

**Program rozwoju powiatu
pn. „Strategia Rozwoju
Powiatu Olsztyńskiego
do 2030 roku”**

Opracowanie:

We współpracy z Wydziałem Inwestycji i Rozwoju Lokalnego
Starostwa Powiatowego w Olsztynie

styczeń 2024

Spis treści

I Wprowadzenie	4
1.1 Kontekst realizacyjny	5
1.2 Udział partnerów społeczno-gospodarczych w pracach nad przygotowaniem i wdrożeniem programu rozwoju	6
II. Podsumowanie strategiczne	8
2.1 Wnioski z diagnozy.....	8
2.2 Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych powiatu olsztyńskiego	28
2.3 Analiza powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych.....	30
2.4 Analiza SWOT.....	33
III Koncepcja strategiczna	39
3.1 Założenia rozwojowe	39
3.2 Misja rozwoju Powiatu Olsztyńskiego	40
3.3 Wizja rozwoju - Powiat Olsztyński 2030	40
3.4 Priorytety i kierunki interwencji	41
3.5 Cele główne i cele szczegółowe	48
3.6 Schemat strategiczny	93
3.7 Wykaz projektów realizujących cele programu rozwoju	95
3.8 Spójność planistyczna dokumentu	96
IV System wdrażania	111
4.1 Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie	111
4.2 Potencjalne źródła finansowania	111
4.3 Monitorowanie wskaźników.....	131
4.4 Ewaluacja	133
4.5 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	134
Spis tabel	135
V. Załączniki	136
5.1 Diagnoza strategiczna	136

I Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jednym z podmiotów zobowiązanych do prowadzenia polityki rozwoju samorząd powiatowy. Zgodnie z zamierzeniami ustawodawcy politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych

W ślad za powyższym Zarząd Powiatu w Olsztynie we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER z Cieszyńska opracował projekt programu rozwoju powiatu pn.: „Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku” (dalej jako Program Rozwoju lub Strategia Rozwoju). Interwencja zaplanowana i przedstawiona w dokumencie odnosi się do potrzeb lokalnej wspólnoty samorządowej zamieszkującej teren powiatu olsztyńskiego w zakresie przewidzianym w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.

Zarząd Powiatu w Olsztynie pragnie serdecznie podziękować za efektywną współpracę wszystkim zaangażowanym w pracę nad przedmiotowym dokumentem, kluczowym i nadrzędnym w kontekście stymulowania rozwoju powiatu olsztyńskiego. Szczególne podziękowania należą się radnym powiatu olsztyńskiego oraz władzom gmin wchodzących w skład powiatu, pracownikom Starostwa Powiatowego w Olsztynie, dyrektorom powiatowych jednostek organizacyjnych, dyrektorom szpitali powiatowych przedstawicielom podmiotów gospodarczych, reprezentantom przedsiębiorców, instytucji polityki społecznej i ochrony zdrowia, lokalnym organizacjom pozarządowym, a także wszystkim osobom, które zaangażowały się merytorycznie w proces tworzenia dokumentu.

Przedmiotowy dokument jest podstawowym i najważniejszym dokumentem strategicznym, przedstawiającym długookresowe założenia związane z rozwojem powiatu olsztyńskiego. Jest on podstawą do właściwego zarządzania powiatem. U podstaw powstania niniejszego programu stoi konieczność racjonalizacji i systematyzacji zakładanej polityki rozwojowej - określenie wizji, misji, celów oraz działań zmierzających do ich osiągnięcia. Zostały one wskazane na podstawie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu olsztyńskiego, a także identyfikacji jego potencjałów oraz problemów.

Program rozwoju powiatu pn.: „Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku” przyczyni się do zdynamizowania procesów rozwojowych obszaru powiatu w perspektywie roku 2030, zarówno w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej. Ponadto strategia prowadzi do zrównoważonego rozwoju całego obszaru powiatu z uwzględnieniem priorytetów, które mają wpływać na pozytywny rozwój poszczególnych branż. Mając świadomość znaczenia partnerskiego podejścia w procesach kreowania rozwoju, zapraszamy wszystkich interesariuszy do współpracy w realizacji ustaleń i zapisów dokumentu.

1.1 Kontekst realizacyjny

Program rozwoju powiatu pn.: „Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku” to dokument kreujący politykę rozwoju, wyrażający dążenia społeczności powiatu oraz określający zadania dla samorządu. Przygotowany dokument spełniać będzie kilka zasadniczych funkcji, które tworzą obiektywne uwarunkowania przekładające się na proces tworzenia opracowania, budując tym samym kontekst realizacyjny.

Po pierwsze - dokument prezentuje kierunki rozwoju powiatu na poziomie ogólnym (cele główne) i szczegółowym (cele szczegółowe wraz z zakresem interwencji), odpowiadającym na potrzeby jego społeczeństwa i gospodarki, co jest istotnym materiałem informacyjnym dla potencjalnych inwestorów oraz innych podmiotów włączających się w inicjowanie i rozwijanie działań prorozwojowych.

Po drugie - program, jako obowiązujący formalnie dokument samorządowy będzie stanowić podstawę dobrego zarządzania przez administrację samorządową. Sformułowanie misji i wizji oraz celów głównych i szczegółowych jest punktem wyjścia do ustalenia planów działań, jest także podstawą do zarządzania określonymi zasobami materialnymi i finansowymi. Ponadto daje szansę trafnego wydatkowania środków własnych, ubiegania się o środki krajowe oraz pomocowe Unii Europejskiej w ramach budżetu na lata 2021-2027.

Zasadniczym kryterium oceny wartości niniejszego programu jest realny i konstruktywny wpływ na rozwój społeczności lokalnej. Strategia jest formą umowy społeczno-instytucjonalnej, której przygotowanie, realizacja i niezbędne modyfikacje następują w miarę zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

W „Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku” została zawarta długofalowa polityka rozwoju lokalnego.

Przedmiotowe opracowanie zostało przygotowane zgodnie z aktualnymi przepisami prawa oraz w oparciu o najlepsze standardy i dobre praktyki w ramach założeń modelu partycypacyjno-eksperymentalnego.

1.2 Udział partnerów społeczno-gospodarczych w pracach nad przygotowaniem i wdrożeniem programu rozwoju

Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku jest kluczowym dokumentem określającym kierunek rozwoju powiatu olsztyńskiego, który opracowywano z poszanowaniem zasady partnerstwa. Wskazane w Strategii zakresy interwencji były przedmiotem konsultacji społecznych realizowanych w ramach procesu opracowania programu. Jednocześnie Strategia również podlegała konsultacjom społecznym. Ponadto w prace nad przygotowaniem i wdrażaniem Strategii zostali zaangażowani przedstawiciele reprezentujący aktywnie działające na terenie powiatu olsztyńskiego organizacje pozarządowe, a także partnerów społecznych i gospodarczych oraz inne niezależne organizacje społeczne. Wśród wskazanych partnerów znajdują się również przedstawiciele obszaru partnerów społeczno-gospodarczych (organizacje pracodawców), włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji. W ramach prac nad Strategią prowadzono kilkakrotnie spotkania z głównymi interesariuszami strategii:

- **20.02.2023 r.** – warsztat z Wydziałami Starostwa Powiatowego w Olsztynie, panel dyskusyjny dotyczący m.in. organizacji i funkcjonowania urzędów, bezpieczeństwa, planowania przestrzennego, cyfryzacji, komunikacji i transportu, dostępności oraz sportu, turystyki i promocji,
- **22.02.2023 r.** – warsztat z przedstawicielami szkół, których organem prowadzącym jest Powiat Olsztyński, tj. szkół ponadpodstawowych w Biskupcu, Dobrym Mieście, Olsztynku, Smolajnach, szkoły muzycznej w Dywitach, szkoły podstawowej dla Dzieci Przewlekłe Chorych przy Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym w Ameryce, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Żardenikach, Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Olsztynie, Urzędem Pracy Powiatu Olsztyńskiego i Wydziałem Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie, panel dyskusyjny dotyczący funkcjonowania i rozwoju oświaty,
- **22.02.2023 r.** - warsztaty z przedstawicielami domów pomocy społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej w Dobrym Mieście, Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Żardenikach, Szpitalem im. J. Mikulicza w Biskupcu, koordynatorem w Starostwie Powiatowym ds. dostępności, Powiatowym Rzecznikiem Konsumenta, Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Olsztynie, Zespołem ds. Ekonomii Społecznej w Powiecie Olsztyńskim (w tym Polski Związek Niewidomych), Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych Powiatu Olsztyńskiego Lokalnymi Grupami Działania oraz organizacjami pozarządowymi (m.in.

stowarzyszeniami), panel dyskusyjny: dotyczący tematyki pomocy społecznej i ochrony zdrowia,

- **02.03.2023 r.** - warsztat z Radnymi Powiatu Olsztyńskiego, Burmistrzami/Wójtami Miast/Gmin Powiatu Olsztyńskiego, panel dyskusyjny dotyczący m.in. edukacji, ochrony zdrowia i pomocy społecznej (wsparcie rodzin i osób z niepełnosprawnością), dróg, turystyki, kultury, dostępności Internetu,
- **02.03.2023 r.** – warsztat prowadzony m.in. z: Warmińsko-Mazurskim Urzędem Skarbowym w Olsztynie, Urzędem Skarbowym w Olsztynie, Powiatową Służbą Drogową w Olsztynie, Urzędem Pracy Powiatu Olsztyńskiego w Olsztynie, Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Powiatową Radą Rynku Pracy w Olsztynie, Zarządem Regionu Warmińsko-Mazurskiego NSZZ „Solidarność”, Warmińsko - Mazurską Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Warmińsko-Mazurską Okręgową Izbą Architektów w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskim Związkiem Kajakowym, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz przedstawicielami firm funkcjonujących na terenie powiatu, panel dyskusyjny dotyczący gospodarki w powiecie,
- **06.03.2023 r.** – zorganizowano spotkanie w formule online, którego celem było ustalanie kluczowych kierunków i celów strategicznych dla rozwoju powiatu,
- **17.03.2023 r.** – drugie warsztaty strategiczne dotyczące pomocy społecznej, przeprowadzone z przedstawicielami domów pomocy społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, Federacją Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko – Mazurskiego FOSa, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP i innymi organizacjami pozarządowymi, celem warsztatów było zdiagnozowanie potrzeb oraz określenie kierunków działań i wyzwań kluczowych dla rozwoju powiatu w zakresie pomocy społecznej,
- **10.10.2023 r. /19.10.2023 r. / 26.10.2023 r.** – warsztaty i spotkania z Powiatową Służbą Drogową w Olsztynie, mające na celu określenie priorytetów inwestycyjnych dotyczących kwestii transportu i komunikacji w powiecie.

Ponadto, aby umożliwić szeroki udział w opracowaniu dokumentu, przeprowadzono konsultacje społeczne. Konsultacje społeczne dokumentu przeprowadzono w terminie oddo r. Ich celem było zebranie uwag i opinii dotyczących projektu Strategii od mieszkańców powiatu oraz lokalnych interesariuszy. Konsultacje mają zapewnić udział społeczności oraz podmiotów społecznych i gospodarczych powiatu przy opracowywaniu Strategii. Po ich zakończeniu opracowany został raport z konsultacji, zawierający listę uwag wraz z odniesieniem i sposobem ich uwzględnienia w dokumencie.

II. Podsumowanie strategiczne

2.1 Wnioski z diagnozy

W przedmiotowym rozdziale przedstawiono wnioski z przeprowadzonej diagnozy strategicznej obszaru w podziale na trzy sfery:

I.	SPOŁECZNĄ	
II.	GOSPODARCZĄ	
III.	PRZESTRZENNĄ	

W ramach każdej ze sfer przedstawiono wybrane dane statystyczne za 2021 r., w odniesieniu do wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego. Na podstawie opracowanej diagnozy zidentyfikowano występujące tendencje, trendy oraz zmiany w powiecie oraz przedstawiono najważniejsze wnioski w ramach poszczególnych elementów omawianych w części diagnostycznej.

SFERA SPOŁECZNA

Wskaźnik (2021 r.)	Powiat olsztyński	Województwo warmińsko-mazurskie
Liczba ludności	127 898	1 405 359
Gęstość zaludnienia os/km ²	45	58
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	18,8%	18,1%
Ludność w wieku produkcyjnym	62,2%	60,3%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	19,0%	21,6%
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-4,1	-5,9
Saldo migracji na 1000 ludności	6,9	-1,8
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	561	638
Liczba udzielonych porad zdrowotnych na 1 mieszkańca	4,8	6,9
Liczba mieszkańców na 1 aptekę	3 876	3 558
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców	4,72	4,30
Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej [%]	0,7	0,8
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	2 665	3 698
Współczynnik skolaryzacji netto dla szkół podstawowych [%]	81,9	90,5
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%]	12,6	10,7
Odsetek dzieci 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	85,5	86,8
Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	76	105
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców	47	43

Poniżej zaprezentowano najważniejsze wnioski z diagnozy sfery społecznej.

Aktualna i prognozowana sytuacja demograficzna powiatu

Populacja powiatu olsztyńskiego, według danych GUS za 2021 rok, liczyła 127 898 osób i z roku na rok wzrastała. W 2021 roku **liczba ludności powiatu zwiększyła się** o ponad 5,0% w stosunku do danych dla 2012 roku. Mimo wzrostu liczebności populacji powiatu, przeciętna gęstość zaludnienia w nim jest mniejsza niż w całym województwie i wynosi 45 osób/km², co wynika z faktu, że **jest to drugi w Polsce, zaraz po powiecie białostockim, powiat o największej powierzchni**. Na przestrzeni lat 2017 - 2021 w powiecie olsztyńskim utrzymywało się dodatnie saldo migracji na 1 000 mieszkańców (od 6,0 w 2017 roku do 8,0 w 2019 roku), co wyróżnia

powiat na tle danych dla województwa. Wśród migrujących mieszkańców powiatu olsztyńskiego dominują migracje do miast, a w przypadku osób osiedlających się na jego terenie migracje z miast. Napływ nowych mieszkańców wskazywać może na atrakcyjność osiedleńczą powiatu, jednakże warunkuje on konieczność **dostosowania i rozwijania infrastruktury technicznej**, w celu zaspokojenia potrzeb rosnącej populacji powiatu. Zgodnie z prognozą liczby ludności **spodziewany jest dalszy wzrost liczby ludności** do 139 030 osób w 2050 roku (wzrost o 7,5% w stosunku do prognozowanych danych za 2022 rok). Wzrost liczby ludności wpływa na konieczność **rozwijania katalogu usług i oferty dostępnej w powiecie**, w celu dostosowania jej do rosnących potrzeb i aspiracji mieszkańców. Obciążenie demograficzne osobami starszymi w powiecie olsztyńskim jest mniejsze niż w przypadku trendów obserwowanych w województwie i w całym kraju. Jednakże procesy starzenia się są widoczne i będą postępować, zatem kluczowe jest **rozwijanie usług z zakresu pomocy społecznej i ochrony zdrowia i konsekwentne wdrażanie polityki senioralnej**. W powiecie obserwowany jest spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, co może pogłębiać niekorzystne procesy związane ze zwiększającym się obciążeniem demograficznym w powiecie. Kluczowe jest prowadzenie działań mających na celu stworzenie **oferty atrakcyjnej dla najmłodszych grup mieszkańców** oraz **zapewnienie odpowiednich warunków do życia**, w celu ograniczenia emigracji młodych osób i tzw. drenażu mózgow.

Edukacja

W powiecie systematycznie rośnie odsetek dzieci do lat trzech objętych opieką w żłobkach na terenie powiatu olsztyńskiego (w 2021 roku 12,6%), co wynika z **rozwój bazy żłobkowej** w poszczególnych gminach. Liczba miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych na 1 000 dzieci do lat 3 wyniosła 134 w 2021 r., a zatem o 148% więcej niż w 2017 r., kiedy to była równa 54. W powiecie widoczny jest również **rozwój opieki przedszkolnej i jej upowszechnienie**, wyrażone wzrostem liczby miejsc w placówkach oraz rosnących odsetek dzieci objętych tą formą opieki. Zapewnienie dostępu placówek wychowawczo-opiekuńczych jest istotne i przekłada się na możliwości powrotu na rynek pracy i podjęcia pracy przez rodziców, a tym samym zwiększenia aktywności zawodowej mieszkańców, w szczególności kobiet. Współczynnik skolaryzacji netto w powiecie olsztyńskim w latach 2017-2021 wzrósł z 78,9% do 81,9%, co oznacza wzrost na poziomie 3,0 pp. Wskaźnik ten pozostaje jednak nadal niższy niż w przypadku województwa warmińsko-mazurskiego (90,5%) oraz Polski (95,9%), co świadczyć może o **niższym poziomie nauczania i niższej atrakcyjności placówek zlokalizowanych w powiecie**. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty kształtują się dla powiatu niżej zarówno w porównaniu do wyników uczniów z miasta Olsztyn, jak i województwa warmińsko-mazurskiego. Szczegółowa analiza wyników egzaminu

ósmoklasisty wskazuje na istnienie zasadniczych różnic w odniesieniu do szkół funkcjonujących w poszczególnych gminach powiatu. Wyniki egzaminów maturalnych również wskazują, że uczniowie szkół ponadpodstawowych Powiatu Olsztyńskiego uzyskują wyniki niższe zarówno od wyników średnich dla województwa warmińsko-mazurskiego, jak również od wyników maturalnych w mieście Olsztyn. Taki stan rzeczy wynika z bliskości aglomeracyjnego miasta Olsztyn, gdzie młodzież ukierunkowana na studia uniwersyteckie niejednokrotnie wybiera naukę w szkołach niepublicznych i szkołach rankingowanych, co obniża wskaźnik uzdolnionej młodzieży w szkołach powiatowych.

Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

W powiecie olsztyńskim w 2021 roku funkcjonowało 17 stacjonarnych placówek pomocy społecznej (wraz z filiami). Liczba tego typu placówek wyraźnie wzrosła od roku 2014, kiedy działało ich 11. Średnio w powiecie na 10 tys. mieszkańców 557 to beneficjenci różnego rodzaju form pomocy społecznej, gdy w województwie wskaźnik ten osiągnął 652, a kraju 373. **Widoczne jest zróżnicowanie między gminami powiatu dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców.** Największą wartość współczynnik ten przyjmuje w gminie Świątki, gdzie jest on ponad dwukrotnie wyższy (1 227) od średniej dla powiatu. Wyższy od wartości średniej dla powiatu wskaźnik występuje również w gminach Biskupiec (832), Kolno (736), Dobrze Miasto (683) oraz Olsztynek (681). Najmniejsza liczba korzystających z form pomocy społecznej na 10 tys. ludności znajduje w gminie Stawiguda (144). W gminach bezpośrednio okalających Miasto Olsztyn występuje mniejsze zapotrzebowanie na pomoc społeczną, co wynika m.in. ze struktury lokalnej ludności. Gminy te notują napływ mieszkańców z miasta, którzy osiedlają się na terenie gmin podmiejskich – są to głównie osoby pracujące, niewymagające wsparcia. W latach 2017-2021 zmalała liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną. Na terenie powiatu notuje się spadek pomocy udzielanej z powodu ubóstwa i bezrobocia (jednakże nadal są to dominujące powody przyznania pomocy), natomiast coraz większe potrzeby występują w obszarze opieki instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej, co wynika ze starzenia się społeczności. **Istniejąca oferta usług opiekuńczych jest niewystarczająca, a zapotrzebowanie na tego typu pomoc będzie wzrastać.** W powiecie działa sześć domów pomocy społecznej przeznaczonych dla osób przewlekle chorych, z niepełnosprawnościami. Ponadto oferta opieki wytchnieniowej skierowanej do opiekunów osób niesamodzielnych także nie jest dostatecznie rozwinięta. Liczba osób z niepełnosprawnościami na terenie powiatu od lat utrzymuje się na podobnym poziomie – z tego względu na terenie powiatu podejmowane są inicjatywy mające na celu zminimalizowanie barier ograniczających uczestnictwo tych osób w życiu zawodowym i społecznym. Wśród tych inicjatyw warto wspomnieć o pilotażowym programie „AKTYWNY SAMORZĄD” oraz

rozwijaniu oferty warsztatów terapii zajęciowej. Na terenie powiatu działają cztery domy dziecka. W ostatnich latach liczba rodzin zastępczych zmalała – dotyczy to zarówno rodzin niezawodowych jak i zawodowych. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych także uległa zmniejszeniu, jednakże nadal występuje problem z brakiem kandydatów na rodziny zastępcze. W kwestii świadczeń na rzecz rodziny, liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne na dzieci systematycznie maleje, natomiast kwota wypłacanych świadczeń rodzinnych ogółem od lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Analiza zmian liczby udzielonych porad lekarskich wskazuje na to, że w porównaniu do 2019 roku, w którym udzielono 653 670 porad lekarskich, w 2020 roku spadek liczby porad wynosił 21,6% (512 603 porady). W 2021 roku liczba porad ponownie się zwiększyła i wyniosła 609 843 porady. Wskaźnik dotyczący liczby porad lekarskich udzielanych w powiecie na jednego mieszkańca wynosił w 2021 roku 4,8, przy 6,9 dla województwa warmińsko-mazurskiego, 7,5 dla całego kraju. **Z uwagi na obserwowane procesy demograficzne, należy spodziewać się wzrostu liczby porad i skali korzystania z usług opieki zdrowotnej.** Liczba lekarzy zatrudnionych na terenie powiatu jest niewielka w porównaniu do Miasta Olsztyn, w którym zlokalizowanych jest wiele placówek medycznych. Także liczba pielęgniarek i położnych w stosunku do liczby mieszkańców jest niska – w przeliczeniu na 10 tys. ludności, ich liczba w powiecie wyniosła 29 w 2020 r. – znacznie mniej niż w województwie (55) i kraju (56). W powiecie głównymi podmiotami działającymi w obszarze zdrowia są: Szpital Powiatowy im. Jana Mikulicza w Biskupcu oraz Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Dobrym Mieście. Placówki te przyjmują pacjentów nie tylko z powiatu olsztyńskiego, lecz także m.in.: z powiatu mrągowskiego, kętrzyńskiego i szczycieńskiego. Liczba przychodni i aptek w powiecie pozostaje na podobnym poziomie od 2017 roku i wynosi odpowiednio - dla przychodni 66, a dla aptek 33. W latach 2018 - 2020 liczba przychodni w powiecie wynosiła 64, a więc sytuacja w 2021 roku uległa poprawie. Bezwzględna liczba przychodni i aptek w powiecie jest stosunkowo niska, zwłaszcza jeśli uwzględnione zostanie zapotrzebowanie mieszkańców wynikające z liczby osób przypadających na jedną przychodnię lub jedną aptekę. W 2017 roku liczba mieszkańców przypadających na jedną aptekę wynosiła w powiecie 1 897 osób, natomiast w 2021 roku już 1 938 osób, co oznacza wzrost 2,2%.

Bezpieczeństwo

Poczucie bezpieczeństwa ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców powiatu. Ogólna liczba przestępstw w powiecie olsztyńskim, po stopniowym wzroście w latach 2017-2020, zmniejszyła się wyraźnie w roku 2021. Obserwuje się również spadek liczby zdarzeń drogowych na terenie powiatu od 2017 do 2021 roku, który wyniósł około 18%. Maleje także liczba wypadków, czyli zdarzeń, w następstwie których uczestnicy odnoszą obrażenia lub ponoszą

śmierć. W ostatnich latach na terenie powiatu liczba wykonywanych kontroli trzeźwości kierowców znacząco zmalała, lecz liczba ujawnionych nietrzeźwych kierowców wzrosła. Może to wskazywać zarówno na lepszą wykrywalność nietrzeźwych kierowców, jak i ich ogólny wzrost na drogach powiatu. Warto wspomnieć, że mieszkańcy powiatu negatywnie oceniają poziom bezpieczeństwa na drogach, co wskazano w ankiecie przeprowadzonej na potrzeby niniejszej strategii.

W powiecie olsztyńskim, po wzroście wykrywalności ogólnej wszystkich przestępstw (z 64,9% w roku 2017 do 70,9% w roku 2018) poziom ten ustabilizował się, jednak ponownie odnotowano spadek wykrywalności przestępstw w ostatnich dwóch latach (o 7,1 punktu procentowego, do poziomu 63,2%). Na terenie powiatu bezpieczeństwo nad wodą zapewniają policjanci posiadający przeszkolenie do służby na wodzie oraz WOPR.

Na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba zdarzeń, w których dochodziło do interwencji straży pożarnej wzrosła z 2 200 w roku 2018 do 2 727 w roku 2021, a więc wzrost wyniósł blisko 24%. Należy zaznaczyć, że w tym okresie liczba faktycznie występujących pożarów zmniejszyła się (z 895 w roku 2018 do 523 w roku 2021), natomiast **wyraźnie wzrosła liczba miejscowych zagrożeń** (z 1 200 w roku 2018 do 2 047 w roku 2021). Z uwagi na postępującą antropopresję i zmiany klimatyczne, należy spodziewać się wzrostu miejscowych zdarzeń, dlatego też kluczowe jest **rozwijanie infrastruktury krytycznej i wzmacnianie poziomu bezpieczeństwa w powiecie**. Wysoki poziom bezpieczeństwa jest istotny zarówno w kontekście jakości życia mieszkańców, jak i rozwoju turystycznego.

Kultura

Na terenie powiatu funkcjonuje kilkanaście ośrodków kultury, które są organizatorami imprez o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i sportowym, ponadto oferują zajęcia i warsztaty skierowane do mieszkańców w różnym wieku. Oprócz ośrodków kultury w powiecie działają także biblioteki, których łącznie wraz z filiami było 26 w 2021 r. W ostatnich latach zaobserwowano spadek liczby kół i klubów kulturalnych oraz ich członków – powodem tego stanu było m.in. wystąpienie pandemii COVID-19 w 2020 r., co znacząco ograniczyło prowadzoną działalność kulturalną. Poziom dostępu mieszkańców powiatu do instytucji kultury, mierzony jako liczba tego typu instytucji przypadających na 10 tys. ludności, wahał się na przestrzeni lat 2014 - 2021 od 0,7 w 2014 roku do 1,1 w 2017 roku. W 2021 roku wskaźnik ten dla całego powiatu wyniósł 0,9. W powiecie olsztyńskim w okresie 2020-2021 odnotowano spadek liczby organizowanych imprez, co związane było z pandemią COVID-19 oraz ograniczeniami w możliwości organizacji masowych wydarzeń. Skutkowało to także znaczącym spadkiem liczby uczestników imprez. Ze względu na napływ nowych mieszkańców, istotne jest **rozwijanie oferty usług instytucji kultury i zapewnienie równomiernego dostępu do oferty, dla wszystkich mieszkańców**. Szczególnie ważne z uwagi na starzenie się społeczności, jest **zapewnienie możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym osobom**

ze szczególnymi potrzebami. Na terenie powiatu znajduje się m.in. Muzeum Budownictwa Ludowego - Park Etnograficzny w Olsztynku posiadające bogate zbiory muzealne, w szczególności związane z architekturą Warmii i Mazur. Obecnie muzeum posiada ponad 14 tys. eksponatów. Liczba zwiedzających muzea na terenie powiatu w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców utrzymywała się na wysokim poziomie, wyższym niż w województwie. Wskazuje to na potencjał lokalnych muzeów w kształtowaniu wizerunku powiatu. **Powiat Olsztyński może pochwalić się licznymi zabytkami architektury świeckiej i sakralnej.** Na trasie licznych szlaków turystycznych można spotkać i zwiedzić takie atrakcje, jak staropruskie grodziska (np. nad jeziorem Limajno), fragmenty średniowiecznych fortyfikacji miejskich (np. Baszta Bociania w Dobrym Mieście), zamek krzyżacki w Olsztynku (obecnie szkoła niedostępna dla zwiedzających), pałace, m. in. biskupi w Smolajnach, dworki i kościoły (np. monumentalna Kolegiata w Dobrym Mieście). Ponadto powiat olsztyński wyróżnia się dziedzictwem niematerialnym, silnie związanym z historią Warmii. Do kulturowego dziedzictwa niematerialnego zalicza się m.in.: gwara warmińska, tradycje ludowe, lokalne rękodzieło. Warto zaznaczyć, że w 2022 roku **rozpoczęto proces budowy Powiatowo-Gminnego Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Wadągu (Gmina Dywity)**, które ma być obiektem multifunkcyjnym, promującym gminę i powiat olsztyński. Będzie w sobie mieściło Samorządową Szkołę Muzyczną I stopnia w Dywitach, Salę Warmińskich Inicjatyw Kulturalno-Muzycznych, galerię wystawienniczą, gminną bibliotekę publiczną i Gminny Ośrodek Kultury.

Spółeczeństwo obywatelskie i organizacje pozarządowe

Aktywność obywatelska w powiecie olsztyńskim utrzymuje się na podobnym poziomie na przestrzeni lat 2017 - 2021. W 2020 roku wskaźnik dotyczący liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców wynosił 47 i wzrósł w stosunku do 2017 roku o 2 pp. Warto wspomnieć, że powiat olsztyński w analizie porównawczej powiatów wyróżnia się najwyższą wartością tego wskaźnika, co świadczy o dużej liczbie podmiotów trzeciego sektora w stosunku do liczby mieszkańców. W dwunastu gminach Powiatu Olsztyńskiego funkcjonuje łącznie 391 stowarzyszeń, organizacji i fundacji. Wśród najważniejszych podmiotów trzeciego sektora funkcjonujących na terenie powiatu warto wymienić: Olsztyński Obszar Aglomeracyjny, Warmiński Związek Gmin, Fundusz Ziemi Olsztyńskiej, Stowarzyszenie Miast, Gmin i Powiatów Szlak Świętej Warmii. Powiat olsztyński corocznie realizuje programy współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami pożytku publicznego, współpracując w obszarach takich jak pomoc społeczna, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, edukacja, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, ochrona dziedzictwa przyrodniczego oraz upowszechniania kultury fizycznej. W obszarze społeczeństwa obywatelskiego ważną rolę spełniają Koła Gospodyń Wiejskich – **według Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich na terenie powiatu**

funkcjonuje aż 79 KGW, których celem jest aktywizacja społeczna mieszkańców oraz propagowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego. W 2022 r. Powiat Olsztyński stworzył system e-usług, umożliwiającą prowadzenie konsultacji społecznych on-line.

Na aktywność obywatelską składa się także frekwencja w wyborach samorządowych, która w 2014 roku była zbliżona do wartości średnich dla województwa i kraju, w odniesieniu do każdego z poziomów wyborów. W 2018 roku była ona wyższa niż średnia dla województwa, jednak wciąż niższa, niż średnia dla całego kraju. Należy dążyć do aktywizowania mieszkańców i zachęcania do aktywnego uczestnictwa w procesach decyzyjnych.

Sport i rekreacja

Według danych za 2018 rok w powiecie olsztyńskim znajduje się 8 stadionów, 8 hal sportowych, 2 sale gimnastyczne o wymiarach mniejszych niż hala sportowa, 7 kortów tenisowych oraz 3 kryte pływalnie. **O wzroście zainteresowania aktywnością sportową**

wśród mieszkańców Powiatu Olsztyńskiego świadczy systematyczny wzrost liczby członków klubów i sekcji sportowych. Na przestrzeni lat 2010 - 2018 jest to wzrost o ponad 12,0%. W przypadku ćwiczących ogółem w tym samym okresie odnotowano wzrost na poziomie 11,2%. **Zwiększa się udział osób profesjonalnie przygotowanych do prowadzenia zajęć sportowych przy jednoczesnym utrzymywaniu się na podobnym poziomie zorganizowanych form aktywności sportowej w postaci klubów i sekcji sportowych.** Według danych Głównego Urzędu Statystycznego najchętniej wybieraną formą sportu wśród Polaków jest jazda na rowerze, pływanie oraz ogólnorozwojowe zajęcia ruchowe. Na terenie powiatu istnieją dogodne warunki do rozwoju tych form sportu. Ze względu na duży napływ ludności z Olsztyna na teren powiatu, w przyszłości istotnym działaniem będzie rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej – oczekiwania mieszkańców w tym zakresie rosną.

W 2024 roku Powiat Olsztyński dokonał wyboru wykonawcy wybudowania **Powiatowego Centrum Sportu i Zdrowia w Olsztynku** w systemie „zaprojektuj i zbuduj”, które jest pierwszym tego typu przedsięwzięciem w Polsce. Na terenie Centrum znajdzie się hala sportowo-widowiskowa z zapleczem umożliwiającym prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży oraz rozgrywek sportowych i organizację imprez kulturalno-rozrywkowych.

SFERA GOSPODARCZA

Wskaźnik (2021 r.)	Powiat olsztyński	Województwo warmińsko-mazurskie
Pracujący na 1 000 ludności w wieku produkcyjnym	286,0	334,3
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	3,9	5,0
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1 000 ludności	106	100
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności	83	72
Dochody na 1 mieszkańca [zł]	1 469	1 686
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem [%]	48,1	31,6
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	20,8	13,0
Noclegi udzielone turystom krajowym na 10 tys. ludności	23 518	17 411
Noclegi udzielone turystom zagranicznym na 10 tys. ludności	157	744

Poniżej zaprezentowano najważniejsze wnioski z diagnozy sfery gospodarczej.

Sytuacja gospodarcza

W latach 2017 - 2021 liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców powiatu w wieku produkcyjnym wzrosła o 23,0% ze 139 w 2017 roku do 171 w 2021 roku. Wzrost o 22% odnotowano w przypadku wpisów do rejestru REGON i dotyczy przede wszystkim podmiotów reprezentujących sektor prywatny (wzrost z 10 746 w 2017 roku do 13 252 podmiotów w 2021 roku). W 2021 roku odnotowano zwiększenie liczby podmiotów wykreślanych - do 53 na 10 tys. ludności. Warto jednak zaznaczyć, że w tym samym momencie wskaźnik podmiotów nowo zarejestrowanych wzrósł w stosunku do 2020 roku o 11,6% (z 79 w 2020 roku do 92 w 2021 roku), co świadczy o rozwoju gospodarczym powiatu. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zwiększyła się na przestrzeni lat 2017 - 2021 o 26,8% (z 8 344 w 2017 do 10 578 w 2021 roku), co wskazuje na **rosnący poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców**. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wiodącą rolę odgrywa budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny. Popularną formą działalności gospodarczej wśród mieszkańców powiatu olsztyńskiego jest działalność o charakterze profesjonalnym, naukowym i technicznym, stanowiąca o potencjale

innowacyjnym powiatu. **Analiza liczby podmiotów wg rodzajów działalności PKD 2007 wskazuje na dominującą w powiecie rolę handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy samochodów (2 338 podmiotów), a także budownictwa (2 235 podmiotów).** Gminy powiatu graniczące z Olsztynem cechuje zróżnicowany profil gospodarczy (przemysłowo-usługowo-rolniczy). W pozostałych gminach przeważa profil rolniczo-turystyczny.

W porównaniu do 2017 roku **wysokość przeciętnego wynagrodzenia brutto w powiecie olsztyńskim wzrosła** w 2021 roku o 38% (wzrost z 3 781,7 zł w 2017 do 5 205,7 w 2021 roku), co wskazuje na wzrost atrakcyjności rynku pracy w powiecie. Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. (WMSSE) jest jedną z 14 stref ekonomicznych w Polsce. Rolą tych stref jest wspieranie rozwoju nowych inwestycji oraz wydawanie, w imieniu ministra do spraw gospodarki, decyzji o wsparciu nowych inwestycji w ramach instrumentu Polska Strefa Inwestycji. Aktualnie, WMSSE funkcjonuje na terenie 19 powiatów województwa warmińsko-mazurskiego oraz 11 w północnej części województwa mazowieckiego. Zgodnie z aktualnym wykazem, WMSSE w powiecie olsztyńskim oferuje cztery obszary inwestycyjne. Trzy z nich znajdują się w gminie Stawiguda, a jeden w gminie Olsztynek. **Dostępność terenów inwestycyjnych sprzyja lokowaniu nowych inwestycji i przyciągnięciu inwestorów, a w konsekwencji wzrostu gospodarczego.** Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie w powiecie dostępnych jest 21 ofert inwestycyjnych w gminach Barczewo, Biskupiec, Jeziorany, Jonkowo, Olsztynek, Purda, Dywity oraz Stawiguda, które charakteryzują się korzystną lokalizacją w pobliżu ważnych obiektów komunikacyjnych takich jak drogi, kolej oraz stosunkowo blisko Portu Lotniczego Olszyn-Mazury i portów morskich: w Elblągu, Gdańsku i Gdyni. Parametry te świadczą o wysokim potencjale inwestycyjnym tych obszarów. **Planowana jest również w gminie Stawiguda rozległa strefa ekonomiczna, której powierzchnia ma wynosić 130 ha.** Strefa zostanie zlokalizowana w miejscowości Gryżliny, w pobliżu lokalnego lotniska w Gryżlinach oraz ciągów komunikacyjnych (w tym linii kolejowej nr 216), co może być czynnikiem przesadzającym o znakomitej atrakcyjności inwestycyjnej planowanej strefy. Ponadto potencjalni inwestorzy mają możliwość przystosowania terenu do planowanej działalności, a wiele spraw urzędowych mogą załatwić on-line. **Strefa ta może stać się silnym impulsem rozwojowym nie tylko dla gminy, ale i dla całego regionu.**

Rynek pracy

Analiza wieloletnich trendów dotyczących rynku pracy w powiecie wskazuje na to, że **liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców systematycznie rośnie**, jednak wciąż jest niższa niż średnia dla województwa i dla kraju. Potwierdzeniem korzystnych trendów na rynku pracy w powiecie olsztyńskim jest **spadek liczby osób bezrobotnych** na przestrzeni pięciu lat. W 2021 roku osób takich było 3 100, co oznacza spadek w stosunku do 2017 roku o niemal 60%. Należy jednak zaznaczyć, że część gmin powiatu ma problem ze spadkiem liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym i wzrostem osób w wieku poprodukcyjnym. Problem ten dotyczy w szczególności gminy: Kolno, Biskupiec i Dobre Miasto. Zmniejszający się zasób potencjalnej siły roboczej w tych gminach negatywnie wpływa na ich atrakcyjność inwestycyjną.

Miejscem pracy dla wielu mieszkańców powiatu jest miasto Olsztyn. Do pracy w Olsztynie dojeżdżają mieszkańcy wszystkich gmin powiatu olsztyńskiego, przy czym największy udział takich osób wśród dojeżdżających do pracy w Olsztynie odnotowano w przypadku mieszkańców gmin: Purda, Jonkowo, Gietrzwałd, Stawiguda i Barczewo, czyli zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie Olsztyna. Wśród osób dojeżdżających do pracy poza gminą zamieszkania odnotować warto pewne wzorce podejmowania zatrudnienia. W przypadku gminy Biskupiec i gminy Kolno, mieszkańcy często podejmują pracę w Mrągowie, a mieszkańcy gminy Gietrzwałd w Ostródzie. Mieszkańcy większości gmin Powiatu Olsztyńskiego podejmują także zatrudnienie w Warszawie, z wyjątkiem mieszkańców obszaru wiejskiego gminy Jeziorany. **W porównaniu do 2017 roku istotnie poprawiła się sytuacja w kategorii osób w wieku powyżej 50 roku życia** – odnotowano spadek liczby bezrobotnych w tym wieku z 1 450 do 899 osób w 2021 roku. Najbardziej znaczący spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano w przypadku kategorii osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy - spadek o 52,2% (z 1 309 w 2017 roku do 684 w 2021 roku), jest to pozytywne zjawisko, ze względu na fakt, że osobom długotrwale bezrobotnym trudniej jest znaleźć pracę i wrócić do aktywności zawodowej. Należy zatem konsekwentnie prowadzić **działania mające na celu integrację i reintegrację zawodową mieszkańców powiatu**. Pozytywne zmiany odnotowano również w przypadku osób z niepełnosprawnościami. Liczba bezrobotnych z niepełnosprawnościami zmalała o 16% - z 300 w 2017 roku do 251 w 2021 roku.

Na terenie powiatu olsztyńskiego brakuje pracowników w obszarze ochrony zdrowia (lekarzy, pielęgniarek, fizjoterapeutów itp.), logistyki i transportu (np. magazynierów, kierowców ciężarówek), edukacji, budownictwa (np. betoniarze, murarze) oraz produkcji (np. pracownicy fizyczni w pracach prostych, pracownicy produkcji odzieży). Deficyt pracowników w tych obszarach wynika z braku kandydatów do pracy, niespełniania wymagań pracodawców, bądź z nieatrakcyjnych warunków pracy (praca obciążająca, niskopłatna). Kierunki kształcenia w szkołach branżowych i technikach powiatu olsztyńskiego częściowo odpowiadają na zapotrzebowanie na pracowników konkretnych branż. W tym

kontekście ważne jest dalsze różnicowanie oferty kształcenia na poziomie zawodowym tak, aby oferowane kierunki odpowiadały zapotrzebowaniu lokalnego rynku pracy. Warto wspomnieć, że w wynikach badania ankietowanego przeprowadzonego na potrzeby niniejszej strategii wynika, że mieszkańcy powiatu negatywnie oceniają możliwość znalezienia atrakcyjnej pracy i wysokość zarobków oferowanych przez pracodawców na terenie powiatu.

Turystyka

W latach 2017 - 2021 liczba turystycznych obiektów noclegowych zmniejszyła się z 53 do 48, przy czym w 2019 roku obiektów takich było 57. Spadek liczby takich obiektów w 2020 roku może wynikać z trudności z utrzymaniem działalności gospodarczej w obszarze turystyki w związku z ograniczeniami pandemicznymi. W analizowanym okresie zmalała także liczba turystów odwiedzających powiat. Należy jednak podkreślić, że dane statystyczne obejmują wyłącznie obiekty posiadające co najmniej 10 miejsc noclegowych – realna liczba obiektów oferujących noclegi jest większa, o czym świadczą liczne oferty pojawiające się na serwisach internetowych umożliwiających rezerwację noclegów.

Z uwagi na ograniczenie rozwoju sektora turystyki w 2020 roku, istotne jest **wykorzystanie posiadanych zasobów w celu dalszego rozwoju tego sektora i powrotu do sytuacji sprzed pandemii. Powiat olsztyński jest atrakcyjny pod względem turystycznym.** Na terenie powiatu olsztyńskiego **znajduje się w 155 jezior**, a największe z nich są jezioro Pluszne, jezioro Łańskie, jezioro Dadaj, jezioro Luterskie, jezioro Wulpińskie, jezioro Wadąg oraz jezioro Maróz. Przez obszar powiatu przepływają **trzy duże rzeki województwa warmińsko-mazurskiego, czyli - Łyna, Drwęca i Pasłęka**. W powiecie znajduje się **11 rezerwatów przyrody**, o łącznej powierzchni 3 300 ha, 20 użytków ekologicznych zajmujących powierzchnię 673 ha oraz liczne pomniki przyrody w postaci głazów i drzew występują w grupach i alejach. **Powiat Olsztyński oferuje turystom zarówno szlaki piesze, kajakowe, rowerowe, jak również konne oraz samochodowe.** Warmińsko-Mazurski oddział PTTK wskazuje, że na obszarze powiatu olsztyńskiego wyznaczono 23 szlaki turystyczne. W tej liczbie najliczniejszą część stanowią szlaki piesze, których jest 16, a ich łączna długość wynosi 802,47 km. Turyści mogą również skorzystać z dwóch szlaków kajakowych (łączna długość 24,2 km), dwóch szlaków rowerowych (łączna długość 44,7 km), dwóch szlaków samochodowych (łączna długość 495 km) oraz jednego szlaku konnego o długości 9,7 km. Część ścieżek łączy w sobie funkcje odpowiednie np. zarówno dla turystyki pieszej, jak i rowerowej. **Na terenie powiatu wyodrębniono szlaki turystyczne wykorzystujące zabytki i zasoby dziedzictwa kulturowego powiatu olsztyńskiego**, są to 42 szlaki turystyczne, w tym 3 szlaki rowerowe, 2 kajakowe, 3 samochodowych, 12 konne oraz 22 szlaki piesze - w tym 9 szlaków tematycznych. Jednym z ważniejszych szlaków będzie Szlak Świętej Warmii, który składa się z kilkunastu głównych stacji, w tym 4 na terenie powiatu olsztyńskiego (Bałdy, Gietrzwałd, Głotowo,

Dobre Miasto). Szlak ten jest głównym produktem turystycznym regionu, podkreślającym odrębność Warmii na tle innych regionów województwa i jest realizowany we współpracy z pozostałymi samorządami z Warmii.

Sytuacja finansowa powiatu

Dochody powiatu systematycznie rosną - w porównaniu do 2019 roku w 2021 roku wzrosły one o 23,4%. Największy wzrost odnotowano w przypadku dochodów własnych powiatu, które wzrosły o 31,3% w latach 2019-2021. W tym samym okresie kwota subwencji zasilających budżet powiatu wzrosła o 17,2%, kwota dotacji o 16,3%. W 2021 r. wysokość dochodów była równa 189 271 153 zł, a wydatki osiągnęły wartość 168 923 704 zł - nadwyżka budżetowa wyniosła 20 347 449 zł. **Po stronie dochodowej kluczowe znaczenie dla budżetu Powiatu Olsztyńskiego mają dochody własne**, które w 2021 r. stanowiły 48,1% wszystkich dochodów. Na drugim miejscu znalazły się subwencje (31,2%). Dochody własne z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT stanowiły 40,6% dochodów budżetu powiatu. Kolejne pozycje w ramach dochodów zajmują pozostałe dochody (55,1% dochodów). Łączna wartość środków dotacyjnych uzyskanych w latach 2019-2021 przez Powiat Olsztyński wyniosła 56 502 220,90 zł, co stanowi 33,4% wszystkich wydatków ponoszonych przez powiat w tych latach. Ponad 52,1% środków dotacyjnych Powiat Olsztyński uzyskał w ramach płatności w zakresie budżetu środków europejskich, co potwierdza **powodzenie w procesie pozyskiwania funduszy europejskich na realizację zintegrowanych działań w powiecie**. W rankingu finansowym samorządu terytorialnego w 2021 r. Powiat Olsztyński uplasował się na wysokim 47 miejscu na 3 014 możliwych, **co dowodzi stabilności i korzystnej sytuacji finansowej powiatu**.

Wizerunek i promocja

Prowadzenie działań promocyjnych na szeroką skalę sprzyja zwiększeniu rozpoznawalności obszaru oraz przyciągnięciu nowych mieszkańców i turystów. Do promocji Powiat Olsztyński wykorzystuje następujące media i serwisy społecznościowe: YouTube, X (wcześniej Twitter), Instagram oraz Facebook. Najwięcej osób obserwowało profil Powiatu w serwisie Facebook (ponad 8 tys.), natomiast najmniej kanał na YouTube (około 60 osób). W ostatnich latach uruchomiono nową stronę internetową Powiatu – w 2022 r. odnotowano ponad 360 tys. odsłon na stronie. Blisko 84% odwiedzających stanowiły osoby nowe, a około 16% to stale odwiedzający internauci.

Najbardziej rozpoznawalną marką Powiatu jest Szlak Świętej Warmii – w 2022 r. w mediach tradycyjnych liczba publikacji na ten temat wyniosła ponad 800, a w mediach społecznościowych blisko 200. Ponadto w ramach projektu stworzono stronę internetową, na której można znaleźć szczegółowe informacje na temat szlaku.

Warto wspomnieć, że w Rankingu Powiatów i Miast na prawach powiatu prowadzonym przez Związek Powiatów Polskich, Powiat Olsztyński zajmował wysokie miejsca na przestrzeni lat 2017-2022. W 2022 r. uplasował się na 25 pozycji na 314 powiatów ogółem. Ponadto w rankingu Gmina Dobra do Życia opracowanym przez prof. dr. hab. Przemysława Śleszyńskiego w 2022 r., gmina Stawiguda uzyskała 9 miejsce w rankingu stref podmiejskich miast na prawach powiatu i okazała się najlepszą gminą do życia w województwie warmińsko-mazurskim. Zajmowanie wysokich miejsc w ogólnopolskich rankingach JST kształtuje pozytywny wizerunek Powiatu.

SFERA PRZESTRZENNA

Wskaźnik (2021 r.)	Powiat olsztyński	Województwo warmińsko- mazurskie
Zmieszane odpady komunalne z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	142,9	158,1
Odpady zebrane selektywnie ogółem w relacji do ogółu odpadów	35,7	37,1
Lesistość [%]	39,2	31,7
Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem [%]	0,10	0,29
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem [%]	53,5	46,7
Liczba mieszkań oddanych do użytkowania	1 069	5 884
Mieszkania na 1000 mieszkańców	358,3	388,9
Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej [%]	67,6	75,1
Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej [%]	92,0	95,1
Udział ludności korzystającej z sieci gazowej [%]	35,7	42,8
Zużycie wody z wodociągów na 1 korzystającego [m3]	33,4	34,2
Udział mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków [%]	67,3	77,3
Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę [kWh]	1895	1603
Drogi dla rowerów na 100 km ²	2,1	3,1
Samochody osobowe na 1 000 ludności	631,0	617,1

Poniżej zaprezentowano najważniejsze wnioski z diagnozy sfery przestrzennej, która obejmuje kwestie struktury przestrzenno-funkcjonalnej powiatu, infrastruktury technicznej oraz uwarunkowania przyrodnicze i środowiskowe.

Środowisko przyrodnicze, ukształtowanie terenu i klimat

Powierznię powiatu w blisko 40% stanowią tereny leśne, a dodatkowo na jego obszarze obecne są liczne jeziora i drobne zbiorniki wodne. **Powiat Olsztyński to region o bogatej bioróżnorodności, którego krajobraz charakteryzuje falista, pagórkowata**

rzeźba terenu, bardziej zróżnicowana w jego północnej części niż południowej. Takie ukształtowanie terenu wpływa na klimat lokalny przyczyniając się do zalegania chłodnego, wilgotnego powietrza, dużych wahań dobowych temperatury, mniejszych prędkości wiatrów i występowania przymrozków wczesną jesienią. Obserwowane na przestrzeni ostatnich lat tendencje w obszarze zmian klimatu na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego to: systematyczny wzrost temperatury powietrza, opady z dużymi amplitudami od ekstremalnych opadów do okresów nietypowych niedoborów opadów (okresy suszy), czy wzrost występowania groźnych zjawisk pogodowych (susze, wiatry huraganowe i trąby powietrzne oraz grad). Występowanie tego typu zjawisk na obszarze powiatu będzie miało negatywny wpływ na jego rozwój ze względu na rolniczo-leśny charakter gospodarki. **Kluczowe jest zatem zapobieganie wystąpieniu negatywnych skutków zmian klimatu wraz z systematycznym wdrażaniem działań adaptacyjnych.** Lasy na terenie powiatu charakteryzują się dużym zróżnicowaniem w obrębie drzewostanu. W północnej części powiatu występują głównie lasy mieszane i liściaste, w środkowej dominują siedliska borowe, natomiast w południowej części przeważają sosny i brzozy. Zróżnicowanie wynika z gleb występujących na terenie powiatu. Wśród dominujących gleb w powiecie wymienić należy gleby brunatne i mady rzeczne. Ponadto w obrębie powiatu występują złoża kopalin, m.in.: kredy jeziornej, piasku i żwiru – najwięcej złóż zlokalizowano na terenie gminy Barczewo i Biskupiec. W powiecie zidentyfikowano także kilkadziesiąt osuwisk, w szczególności na terenie gminy Dobre Miasto. Dużą powierzchnię powiatu stanowią korytarze ekologiczne, odgrywające kluczową rolę z punktu widzenia funkcjonowania środowiska naturalnego. Z tego powodu na terenie powiatu występują ograniczenia związane m.in. z lokalizacją obiektów energetyki wiatrowej.

Ochrona przyrody

Na obszarze powiatu olsztyńskiego występuje znaczący odsetek powierzchni prawnie chronionych (53,5% ogółu powierzchni powiatu) i jest on wyższy niż w przypadku województwa warmińsko-mazurskiego (46,7%). **Łączna powierzchnia obszarów chronionych w powiecie wynosi 15 815,6 ha.** Północno-wschodnia część kraju nazywana jest Zielonymi Płucami Polski. Powiat olsztyński wyróżnia się szczególnymi walorami przyrodniczymi, które stanowią jedną z głównych mocnych stron powiatu.

Na terenie powiatu funkcjonuje: 11 rezerwatów przyrody (łącznie 4 486,15 ha), 11 obszarów chronionego krajobrazu (łącznie 122 637,7 ha), Obszary Natura 2000 - 3 obszary specjalnej ochrony ptaków i 7 specjalnych obszarów ochrony siedlisk obejmujące głównie południową część powiatu, 19 użytków ekologicznych, 6 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz 131 pomników przyrody. Obszary chronionego krajobrazu występują w każdej gminie powiatu, natomiast rezerwatów przyrody nie wyodrębniono w gminach Barczewo, Dobre Miasto i Dywity. Z kolei użytki ekologiczne występują w ośmiu z dwunastu gmin powiatu, a zespoły przyrodniczo-krajobrazowe w gminach Biskupiec, Dobre

Miasto, Olsztynek i Stawiguda. Ze względu na wysoki poziom bioróżnorodności, ważne jest prowadzenie działań z zakresu ochrony przyrody i racjonalnego udostępniania i zagospodarowania terenów cechujących się wysokimi walorami przyrodniczymi.

Wody powierzchniowe i podziemne

Powiat Olsztyński leży w regionie wodnym Łyny i Węgorapy, w dorzeczu Pregoty. Część zachodnia oraz południowo-wschodnie fragmenty powiatu leżą w dorzeczu Wisły. Największą rzeką powiatu jest, płynąca z południa na północ, rzeka Łyna. Na terenie powiatu zlokalizowanych jest pięć Głównych Zbiorników Wód Podziemnych oraz jeden Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych, które stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę lokalnych rzek. Do istotnych rzek na terenie powiatu zaliczyć można rzeki: Drwęcę, Łynę, Pisę, Pasłękę, Wadąg, Marózkę, Symsarnę, Giłwę oraz Jemiołówkę. Na terenie powiatu znajduje się także 155 jezior o łącznej powierzchni 11 730 ha. Największą powierzchnię zajmują jeziora znajdujące się w gminie Stawiguda, a największymi jeziorami powiatu są: jezioro Łańskie, jezioro Dadaj i jezioro Pluszne. Biorąc pod uwagę uwarunkowania wodno-przyrodnicze, Powiat ma potencjał do rozwoju turystyki wodnej.

Zanieczyszczenie powietrza

Oddziaływanie miasta Olsztyn stanowi kluczowy problem w odniesieniu do oceny stanu zanieczyszczenia powietrza w powiecie olsztyńskim, jak również determinuje podstawowe przyczyny występowania owych zanieczyszczeń. Miasto Olsztyn zidentyfikowane zostało jako obszar wymagający podjęcia działań naprawczych z powodu przekroczeń poziomu docelowego bezno(a)pirenu w pyłe PM₁₀. Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń jest indywidualne ogrzewanie budynków mieszkalnych, co wynika m.in. z użytkowania przestarzałych kotłów grzewczych i spalania paliw kopalnych niskiej jakości. Wpływ na jakość powietrza ma także emisja liniowa pochodząca z ruchu kołowego. **W powiecie kluczowe jest zatem prowadzenie działań mających na celu poprawę jakości powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń.** Jednakże większość zanieczyszczeń pochodzi z terenu Olsztyna, zatem istotny wpływ na jakość powietrza w powiecie będą miały działania prowadzone przez władze miasta Olsztyn.

Gospodarka odpadami

W 2021 roku z obszaru Powiatu Olsztyńskiego zebrano o 14,0% więcej odpadów komunalnych (36 034,9 t) w porównaniu do 2017 roku. Mimo to mieszkańcy Powiatu Olsztyńskiego wciąż generują mniejszą ilość odpadów zmieszanych, w przeliczeniu na jednego mieszkańca niż wynika ze średniej dla województwa i dla Polski. W latach 2017 - 2021 zwiększył się udział odpadów zebranych selektywnie w ogóle odpadów komunalnych w powiecie

olsztyńskim. Jednakże udział niesegregowanych odpadów komunalnych wciąż jest większy niż odpadów zebranych selektywnie, a proporcja ta wynosiła w 2021 roku 1,8. **Z tego względu istotna jest aktywizacja i prowadzenie działań mających na celu wzmocnienie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców oraz dążenie do wdrażania systemu gospodarki obiegu zamkniętego.**

Rolnictwo, leśnictwo

W powiecie widoczne jest zróżnicowanie przestrzenne. Widoczna jest wyraźna przewaga użytków rolnych w północnych gminach i lasów w południowej części powiatu. Użytki rolne stanowią 39,0% powiatu (110 662,88 ha), co stanowi 9,8% tego typu obszarów na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Użytki rolne dominują na terenie gmin: Jeziorany, Dobre Miasto, Dywity, Kolno, Świątki. Wśród zasiewów dominują zboża (50,5%). Gospodarstwa rolne w powiecie olsztyńskim to najczęściej gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej (34,5%) oraz gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha (33,5%). W powiecie działają ponadto gospodarstwa agroturystyczne oferujące noclegi dla turystów.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego rozwijana jest idea Cittaslow, wywodząca się z ruchu Slow Food. Do Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow należy m.in.: Dobre Miasto, Barczewo, Jeziorany, Biskupiec, Olsztynek. Miasta te przystępując do stowarzyszenia zobowiązały się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez realizację założeń zrównoważonego rozwoju. Jednym z założeń stowarzyszenia jest skracanie łańcuchów dostaw żywności wyprodukowanej na terenach wiejskich do miast.

Powierzchnia lasów w powiecie olsztyńskim wyniosła w roku 2021 ponad 111 166 ha i stanowią one 14,49% wszystkich lasów w województwie warmińsko-mazurskim. W okresie od 2014 roku powierzchnia lasów w powiecie zwiększyła się o 3 923,47 ha. Najwyższą lesistością wyróżnia się gmina Stawiguda (55,1%), Purda (54,2%) oraz Olsztynek (53,7%). Powierzchnia terenów zielonych w gminach powiatu jest bardzo zróżnicowana. Parki spacerowo-wypoczynkowe znajdują się tylko w gminach Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto i Olsztynek, przy czym najwięcej takich obszarów znajduje się w gminie Olsztynek. Największy udział zieleńców znajduje się na terenie gmin Biskupiec i Dobre Miasto. Zieleń uliczna stanowi istotny walor gminy Dobre Miasto, podobnie jak tereny zieleni osiedlowej, ponieważ także w tym wymiarze gmina Dobre Miasto wyróżnia się na tle pozostałych gmin powiatu.

Infrastruktura, układ komunikacyjny i dostępność komunikacyjna

Na transport drogowy w województwie warmińsko mazurskim składa się: 51 dróg wojewódzkich, 12 dróg krajowych oraz 2 dróg międzynarodowych. W latach 2014-2020 widoczny był wzrost liczby kilometrów dróg o nawierzchni utwardzonej, zarówno w ujęciu przestrzennym, jak i przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W kontekście wewnętrznego

skomunikowania powiatu olsztyńskiego istotnym czynnikiem jest czas dojazdu z poszczególnych gmin powiatu do Olsztyna. Średni czas dojazdu do Olsztyna dla wszystkich gmin powiatu wynosi ponad 36 minut (13 minut z gminy Dywity, w porównaniu do 76 minut z gminy Kolno). Część gmin powiatu bezpośrednio graniczących z miastem Olsztyn jest objęte Planem mobilności MOF Olsztyna do roku 2025, którego celem jest zwiększenie dostępności transportowej obszaru poprzez m.in. rozwój transportu zbiorowego. Wśród istotnych inwestycji drogowych warto wspomnieć o budowie obwodnicy Olsztyna (fragment drogi krajowej 51), która ma przebiegać przez teren gminy Dywity. Budowa obwodnicy pozwoli na wyprowadzenie ruchu tranzytowego z Olsztyna, co odciąży układ komunikacyjny w Olsztynie i gminie Dywity. Obecnie trwają prace projektowe.

Długość ścieżek rowerowych w powiecie zwiększyła się w latach 2017 - 2021 o niemal 80,0%, co jest zgodne z intencją działań interwencyjnych w zakresie oddziaływania na stan środowiska, ale także znacząco poprawia możliwości przemieszczania się mieszkańców powiatu na niewielkie odległości. **Sieć dróg rowerowych na terenie większości gmin jest stosunkowo słabo rozwinięta. Istnieje zatem potrzeba rozwijania tej sieci na potrzeby transportu rowerowego – umożliwiającego sprawne przemieszczanie się pomiędzy wszystkimi gminami powiatu. Jest to szczególnie ważne biorąc pod uwagę rozwój turystyczny na obszarze powiatu.**

Transport zbiorowy

W powiecie funkcjonuje Powiatowa Komunikacja Zbiorowa (PKZ), która obsługuje jedenaście linii, łączących niektóre gminy powiatu umożliwiając ich mieszkańcom dostęp do kluczowych obszarów i instytucji: Linie PKZ umożliwiają bezpośredni dojazd do Olsztyna z dwóch gmin powiatu- Stawiguda, Purda. Jednocześnie uruchomione linie funkcjonują na obszarze gmin Biskupiec, Dobre Miasto, Dywity, Jeziorany, Purda, Stawiguda oraz Świątki. **PKZ nie obejmuje swoim zasięgiem gmin: Barczewo, Gietrzwałd, Jonkowo, Kolno oraz Olsztynek, co stanowi czynnik utrudniający mieszkańcom tych gmin skomunikowanie z centrum powiatu oraz pozostałymi gminami.** W Olsztynie funkcjonuje transport publiczny, który znajduje się w gestii Zarządu Dróg, Zieleni i Transportu (ZDZiT), a linie transportu publicznego miasta Olsztyn docierają również do pięciu gmin powiatu olsztyńskiego: Barczewo, Dywity, Olsztynek, Purda oraz Stawiguda. Na terenie powiatu działalność prowadzą również przewoźnicy prywatni. **Dostępność transportu jest jednym z podstawowych oczekiwań mieszkańców, wpływa na poziom integracji przestrzennej powiatu, jak również, na jakość środowiska, w szczególności stan powietrza. Kluczowe jest zatem rozwijanie infrastruktury transportowej i transportu publicznego, w celu ograniczenia zjawiska wykluczenia transportowego w gminach powiatu i zwiększenia spójności obszaru.**

Transport kolejowy

Przez teren powiatu olsztyńskiego przebiega sześć linii kolejowych, a centralnym węzłem powiatu jest miasto Olsztyn, przez który przebiega pięć spośród nich. Linie kolejowe nr 216 (Działdowo - Olszyn Główny) oraz nr 353 (Poznań Wschód - Skandawa) zostały wskazane jako linie o znaczeniu państwowym, a ich klasa określona jest jako pierwszorzędna.

Linia 353 jest także częścią transeuropejskiej sieci transportowej i jest jednym z ważniejszych szlaków kolejowych w tej części kraju. Przebiegające przez Powiat Olsztyński linie kolejowe łączą z Olsztynem następujące gminy powiatu: Barczewo, Biskupiec (linia 223 jest częściowo zamknięta), Dobre Miasto, Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Kolno, Olsztynek, Purdę oraz Stawigudę. Na terenie powiatu funkcjonuje 20 stacji kolejowych.

Infrastruktura sieciowa

Liczba ludności korzystającej z każdej z sieci infrastruktury komunalnej wzrosła w okresie 2017 - 2021, przy czym największy przyrost użytkowników odnotowano dla sieci gazowniczej. Jednakże jest ona najsłabiej rozwinięta, korzysta z niej tylko co trzeci mieszkaniec powiatu. Z sieci wodociągowej korzysta na terenie powiatu 92,0% mieszkańców, co oznacza, że sieć ta jest najlepiej rozwiniętą siecią infrastruktury komunalnej na terenie powiatu. **Wskaźnik dostępu do sieci kanalizacyjnej na obszarze powiatu olsztyńskiego, jest niższy o 7,5 pp. w porównaniu do średniej wojewódzkiej oraz o 4,3 pp. w stosunku do sytuacji w całym kraju, a jej dostępność jest zróżnicowana w gminach powiatu.** Najwyższą wartość przyjmuje w przypadku gminy Stawiguda (96,2% korzystających) a najniższą w gminie Świątki (34,2%).

Budownictwo

Liczba mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców powiatu wynosiła w 2021 roku 354. Wskaźnik ten przyjmuje w powiecie olsztyńskim wartość mniejszą od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego (375,1) oraz mniejszą od średniej dla całej Polski (392,4). W zasobach mieszkaniowych powiatu znajdowało się ogółem ponad 45 tys. mieszkań. W 2021 roku dynamika liczby mieszkań oddawanych do użytkowania w powiecie uległa poprawie po okresie pogorszenia koniunktury. W 2021 roku w powiecie oddano do użytku 1 069 mieszkań, a więc na każdy 1 000 mieszkańców oddano do użytku 8,36 nowych mieszkań. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego (4,19) oraz od średniej dla Polski (6,16). **Rozwijanie polityki mieszkaniowej jest szczególnie istotne z uwagi na napływ mieszkańców do gminy i widoczną suburbanizację w gminach sąsiadujących z Olsztynem - stolicą województwa warmińsko-mazurskiego.**

2.2 Analiza problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych powiatu olsztyńskiego

Przeprowadzone pogłębione prace diagnostyczne umożliwiły poznanie najważniejszych czynników i uwarunkowań determinujących sytuację w powiecie olsztyńskim. Poniżej zaprezentowano zdiagnozowane problemy i potrzeby, jak również potencjały, które powinny zostać wykorzystane w planowaniu dalszego rozwoju powiatu olsztyńskiego.

Problemy i potrzeby

Trudności w zapewnieniu zrównoważonego rozwoju z uwagi na dużą powierzchnię powiatu (jest drugim największym powiatem pod względem powierzchni zaraz po powiecie białostockim)

Deficyt poszukujących pracy¹ w zawodach takich jak m.in. nauczyciele przedszkoli, nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych, pielęgniarki i położne czy psycholodzy i psychoterapeuci

Postępujące zmiany klimatu i możliwość wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych m.in. wzrostu temperatury, wystąpienia powodzi (obszar doliny rzeki Łyny, Pasłęki czy Drwęcy) i suszy (zagrożenie suszą widoczne jest w szczególności w północnej i wschodniej części powiatu, największe zagrożenie dotyczy suszy atmosferycznej)

Presja urbanistyczna i turystyczna na środowisko naturalne

Niebezpieczeństwo wynikające z nasilania się różnic między ochroną środowiska a rozwojem społeczno-gospodarczym (konflikty w zakresie powstawania i realizacji przedsięwzięć na obszarach chronionych)

Degradacja siedlisk gatunków w wyniku zanieczyszczenia środowiska, zmian stosunków wodnych, postępującej antropopresji oraz przekształceń związanych z niewłaściwym użytkowaniem obszarów cennych pod względem przyrodniczym

Obserwowany proces starzenia się społeczności i rosnące obciążenie demograficzne ludnością w wieku nieprodukcyjnym oraz zagrożenie wykluczeniem i marginalizacją społeczną

Niski poziom bezpieczeństwa energetycznego, niedostatecznie stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii

¹ Wg Barometrów Zawodów - Zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy)

Potencjały rozwojowe

Korzystna sytuacja demograficzna i rosnąca liczba mieszkańców, będąca wynikiem dodatniego salda migracji

Dynamiczny rozwój budownictwa mieszkaniowego – wzrastająca liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz wydanych pozwoleń na budowę²

Funkcjonowanie placówek kształcenia ogólnego i zawodowego, w tym Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach

Wzmocnienie konkurencyjności sektora rolnictwa oraz rozwinięty sektor produkcji i przetwórstwa spożywczego

Atrakcyjność inwestycyjna z uwagi na funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych w gminach: Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto i Olsztynek oraz dostępność terenów inwestycyjnych przy obwodnicy Olsztyna należących do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Potencjał turystyczny wynikający z obecności różnorodnych form ochrony przyrody i atrakcyjności środowiska przyrodniczego, architektury świeckiej i sakralnej oraz warmińskiej spuścizny historycznej, architektonicznej i kulturowej oraz obecności Szlaku Świętej Warmii

Bardzo dobra dostępność komunikacyjna i przebieg dróg krajowych o znaczeniu międzynarodowym i międzyregionalnym, rozwinięta sieć dróg gminnych i wojewódzkich oraz linii kolejowych (w tym linii nr 353 należącej do transeuropejskiej sieci kolejowej)

Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy, wynikających z urozmaiconej rzeźby terenu, występowania rzek Pasłęki i Łyny będących zlewiskiem Bałtyku, lasów i licznych jezior, wśród których niektóre objęte są strefą ciszy, a także rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej (w tym budowa największego w Polsce Parku Rozrywki Ptak S.A. w Łytunówku, gm. Olsztynek)

Zróżnicowana struktura użytkowania gruntów, dominacja użytków rolnych w północnych gminach i lasów w południowej części powiatu

Wyższy w porównaniu do średniej wojewódzkiej poziom wynagrodzeń (ponad 5 tys. brutto w 2021 r.)³

Powiat posiada jeden z największych udziałów (zaraz po mieście Olsztyn) w produkcji sprzedanej przemysłu (19,4%)⁴

Wysoka dostępność usług medycznych i opiekuńczych wynikająca z funkcjonowania dobrze rozwiniętej sieci domów pomocy społecznej oraz funkcjonowania dwóch szpitali powiatowych

² Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego 2023

³ Ibidem.

⁴ Ibidem.

2.3 Analiza powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

Powiat olsztyński utworzony został w 1818 r. w wyniku połączenia dawnych komornictw olsztyńskiego i wartemborskiego, które istniały od połowy XIV wieku w obrębie Warmii. Powiat ten istniał do 1945 r. w ramach państwa pruskiego. Jego powierzchnia była mniejsza niż obecnie, a oprócz wydzielonego Olsztyna, na terenie powiatu znajdowało się tylko jedno miasto – Barczewo. W niezmienionym kształcie, po 1945 r. znalazł się on w granicach Polski i w latach 1946-1975 przynależał do województwa olsztyńskiego. W 1973 r. w jego granice weszło miasto Olsztynek oraz sąsiadujące z nim gminy. W 1975 r. w ramach przeprowadzonej reformy administracyjnej, powiat został zlikwidowany. Kolejna reforma, w 1998 r. przywróciła jego istnienie w kształcie aktualnie funkcjonującym. Obecnie, powiat olsztyński składa się z dwunastu gmin, w tym siedmiu gmin wiejskich (Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Kolno, Purda, Stawiguda i Świątki) oraz pięciu gmin miejsko-wiejskich (Barczewo, Biskupiec, Dobrze Miasto, Jeziorany i Olsztynek). Uwarunkowania historyczne wskazują na powiązania funkcjonalne wewnątrz gmin powiatu i spójność przestrzenną obszaru.

W **Planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego** zidentyfikowano cztery obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym oraz cztery o znaczeniu regionalnym. Gminy Jonkowo, Dywity, Barczewo, Purda, Stawiguda oraz Gietrzwałd wpisują się w ponadregionalny obszar funkcjonalny – Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Wojewódzkiego Olsztyna. Teren tych gmin charakteryzuje się wysokim stopniem suburbanizacji, wysoką dostępnością komunikacyjną i najsilniejszymi powiązaniem funkcjonalnymi wyrażonymi intensywnością dojazdów do pracy, szkół, usług oraz wykorzystaniem terenów w celach rekreacyjnych. Ponadto gminy tworzące obszar funkcjonalny posiadają wysoki potencjał rozwojowy, co wpływać może również na pozostałe gminy zlokalizowane w powiecie. W przypadku gmin w powiecie olsztyńskim widoczne są również powiązania wynikające z wyróżnienia ich jako obszary strategicznej interwencji (OSI) w strategii wojewódzkiej. W ich stronę kierowane będzie wsparcie z poziomu regionalnego. Obszary te wyróżniono w oparciu o integrację podejścia krajowego i regionalnego.

Poniżej zestawiono i wykazano przynależność gmin powiatu olsztyńskiego poszczególnych obszarów strategicznej interwencji wyróżnionych w Strategii Warmińsko-Mazurskie 2030.

Nazwa obszaru strategicznej interwencji	Zasięg terytorialny obejmujący powiat olsztyński	Kluczowe cechy i charakterystyka OSI	Uzasadnienie wyboru OSI
OSI Tygrys warmińsko-mazurski	Barczewo, Biskupiec, Olsztynek, Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Purda, Stawiguda	<ul style="list-style-type: none"> obszar dynamicznych zmian w zakresie przedsiębiorczości, wzrostu zamożności gmin nieznaczny spadek potencjału ludnościowego zmniejszenie liczby spółek z udziałem zagranicznym 	konieczność dynamizacji procesów rozwojowych oraz wzmocnienie konkurencyjności krajowej i międzynarodowej regionu
OSI MOF Olsztyna	Barczewo, Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Purda, Stawiguda	<ul style="list-style-type: none"> najsilniejszy gospodarczo atrakcyjne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej zlokalizowane tu są najzamożniejsze gminy w województwie najwyższe nasycenie organizacjami społecznymi 	potrzeba wzmocnienia konkurencyjności krajowej i międzynarodowej stolicy województwa i jej obszaru funkcjonalnego
OSI Miasta CITTASLOW	Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Jeziorany, Olsztynek	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje je jeden z większych ubytków ludności oraz spółek z udziałem zagranicznym niewielki wzrost zamożności niski poziom rozwoju przedsiębiorczości znaczący wzrost liczby miejsc pracy oraz wzrost liczby organizacji społecznych 	sieć CITTASLOW była wskazana jako obszar interwencji wspierania współpracy sieciowej w Strategii z 2013 r. W latach 2019-2030 powinny być kontynuowane działania służące wzmocnieniu miasteczek w kierunkach ich rozwoju kładących nacisk na jakość życia mieszkańców
OSI Obszary marginalizacji	Kolno	<ul style="list-style-type: none"> najsilniej wyludniającym się OSI w województwie warmińsko-mazurskim powolny wzrost zamożności gmin dział środków europejskich w stosunku do dochodów własnych jest zdecydowanie wyższy 	kierunki interwencji planowane przez Rząd RP są zbieżne z planowanymi działaniami samorządu województwa

Poniżej zaprezentowano wnioski z analizy powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych w powiecie olsztyńskim.

POWIĄZANIA SPOŁECZNE

Powiązania społeczne dotyczą w szczególności przemieszczeń i migracji w obrębie powiatu. Ludność z obszarów miejskich przenosi się na tereny wiejskie – populacja mieszkańców miast w powiecie olsztyńskim zmniejszyła się w okresie 2012-2021, a populacja obszarów wiejskich znacząco wzrosła. Szybko wyludniają się w szczególności dwa miasta w powiecie – Jeziorany oraz Dobre Miasto.

Ponadto powiązania widoczne są również jeśli chodzi o stopień wykorzystania placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych. W niektórych gminach (Jeziorany, Kolno i Purda) nie funkcjonują żadne placówki opieki żłobkowej. Mieszkańcy tych gmin korzystają często z placówek zlokalizowanych w gminach, z którymi sąsiadują lub w gminach będących ich miejscem pracy. Podobnie jest w przypadku placówek wychowania przedszkolnego. Największy odsetek dzieci uczęszczających do przedszkoli cechował Gminę Stawiguda (98,6%) oraz Gminę Dywity (94,7%). W przypadku wskaźnika skolaryzacji w szkołach podstawowych, najwyższą wartość uzyskano w gminie Olsztynek. Wynosiła ona powyżej 100% co pokazuje, że do szkół podstawowych zlokalizowanych w tej gminie uczęszczają również dzieci spoza jej terenu.

POWIĄZANIA GOSPODARCZE

Wyrazem powiązań gospodarczych w powiecie jest przede wszystkim przynależność gmin: Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Olsztynek i Stawiguda do Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dodatkowo powiązania widoczne są również, jeśli chodzi o dojazdy do pracy⁵, które zanalizowano na podstawie opracowania GUS. Analizie poddano dojazdy do pracy tylko w obrębie powiatu. Najwięcej osób (836) dojeżdżało do pracy do miasta Biskupiec oraz do Dobrego Miasta (524 osób). Dojazdy do pracy widoczne były w szczególności wśród osób zamieszkujących obszary wiejskie otaczające miasta. Najmniej osób dojeżdżało do pracy do gminy Giętrzawałd (zaledwie 10 osób) oraz do gminy Kolno (11 osób). Najwięcej osób wyjeżdżających do pracy poza teren gminy zamieszkiwało obszar wiejski gminy Barczewo oraz gminę Stawiguda. Dla obu jednostek liczba wyjeżdżających wynosiła ponad 1000 osób.

Większość gmin w powiecie ma szansę rozwoju turystycznego m.in. ze względu na atrakcyjne położenie geograficzne oraz środowisko naturalne. Atuty te mogą zostać wykorzystane do stworzenia kompleksowej oferty i promocji atrakcji turystycznych w powiecie. Przykładem może być m.in. Szlak Świętej Warmii przebiegający przez teren powiatu.

Współpraca gmin tworzących powiat olsztyński jest jednym z elementów kształtujących powiązania w powiecie. Gminy powiatu współpracują w ramach Warmińskiego Związku Gmin z siedzibą w Olsztynie, Związku Gmin Warmińsko-Mazurskich z siedzibą w Olsztynie czy Stowarzyszenia Miast, Gmin i Powiatów – Szlak Świętej Warmii.

⁵ Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w 2016 r. - <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/opracowania/przeplywy-ludnosci-zwiazane-z-zatrudnieniem-w-2016-r-,20,1.html>

POWIĄZANIA PRZESTRZENNE

Na obszarze powiatu olsztyńskiego występuje znaczący odsetek powierzchni prawnie chronionych (53,5% ogółu powierzchni powiatu). Powiązania środowiskowe w powiecie warunkuje obecność obszarów chronionych, jak również występowanie korytarzy ekologicznych. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczenie się i migracje zwierząt, roślin oraz grzybów. Powiązania środowiskowe w obrębie powiatu olsztyńskiego, warunkuje przebieg następujących korytarzy ekologicznych: Puszcza Napiwodzko-Ramucka - Nizina Pruska (KPn-11C), Warmia (KPn-12A), Puszcza Napiwodzko-Ramucka (GKPn-9), Dolina Pastęki (KPn-12B)⁶.

2.4 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawowym narzędziem umożliwiającym zdiagnozowanie obecnej sytuacji danego podmiotu w kontekście planowania jego dalszego rozwoju. Analiza SWOT odnosi się do czterech elementów takich jak:

- Mocne strony (Strengths) i słabe strony (Weaknesses) - wynikające z uwarunkowań wewnętrznych powiatu,
- Szanse (Opportunities) i zagrożenia (Threats) - wynikające głównie z czynników zewnętrznych, na które powiat nie zawsze ma wpływ.

Jako główne zalety tej metody należy wskazać:

- możliwość identyfikacji szans rozwoju z otoczenia oraz zagrożeń hamujących rozwój powiatu, szczególnie w kontekście efektywnego wykorzystania lokalnego potencjału,
- możliwość diagnozy bliższego oraz dalszego otoczenia powiatu,
- określenie mocnych punktów powiatu oraz wskazanie jego słabych stron pod kątem zasobów,
- poznanie otoczenia konkurencyjnego.

Mocne strony	Słabe strony
Wymiar społeczny	
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby mieszkańców powiatu - o 5,1% w latach 2012-2021, do poziomu blisko 128 tys. osób, • Wysoka atrakcyjność osiedleńcza powiatu - czego dowodem jest utrzymujące się dodatnie 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczności lokalnej - wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, • Niewystarczająca dostępność do usług medycznych - długi czas oczekiwania na wizytę

⁶ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011

Mocne strony	Słabe strony
<p>saldo migracji, które w 2021 r. wyniosło 6,9 na 1 000 mieszkańców,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turystyka - liczne obiekty noclegowe w postaci pensjonatów i gospodarstw agroturystycznych, zabytki, unikatowy produkt turystyczny jakim jest projekt gospodarczy <i>Szlak Świętej Warmii</i>, • Oferta kulturalna - wysoka aktywność centrów kultury, zróżnicowana oferta kulturalna, • Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy, wynikających z urozmaiconej rzeźby terenu, występowania rzek Pasłęki i Łyny będących zlewiskiem Bałtyku, lasów i licznych jezior, a także rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej • Spadek poziomu ubóstwa - liczba rodzin objętych pomocą społeczną zmniejszyła się o 15,1% w okresie 2017-2021, • Poprawa bezpieczeństwa drogowego - w ostatnich latach zmalała zarówno liczba wypadków jak i kolizji drogowych, ponadto zwiększyła się wykrywalność przypadków kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu, • Rozwój oferty żłobkowej i przedszkolnej - wzrost liczby miejsc w żłobkach i liczby placówek przedszkolnych, • Rozwój oferty kształcenia zawodowego i wzrost zainteresowania ofertą, na co wskazuje wzrost liczby uczniów, • Poprawa dostępności usług administracyjnych - wynikająca z m.in. rozwijania e-usług, • Dostępność profesjonalnej kadry zajmującej się ochroną zdrowia, aktywizacją społeczną, kulturalną, edukacyjną, sportem, rekreacją i turystyką osób starszych • Wysoka dostępność usług medycznych i opiekuńczych wynikająca z funkcjonowania dobrze rozwiniętej sieci domów pomocy społecznej oraz funkcjonowania dwóch szpitali powiatowych 	<p>w poradniach specjalistycznych, zmniejszająca się liczba łóżek w szpitalach, utrzymująca się na podobnym poziomie liczba lekarzy i stosunkowo niska liczba pielęgniarek i położnych, negatywne opinie mieszkańców na temat dostępności usług zdrowotnych, niedostateczna dostępność psychologów dziecięcych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura transportowa - ograniczająca dostępność do placówek służby zdrowia, dóbr kultury, obiektów sportowo-rekreacyjnych itp., • Rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze oraz rosnące koszty opieki instytucjonalnej – szczególnie istotne ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa, • Wzrost liczby odnotowanych przestępstw - o 2,1% w latach 2017-2021, najwięcej wzrosła liczba oszustw gospodarczych i kradzieży z włamaniem, • Wzrost liczby zdarzeń wymagających udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej - wynikający ze stopniowego wzrostu liczby miejscowych zagrożeń (takich jak m.in. skutki silnych wiatrów i opadów deszczu) aż o 70,6% w latach 2018-2021, • Mocno zróżnicowany poziom aktywności społecznej - związany m.in. z różną liczbą funkcjonujących organizacji pozarządowych w poszczególnych gminach powiatu, • Mocno zróżnicowana zdawalność matur i egzaminów zawodowych - w poszczególnych szkołach, co wskazuje na nierównomierny poziom nauczania w powiecie.
Wymiar gospodarczy	
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność terenów inwestycyjnych – w tym także tych podlegających pod Warmińsko-Mazurską Specjalną Strefę Ekonomiczną S.A., w gminach: Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto i Olsztynek oraz przy obwodnicy Olsztyna należące do KOWR, 	<ul style="list-style-type: none"> • Dominująca rola handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy samochodów, a także budownictwa, czyli branż, które nie charakteryzują się wysokim potencjałem elastyczności oraz niska liczba innowacyjnych przedsiębiorstw,

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność dobrze rozwiniętej bazy badawczej i edukacyjnej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, • Dobry poziom skomunikowania - obecność dróg o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, dostęp do drogi szybkiego ruchu S51, linii kolejowych, bliskość portu morskiego w Elblągu i portu lotniczego Olsztyn – Mazury w Szymanach, co stwarza atrakcyjne warunki do rozwoju gospodarczego, • Dobra sytuacja gospodarcza przedsiębiorstw i firm przemysłowych – w 2020 r. w powiecie osiągnięto jeden z największych udziałów (zaraz po mieście Olsztyn) w produkcji sprzedanej przemysłu (19,4%), • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych - o 22,2% w latach 2017-2021, co świadczy o stopniowym rozwoju lokalnej gospodarki, • Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców – w 2020 r. mieszkańcy powiatu olsztyńskiego wykazali się jednym z najwyższych w województwie poziomem aktywności gospodarczej, • Wyższy w porównaniu do średniej wojewódzkiej poziom wynagrodzeń - ponad 5 tys. brutto w 2021 r., • Wzrost liczby pracujących - o 9,1% w latach 2017-2021 w firmach zatrudniających co najmniej 10 pracowników, • Spadek poziomu bezrobocia - liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmalała o niemal 60% w okresie 2017-2021 do poziomu 3 100 osób, • Stabilna sytuacja finansowa powiatu - dodatni bilans dochodów i wydatków powiatu w latach 2020-2021, dominacja dochodów własnych w strukturze dochodów, wysoka pozycja powiatu w rankingu finansowym samorządu terytorialnego w 2021 r., • Większe zainteresowanie szkolnictwem zawodowym wśród młodzieży, na co wskazuje wzrost liczby uczniów. • Wzmocnienie konkurencyjności sektora rolnictwa oraz rozwinięty sektor produkcji i przetwórstwa spożywczego 	<ul style="list-style-type: none"> • Zróżnicowany profil i poziom rozwoju gospodarczego gmin powiatu - czego skutkiem jest nierównomierne tempo rozwoju powiatu, • Małe zróżnicowanie rynku pracy - co przekłada się na negatywne opinie ankietowanych mieszkańców na temat możliwości znalezienia satysfakcjonującej pracy, • Wysokie zużycie prądu – w 2020 r. w powiecie olsztyńskim odnotowano jeden z największych w województwie poziomów zużycia prądu na 1 odbiorcę.

Wymiar przestrzenny

• Lokalizacja – sąsiedztwo miasta wojewódzkiego, a tym samym ułatwiony dostęp do szerokiej oferty usług publicznych, w tym wyższego rzędu, • Dostępność drogowa - bliskość dróg o znaczeniu ponadlokalnym (m.in. droga międzynarodowa E77, drogi krajowe: DK16, DK51, DK53, wojewódzkie: DW527, DW598), • Dostępność różnego rodzaju transportu – dostępność sieci drogowej, kolejowej oraz bliskość Portu lotniczego Olsztyn-Mazury w Szymanach i portu morskiego w Elblągu, • Atrakcyjność przyrodnicza - wysoka lesistość powiatu, liczne jeziora, wiele cennych siedlisk objętych ochroną przyrodniczą (ok. 53% powierzchni powiatu to tereny prawnie chronione), • Rozwój budownictwa mieszkaniowego - w 2021 r. w powiecie olsztyńskim wydano najwięcej w województwie pozwoleń na budowę mieszkań oraz oddano najwięcej mieszkań do użytkowania w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, • Rozwój szlaków turystycznych – przez obszar powiatu olsztyńskiego przebiega wiele szlaków turystycznych, w tym: piesze, rowerowe, kajakowe i konne, • Rozwój sieci ścieżek rowerowych – w powiecie olsztyńskim w ostatnich latach odnotowano największy w województwie przyrost ścieżek dla rowerów (w latach 2017-2021 długość ścieżek rowerowych wzrosła o 80%, wynosząc blisko 60 km w 2021 r.).	• Niedostatecznie rozwinięty transport publiczny – niektóre z gmin powiatu nie są objęte komunikacją publiczną, co znacząco utrudnia skomunikowanie między innymi gminami i stolicą województwa, • Duże rozproszenie zabudowy mieszkalnej - powodujące problemy w dostatecznej rozbudowie i utrzymaniu infrastruktury technicznej (sieci wodno-kanalizacyjnej, dróg itp.), • Niski odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej - w 2021 r. wyniósł niecałe 68%, czego powodem jest m.in. wspomniane rozproszenie budynków mieszkalnych, • Niewielki odsetek powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego - który wyniósł zaledwie 13,4% w 2021 r., • Wzrost liczby miejscowych zagrożeń - wynikających ze zmian klimatycznych (częstsze występowanie m.in. deszczy nawaalnych i gwałtownych wiatrów), • Niski poziom bezpieczeństwa energetycznego związany z niedostatecznym stopniem wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Szanse

Zagrożenia

Wymiar społeczny

• Napływ kapitału ludzkiego - dalszy wzrost liczby mieszkańców powiatu, • Powstanie Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Wadągu - mającego stać się wizytówką powiatu, • Rozwój oferty kształcenia – zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości oferty szkół ponadpodstawowych, • Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju oferty turystyczno-kulturalnej – m.in. poprzez	• Brak poprawy w zakresie dostępności do usług medycznych - skutkujący niską jakością życia mieszkańców, • Niższa aktywność społeczna i kulturalna - która może wynikać m.in. ze wzrostu liczby ludności napływowej, nieidentyfikującej się z zamieszkiwaną gminą, • Prognozowane dalsze nasilanie się negatywnych tendencji demograficznych – przede wszystkim starzenia się społeczeństwa,

Szanse	Zagrożenia
<p>promocję i rozwijanie projektu gospodarczego Szlak Świętej Warmii,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duża liczba podmiotów świadczących usługi medyczne i opiekuńcze na terenie powiatu – na terenie powiatu działają podmioty takie jak dzienne domy pomocy społecznej, rodzinne domy pomocy, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, • Wykorzystanie potencjału społecznego seniorów – poprzez zwiększenie poziomu ich partycypacji w życiu społecznym i zaangażowanie w procesy rozwojowe powiatu. 	<p>co wymaga dostosowania oferty usług i infrastruktury do potrzeb seniorów.</p>
Wymiar gospodarczy	
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków finansowych na finansowanie przedsięwzięć strategicznych – np. w ramach unijnej perspektywy finansowej 2021-2027 oraz ze środków krajowych i wojewódzkich, • Współpraca gmin powiatu - w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna, • Wykorzystanie atrakcyjności inwestycyjnej - pozyskanie inwestorów z różnych branż, zwiększenie liczby miejsc pracy, • Powstanie parku rozrywki w Gminie Olsztynek - jednego z największego tego typu obiektu w Polsce, co zwiększy ruch turystyczny i zapewni nowe miejsca pracy, • Rozwój branży turystycznej w ramach projektu Szlak Świętej Warmii - wykorzystanie endogennych zasobów powiatu, skuteczna promocja powiatu, • Wzrost znaczenia branż innowacyjnych i kreatywnych - większa dywersyfikacja rynku pracy, • Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej oraz e-usług - wpływający na jakość pracy (m.in. praca zdalna) i sprawne załatwianie spraw administracyjnych, • Potencjalna dostępność wykwalifikowanych kadr - w otoczeniu powiatu funkcjonuje m.in. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski oraz liczne szkoły zawodowe kształcące kadry dla przyszłych inwestorów, • Rozwój szkolnictwa zawodowego w powiecie – edukacja młodzieży w szkołach zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niepewna sytuacja gospodarcza - wynikająca m.in. ze skutków pandemii COVID-19, wojny na Ukrainie, • Wzrost cen surowców energetycznych - mających wpływ na lokalną gospodarkę i budżet gospodarstw domowych w powiecie, • Zmiany podatkowe - które mogą niekorzystnie wpłynąć na stan finansów powiatu, • Wzrost opłat środowiskowych ponoszonych przez przedsiębiorców – związanych z niedostatecznie rozwiniętym sektorem OZE w powiecie, co ma negatywny wpływ na lokalną gospodarkę, • Ponoszenie większych kosztów w obszarze opieki społecznej - co związane jest ze starzeniem się społeczeństwa.

Szanse	Zagrożenia
<p>powiatu na kierunkach zamawianych umożliwi dostosowanie ich wykształcenia do potrzeb rynku pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deinstytucjonalizacja opieki społecznej i usług opiekuńczych – co pozwoli na ograniczenie kosztów oraz poprawę jakości życia mieszkańców wymagających pomocy poprzez świadczenie usług w miejscu zamieszkania. 	
Wymiar przestrzenny	
<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość Olsztyna - będącego dużym ośrodkiem wzrostu społeczno-gospodarczego, stolicą województwa, • Rozwój oferty mieszkaniowej - powstanie mieszkań na tani wynajem w ramach m.in. Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej KZN-Północ Sp. z o.o., do której należy kilka gmin powiatu, • Poprawa skomunikowania wewnętrznego i zewnętrznego powiatu - rozwój zrównoważonego transportu publicznego i integracja różnych rodzajów transportu, • Poprawa standardu infrastruktury drogowej i około drogowej oraz jej sukcesywny rozwój – ukierunkowany na poprawę jakości funkcjonowania systemu transportowego oraz rozwijanie mobilności miejskiej, • Poprawa poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego – zwłaszcza pieszych i rowerzystów, • Dalszy rozwój sieci ścieżek rowerowych - umożliwiających sprawne i bezpieczne przemieszczanie się pomiędzy poszczególnymi gminami powiatu oraz stanowiących element oferty turystycznej (zwłaszcza w południowej części powiatu), • Rozwój transportu kolejowego - utworzenie olsztyńskiej kolei aglomeracyjnej, która obejmować będzie większość powiatu olsztyńskiego, • Rozwój elektromobilności – co wpłynie na poprawę jakości systemu transportowego oraz stanu środowiska, • Promocja i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii – w celu dywersyfikacji źródeł energii i zwiększenia poziomu bezpieczeństwa energetycznego powiatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niekontrolowana suburbanizacja - mogąca dotknąć w szczególności gminy sąsiadujące z Olsztynem, • Antropopresja - w tym presja urbanizacyjna na tereny leśne i cenne przyrodniczo, • Dalszy wzrost zagrożeń naturalnych - będących konsekwencją zmian klimatycznych, • Brak poprawy w zakresie jakości powietrza - spowodowany głównie przez negatywne oddziaływanie miasta Olsztyn, z którego pochodzi duża część zanieczyszczeń.

III Koncepcja strategiczna

3.1 Założenia rozwojowe

W ramach Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku najważniejsze znaczenie ma jej rdzeń, czyli założenia rozwojowe. Tworzą one kompleksową wizję rozwoju i opierają się na spójnej wewnętrznie sieci powiązań na poziomie ogólnym i szczegółowym. Założenia rozwojowe składają się z następujących elementów:

- Wizji i misji rozwoju, które wyznaczają rolę samorządu Powiatu Olsztyńskiego, jako kluczowego podmiotu odpowiedzialnego za wdrożenie niniejszego programu strategicznego oraz ogniskują fundamentalne aspiracje rozwojowe samorządu.
- Priorytety i kierunki interwencji (planowania strategicznego), odnoszące się treściowo do konkretnych obszarów lub dziedzin, które zostały uznane za kluczowe z punktu widzenia zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz stanowiących zadania własne samorządu powiatowego.
- Cele główne to katalog odnoszący się do wcześniej opisanych priorytetów i kierunków interwencji, który je kierkuje i dookreśla. Został on przygotowany zgodnie z zasadami metodologii SMART, zgodnie z którą każdy symbol oznacza konkretna cecha celu: S - czyli Sprecyzowany, M - czyli Mierzalny, A - czyli Atrakcyjny, R - czyli Realistyczny, T - czyli Terminowy.
- Cele szczegółowe stanowią dopełnienie i rozwinięcie celów głównych. W istocie finalnie tworzą schemat powiązanych ze sobą celów głównych, celów szczegółowych oraz zakresów interwencji, planowanych do realizacji do 2030 roku.
- Wykaz projektów realizujących cele programu rozwoju – wskazuje priorytetowe zadania strategiczne. Biorąc pod uwagę czas obowiązywania dokumentu, nie sposób zdefiniować wszystkich przedsięwzięć, które będzie realizował samorząd. Jest to szczególnie ważne w perspektywie zmian w uwarunkowaniach rozwojowych, głównie tych o zewnętrznym charakterze. Tym niemniej zdecydowano się na wskazanie działań o najbardziej kluczowym znaczeniu z punktu widzenia rozwoju Powiatu Olsztyńskiego i aktualnego stanu wiedzy.

Założenia rozwojowe Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku mają dwudzielny charakter. Pierwszy: poziom wizji, misji oraz celów w wymiarze ogólnym, jak również szczegółowym. Ta część została opracowana z myślą o perspektywie roku 2030 i nie powinna podlegać zmianom ze względu na swój kompletny charakter (dopuszcza się aktualizację tej części zapisów jedynie w przypadku zasadniczych zmian, takich jak np. uwarunkowania prawne, jak chociażby zmiana ustawy o samorządzie powiatowym). Druga część założeń planistycznych to katalog zadań – zakres interwencji,

ma on postać indykatywną i można go poddawać aktualizacji w ramach przeglądów strategicznych, przewidzianych jako integralna część procedur monitorujących i ewaluacyjnych.

3.2 Misja rozwoju Powiatu Olsztyńskiego

Misja to cel nadrzędny podejmowanych działań, wynika ona z trafnego rozpoznania oraz określenia problemów i potencjałów Powiatu Olsztyńskiego, co zostało zrealizowane w formule partycypacyjno-eksperckiej.

Misją samorządu Powiatu Olsztyńskiego jest osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju obszaru poprzez inspirowanie oraz koordynację działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia i rozwijanie potencjału gospodarczego, z równoczesną troską o bezpieczeństwo i zachowanie walorów lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego. Traktując misję jako swoistą zasadę działania, można ją zdefiniować w następujący sposób:

MISJA

Misja rozwoju w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do roku 2030

Rozwijamy potencjał społeczny, gospodarczy, przyrodniczy oraz potencjał dziedzictwa kulturowego i naturalnego naszego powiatu dla dobra jego mieszkańców i turystów, dbając o środowisko w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

3.3 Wizja rozwoju - Powiat Olsztyński 2030

Założenia planistyczne, część postulatywną Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do roku 2023 otwiera sformułowanie wizji odwołującej się do roku 2030, jak również wykraczającej poza tę datę ze względu na swój długookresowy charakter.

Rozdział opisujący wizję to odpowiedź na pytanie, jak Powiat Olsztyński powinien wyglądać w przyszłości. Jaki powinien być, czym się odznaczać/wyróżniać, co powinno być jego kluczowym elementem? Innymi słowy wizja to stan, do którego zmierzamy.

Wizja została zredagowana na bazie wniosków, które zostały wypracowane w trakcie konsultacyjnych spotkań warsztatowych, następnie uzupełnionych o najważniejsze elementy wynikające z przeprowadzonych prac diagnostycznych oraz badawczych.

WIZJA

Wizja rozwoju ramach Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku

Powiat Olsztyński tworząc z Miastem Olsztyn wielkomiejską metropolię, rozwija się dynamicznie i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Mieszkańcy powiatu mają dobry dostęp do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku oraz zapewnione czyste środowisko i poczucie bezpieczeństwa.

Nowoczesna gospodarka, lokalny kapitał społeczny i wysoki poziom usług publicznych gwarantują stały rozwój demograficzny i gospodarczy Powiatu oraz wysoki w skali kraju poziom życia jego mieszkańców.

3.4 Priorytety i kierunki interwencji

Koncepcja rozwoju powiatu olsztyńskiego i założenia zawarte w programie rozwoju powiatu pn.: Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do roku 2030 opierają się na pięciu priorytetach i kierunkach interwencji stanowiących obszary planowania strategicznego. Pozwalają one w pierwszej kolejności na sformułowanie celów głównych, a w dalszej kolejności celów szczegółowych wraz z przypisanymi zakresami planowanej interwencji. Warto podkreślić, że poziom strategiczny stanowi w istocie fundament, na którego gruncie możliwe będzie urzeczywistnienie misji i osiągnięcie pożądanej wizji.

Cele główne przypisane priorytetom interwencji są z jednej strony wypadkową zidentyfikowanych problemów rozwojowych Powiatu Olsztyńskiego, a z drugiej natomiast stanowią zbiór elementów/zasobów/potencjałów, które mogą się obiektywnie przyczynić do dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu.

„Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku” jako instrument skutecznego zarządzania zmianą, składa się z następujących priorytetów i kierunków interwencji:

<p>Priorytet i kierunki interwencji I</p>	<p>INFRASTRUKTURA PUBLICZNA I USŁUGI PUBLICZNE</p>
<p>Cel rozwojowy 1.</p>	<p>Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną</p>
<p>Na poziomie ponadlokalnym ten obszar to przede wszystkim spójność wewnętrzna i dostępność powiatu. W ramach tej domeny istotne znaczenie ma również wzmocnienie infrastruktury atrakcyjności gospodarczej. Infrastruktura, gospodarka i środowisko tworzą łącznie pierwszy obszar planistyczny. Jest on kosztochłonny, mocno oczekiwany społecznie jako baza i warunek prowadzenia rzeczywistej i aktywnej polityki prorozwojowej. Pierwsza z domen planistycznych, odnosząc się do infrastruktury, obejmuje równocześnie przestrzeń publiczną oraz m.in. bazę obiektów, w których świadczone są usługi publiczne.</p> <p>Jakość infrastruktury publicznej, w tym drogowej, to temat wielokrotnie już podkreślany w opracowaniu. Dodatkowo należy podkreślić rangę projektów związanych z budową szlaków pieszo-rowerowych łączących wszystkie gminy powiatu, wraz z infrastrukturą do odpoczynku, bazą noclegową i atrakcjami turystycznymi. Innymi słowy infrastruktura dla rowerzystów spełniałaby dwie funkcje. Pierwszą z nich jest wątek komunikacyjny, a drugą wykorzystanie turystyczne.</p> <p>Rozwój zrównoważonego i zintegrowanego transportu na terenie powiatu oraz powiązanie powiatowego systemu komunikacji drogowej i transportu z systemem Olsztyna i ZIT Olsztyn przekłada się na wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej (zwiększenie miejsc pracy) oraz zwiększenie jakości życia mieszkańców.</p> <p>Powiat Olsztyński powinien podjąć niezbędne działania związane z utrzymaniem i poprawą standardów funkcjonowania szpitali powiatowych, które z uwagi na bliskość olsztyńskich szpitali świadczą usługi w bardzo konkurencyjnym obszarze. Ponadto zadaniem powiatu powinno być wsparcie w działaniach i w rozwoju szpitali w dziedzinach medycznych, umożliwiających zapewnienie komplementarnej do olsztyńskich szpitali oferty. Kluczowa jest profesjonalizacja i utrzymanie na wysokim poziomie świadczonych usług leczenia zarówno zachowawczego, jak i interwencyjnego.</p> <p>Przyjazna administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu to najważniejsze elementy związane z zarządzaniem. Ważnym aspektem jest również podnoszenie efektywności funkcjonowania powiatowej administracji samorządowej, która jest ważnym realizatorem szerokiego katalogu usług publicznych. Działania te są powiązane z tworzeniem trwałych podstaw rozwojowych.</p> <p>Istotnymi celami w obszarze są działania mające na celu integrację powiatowego systemu świadczeń usług zdrowotnych oraz rozwój dostępności usług specjalistycznych zakresie zdrowia i profilaktyki, przy jednoczesnym dążeniu do deinstytucjonalizacji usług społecznych.</p>	

**Priorytet i
kierunki interwencji II**

MIESZKANIEC, SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

Cel rozwojowy 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej to istotne wyzwanie zmierzające do budowy silnego i aktywnego społeczeństwa obywatelskiego.

Z punktu widzenia realizacji celu należy skoncentrować się na zmniejszeniu nierówności społecznych, ograniczaniu występowania obszarów wykluczenia społecznego i likwidacji barier izolacji społecznej. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego powiatu i integracja społeczna mieszkańców Powiatu Olsztyńskiego wyzwoli w mieszkańcach Warmii poczucie tożsamości regionalnej, co w dłuższej perspektywie pozytywnie wpłynie na zaangażowanie mieszkańców w sprawy powiatu olsztyńskiego. Kluczowe kształtowanie postaw obywatelskich i wzmacnianie poczucia tożsamości regionalnej wśród najmłodszych mieszkańców, poprzez zapewnienie wysokiej jakości kształcenia. Powadzone działania edukacyjne powinny być dostosowane do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych, a procesy dydaktyczne powinny być ukierunkowane również na poznanie przez uczniów otaczającej ich rzeczywistości oraz zrozumienie jej, w celu budowy poczucia tożsamości regionalnej.

Poza wskazanym elementem, należy podejmować również działania ukierunkowane na traktowanie obszaru powiatu, jako wspólnoty mieszkańców, która kieruje się podobnymi wartościami.

Integralną część obszaru stanowią zagadnienia związane z kulturą, przede wszystkim ze względu na jej decydujące znaczenie dla budowy i wzmacniania kapitału społecznego, ludzkiego oraz w perspektywie potencjału do ich akumulacji. Ponadto obszar obejmuje kwestie bezpieczeństwa mieszkańców jako gwaranta rozwoju wspólnoty samorządowej oraz wszystkich interesariuszy oraz elementu wpływającego na jakość życia.

W ramach obszaru ujęto także rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej oraz organizację wydarzeń mających na celu umożliwienie integracji mieszkańców. Istotnym aspektem będzie wykorzystanie potencjału organizacji społecznych, w tym klubów sportowych, prowadzących działalność w zakresie kultury fizycznej, poprzez wsparcie organizacyjne i finansowe.

**Priorytet i
kierunki interwencji III**

INNOWACYJNA GOSPODARKA

Cel rozwojowy 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka powiatu olsztyńskiego

Wpływ na konkurencyjność gospodarki ma jej potencjał inwestycyjny, który w przypadku powiatu olsztyńskiego uzależniony jest m.in. od funkcjonowania na jego terenie Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która oferuje cztery obszary inwestycyjne w powiecie. Zlokalizowane są na terenie gminy Stawiguda i gminy Olsztynek. Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w powiecie dostępnych jest 21 ofert inwestycyjnych w gminach Barczewo, Biskupiec, Jeziorany, Jonkowo, Olsztynek oraz Stawiguda. Obszary te są atrakcyjne, ponieważ są dobrze skomunikowane, poprzez drogi o znaczeniu krajowym i wojewódzkim, linie kolejowe czy bliskość portu morskiego w Elblągu. W latach 2017-2021 wzrosła liczba podmiotów gospodarczych o 22,2%. Na terenie powiatu dominują firmy zatrudniające do 9 osób (1 650,4 przedsiębiorstwa na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym przy 1,4 podmiotu zatrudniającego 250 osób i więcej). Powiat Olsztyński jednocześnie charakteryzuje się także zróżnicowanym profilem i poziomem rozwoju gospodarczego gmin powiatu, co skutkuje nierównomiernym tempem rozwoju powiatu. Dominującą rolę w powiecie odgrywają podmioty zarejestrowane w sektorze handlu hurtowego i detalicznego, a także budownictwa. Licznie reprezentowane są także podmioty z branży profesjonalnej, naukowej i technicznej, których liczba w ostatnich pięciu latach wzrosła, co świadczy o rosnącej innowacyjności gospodarki w powiecie.

Powiat Olsztyński poprzez projekt gospodarczy *Szlak Świętej Warmii* może pełnić rolę kreatora zmian gospodarczych na terenie powiatu. W wyniku wspomnianego projektu powinna nastąpić synergia sektora publicznego i prywatnego pozwalająca na rozwój sektora MŚP w powiecie.

Powiat w swoich działaniach powinien przyciągać nowych przedsiębiorców i inwestorów w celu zachęcenia ich do lokowania firm na terenie powiatu. Równoczesne wspieranie lokalnych przedsiębiorców oraz mieszkańców, w aspekcie rozwijania i zakładania swoich firm na tym obszarze, przyniesie korzyści ekonomiczne dla powiatu. Rozwój rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu oraz promocja gospodarcza ma bardzo ważne znaczenie dla rozwoju powiatu oraz poprawy zamożności mieszkańców. Ponadto tworząc sprzyjające warunki dla inwestorów należy się skoncentrować na rozwoju edukacji zawodowej powiązanej z rynkiem pracy i współpracy placówek edukacyjnych z lokalnymi przedsiębiorcami. Duże znaczenie dla rozwoju powiatu ma podniesienie jakości edukacji w szkołach ponadpodstawowych zarządzanych przez samorząd powiatowy.

Konkurencyjność obszaru zostanie również wzmocniona dzięki kreowaniu Powiatu Olsztyńskiego jako miejsca dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa, które ma długofalowo kluczowe znaczenie ekonomiczne dla ludności.

**Priorytet i
kierunki interwencji IV**

OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

Cel rozwojowy 4. Ochrona środowiska i krajobrazu w powiecie olsztyńskim

Jednolita ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu to znaczący aspekt ochrony środowiska i krajobrazu powiatu olsztyńskiego.

Ochrona elementów środowiska przyrodniczego - gleby, wody i powietrza oraz adaptacja do zmian klimatycznych to zasadnicze wyzwanie dotyczące środowiska. Dbłość o środowisko naturalne i jego jakość warunkują w pewnym sensie rozwój gospodarki zrównoważonej powiatu. Ochrona przed zmianami klimatu i zabezpieczenie przed wystąpieniem negatywnych skutków jest istotne m.in. z uwagi na rolniczo-leśny charakter gospodarki wytwórczej, dla której ekstremalne zjawiska pogodowe (m.in. susze czy powodzie) mogą spowodować znaczące konsekwencje.

Wykorzystanie walorów usytuowania powiatu, jego lokalizacji, czyli w istocie wszelkich przymiotów/walorów turystycznych będzie możliwe poprzez uwzględnienie m.in. dbłości o jakość powietrza oraz racjonalne udostępnianie terenów atrakcyjnych przyrodniczo.

Ważnym elementem rozwoju powiatu jest zachowanie spójności i ładu przestrzennego obszaru, które realizowane musi być w ścisłej współpracy z gminami wchodzącymi w skład powiatu olsztyńskiego. Wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju jest kwestią nadrzędną z punktu widzenia zachowania unikatowego charakteru i krajobrazu warmińskiej wsi oraz walorów krajobrazowych.

Blisko 40% powierzchni powiatu stanowią tereny leśne, które wzbogaca obecność licznych jezior i drobnych zbiorników wodnych. Odsetek powierzchni prawnie chronionych wynosi 53,5%, a wśród form ochrony można wymienić m.in. rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz pomniki przyrody. Biorąc pod uwagę ponadlokalny charakter powiatu powinien udostępniać informacje o środowisku i prowadzić działania integrujące, animujące i promujące korzystne rozwiązania w obszarze ochrony środowiska i krajobrazu w powiecie olsztyńskim, celem budowania świadomości ekologicznej wśród mieszkańców.

Priorytet i
kierunki interwencji V

TURYSTYKA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Cel rozwojowy 5.

Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Wzmocnienie funkcji turystycznej to ważny postulat rozwojowy. Wzmacnianie rozwoju tego sektora ma szczególne znaczenie z uwagi na jego osłabienie w 2020 r. w wyniku pandemii. Motorem napędowym rozwoju turystyki jest projekt gospodarczy Szlak Świętej Warmii, który stanowi szansę rozwojową dla Powiatu Olsztyńskiego oraz obszaru Warmii. Realizacja tego projektu pozwoli na zwiększenie rozpoznawalności regionu oraz ukazanie jego specyfiki i atutów na tle pozostałych regionów. Podjęte przez powiat działania w formie partnerstw z uwzględnieniem liderowania projektem przez samorząd powiatowy pozwoli na rozwój i promocję tego projektu gospodarczego.

Szlak Świętej Warmii, to szlak turystyczno-pielgrzymkowy obejmujący szesnaście „stacji” zlokalizowanych na terenie całej Warmii, które tworzą lokalne sanktuaria oraz miejsca związane z ludźmi i historią biskupstwa warmińskiego. Ponadto, Powiat olsztyński może pochwalić się licznymi zabytkami architektury świeckiej i sakralnej. Na trasie licznych szlaków turystycznych można spotkać i zwiedzić takie atrakcje, jak staropruskie grodziska (np. nad jeziorem Limajno), fragmenty średniowiecznych fortyfikacji miejskich (np. Baszta Bociania w Dobrym Mieście), pałace, m. in. biskupi w Smolajnach, dworki i kościoły (np. monumentalna Kolegiata w Dobrym Mieście), budynek dawnej synagogi w Barczewie, a także zamek krzyżacki w Olsztynku, który ze względu na wysoką wartość historyczną powinien zostać częściowo udostępniony na cele turystyczne. Dla turystów dostępne są również szlaki turystyczne zarówno szlaki piesze, kajakowe, rowerowe, jak również konne oraz samochodowe. Ważną rolę dla dalszego rozwoju tego obszaru odgrywa również wytyczenie pieszo-pielgrzymkowego, którzy w założeniu połączy 3 powiaty warmińskie, a także Sanktuarium w Gietrzwałdzie, posiadające potencjał do wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Ważnym postulatem i wzywaniem dla powiatu jest odnowienie i poprawa stanu szlaków przeznaczonych dla turystyki pieszej, rowerowej, kajakowej czy też konnej.

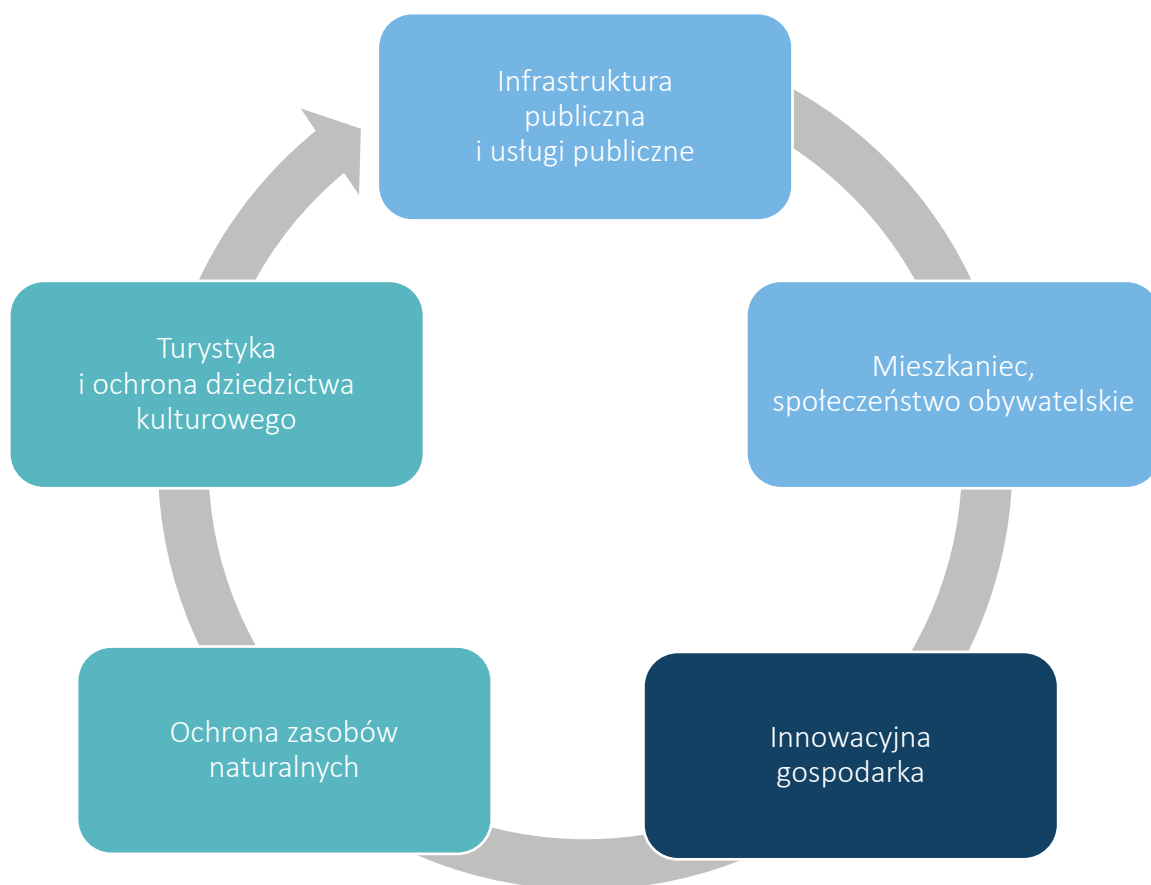
Promowanie Warmii jako obszaru bogatego w zasoby dziedzictwa kulturowego musi być jednocześnie powiązane z działaniami mającymi na celu ochronę i rewaloryzację unikatowych zasobów.

Dbłość o dobra kulturowe obszaru ma bardzo ważne znaczenie szczególnie w kontekście definiowania samorządu powiatowego jako swoistego koordynatora działań myślącego o Warmii jako spójnym i jednorodnym kulturowo terenie.

Dlatego też kluczowe jest wdrażanie działań mających na celu ochronę dziedzictwa kultury z jego racjonalnym udostępnianiem dla mieszkańców powiatu i turystów oraz prowadzenie działań zgodnie z Programem Opieki nad Zabytkami Powiatu Olsztyńskiego na lata 2023-2026.

Zaprezentowane na poniższym schemacie priorytety i kierunki interwencji odnoszą się do zadań samorządu powiatowego oraz oczekiwań zgłaszanych przez mieszkańców. **Infrastruktura publiczna oraz usługi publiczne** odnoszą się do spójności przestrzennej i terytorialnej Powiatu Olsztyńskiego oraz stanowią katalog zadań związanych z edukacją, wsparciem rodziny, kulturą czy ochroną zdrowia, które budują markę i atrakcyjność osiedleńczą powiatu. **Mieszkaniec, społeczeństwo obywatelskie** odnosi

się do obszarów związanych z wykluczeniem społecznym, integracją społeczną a także do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w powiecie. **Innowacyjna gospodarka stanowi** o innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarce Powiatu Olsztyńskiego. Natomiast czwarty priorytet odnosi się do **ochrony zasobów naturalnych**. Ostatni obejmuje natomiast działania dotyczące **rozwoju turystyki i ochrony dziedzictwa kulturowego** Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii.

Priorytety i kierunki interwencji oraz zidentyfikowane w ich ramach cele główne są ze sobą powiązane, wzajemnie na siebie oddziałują i się uzupełniają. Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną zintegrowany jest z Celem głównym 2 Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej, ponieważ dzięki rozwojowi i zapewnieniu dostępu do nowoczesnej infrastruktury możliwe będzie rozwijanie szerokiego katalogu usług, a tym samym zrównoważonego rozwoju wewnątrz powiatu. Ponadto Cel główny 1. Jest powiązany z Celem głównym 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego, gdyż rozwinięta infrastruktura i poprawa dostępności komunikacyjnej przełoży się na wzrost atrakcyjności powiatu pod względem gospodarczym. Cel główny 4 Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim jest skorelowany z Celem głównym 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego

z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii, w aspekcie ochrony zasobów i wartości przyrodniczych i kulturowych, stanowiących potencjał do rozwoju społeczno-gospodarczego.

3.5 Cele główne i cele szczegółowe

Cele główne wynikają z wyznaczonych priorytetów interwencji, które zostały poddane charakterystyce z punktu widzenia tematycznego w poprzednim rozdziale. Cele szczegółowe stanowią natomiast rozwinięcie wskazanych celów głównych.

Struktura niniejszego rozdziału odnosi się do charakterystyki celów szczegółowych, która zawiera następujące elementy:

- Uzasadnienie działania
- Zakres planowanej interwencji
- Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji
- Realizatorzy działania
- Partnerzy
- Beneficjenci
- Źródła finansowania
- Czas trwania działania
- Oczekiwane wskaźniki rezultatu

Poniżej zaprezentowano kompleksową charakterystykę celów szczegółowych.

Priorytet i kierunki interwencji I -
infrastruktura publiczna
i usługi publiczne

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną

Cel szczegółowy 1.1. Remonty i utrzymanie dróg powiatowych

<p>Uzasadnienie działania</p>	<p>Zadania samorządu powiatowego określone w Ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz Ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych wskazują konieczność remontów i utrzymania dróg powiatowych rozumianych jako drogi, stanowiące połączenia miast, będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą, jako jeden z priorytetów.</p> <p>Nadrzędnym celem działania jest poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu, która osiągnięta zostanie poprzez poprawę stanu technicznego dróg. W ramach zadania realizowane będą inwestycje z zakresu bieżącego utrzymania i remontów oraz poprawy poziomu bezpieczeństwa na drogach powiatowych. Potrzeba prowadzenia sukcesywnych remontów i wykonywania odnowy nawierzchni dróg bitumicznych jest pochodną wzrostu natężenia ruchu na drogach powiatowych. Jest to związane ze wzrostem atrakcyjności Powiatu jako miejsca zamieszkania i lokalizacji nowych inwestycji oraz miejsca pracy. Priorytetem Powiatowej Służby Drogowej w Olsztynie jest eliminacja odcinków o najgorszym stanie technicznym, a także utrzymanie ich w odpowiednim standardzie.</p>
<p>Zakres planowanej interwencji</p>	<p>W ramach działania zakłada się remonty i drobne przebudowy dróg powiatowych oraz prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.</p> <p>Jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Powiatową Służbę Drogową w Olsztynie jest prowadzenie prac utrzymaniowych oraz remontów na ciągach drogowych powiatu.</p> <p>Prace utrzymaniowe dróg powiatowych polegać będą przede wszystkim na:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) prowadzeniu prac związanych z zimowym utrzymaniem dróg i chodników zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Powiatu w Olsztynie Standardami Zimowego Utrzymania Dróg; b) prowadzeniu prac związanych z usuwaniem ubytków w nawierzchni jezdni, przy czym: <ul style="list-style-type: none"> – preferowaną metodą uzupełniania ubytków w nawierzchni zmodernizowanych dróg powiatowych jest metoda tzw. na gorąco; – ubytki w nawierzchni pozostałych dróg powiatowych uzupełniane będą emulsją asfaltową i grysami przy użyciu remonterów drogowych; c) prowadzeniu prac związanych z utrzymaniem zieleni, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – dokonywanie systematycznej oceny stanu fitosanitarnego zieleni przydrożnej i kwalifikowanie jej do usunięcia; – pielęgnację zieleni przydrożnej; – usuwanie drzew, krzewów oraz karp z pasa drogowego; – koszenie traw; d) kontroli stanu oznakowania poziomego oraz pionowego i dokonywaniu odpowiednich prac związanych z jego utrzymaniem; e) utrzymaniu czystości i porządku w obrębie pasa drogowego, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – pozimowe oczyszczanie nawierzchni dróg i chodników;

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.1. Remonty i utrzymanie dróg powiatowych**

- oczyszczanie nawierzchni dróg i chodników z nanosów powstałych w wyniku m.in. występowania opadów atmosferycznych;
- oczyszczanie pasa drogowego z odpadów komunalnych;
- oczyszczanie pasa drogowego z odpadów pochodzenia zwierzęcego.

Lokalizacja remontów określana będzie w oparciu o kryterium:

- stanu technicznego (preferowane będą ciągi w stanie złym i bardzo złym),
- natężenia ruchu na drodze i poziomu bezpieczeństwa na danym ciągu,
- stanu zaawansowania prac (preferencja dla kolejnych etapów projektów wcześniej realizowanych),
- możliwości uzyskania dofinansowania zewnętrznego, w tym ze środków pomocowych gmin.

W ramach prowadzonych prac nie planuje się zmiany klasy drogi, która dla dróg powiatowych określona została jako klasa drogi:

- główne – G,
- zbiorcze – Z,
- lokalne – L,
- dojazdowe – D.

W ramach prac do roku 2030 przewiduje się remonty następujących odcinków dróg:

1. DP1203N od skrzyżowania z dr. gminną 157014N do msc. Jonkowo
2. DP1441N brakujący odcinek pomiędzy msc. Wymój i Stawiguda
3. DP1441N brakujący odcinek pomiędzy msc. Stawiguda i Pluski
4. DP1372N brakujące odcinki w msc. Jaroty
5. DP1201N od DW530 przez msc. Włodowo do granicy Powiatu
6. DP1509N od granicy powiatu do msc. Borki Wielkie oraz za msc. Kobyłty do granicy powiatu wraz z odcinkiem za msc. Popowa Wola
7. DP1501N kontynuacja zrealizowanych remontów pomiędzy msc. Brąswałd i Dywity
8. DP1449N kontynuacja zrealizowanych remontów pomiędzy msc. Kieźliny i Wadąg
9. DP1495N kontynuacja zrealizowanych remontów pomiędzy msc. Bęsia i Górowo

W ramach zadania podejmowane będą zadania mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu na drogach poprzez:

- wydzielanie i wygradzanie ciągów dla ruchu pieszego i rowerowego,
- oznakowanie przejść i azyli dla pieszych,
- spowolnienie ruchu na obszarach zabudowanych,
- budowę zatok autobusowych.

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.1. Remonty i utrzymanie dróg powiatowych**

Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Efektom realizacji działania będzie poprawa jakości dróg, podniesienie parametrów technicznych oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach Powiatu Olsztyńskiego.
Realizatorzy działania	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie Wydział Komunikacji i Transportu Wydział Budownictwa i Infrastruktury
Partnerzy	– Gminy powiatu olsztyńskiego, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Skarb Państwa
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	
Cel szczegółowy 1.2. Rozbudowa dróg powiatowych	
Uzasadnienie działania	<p>Rozbudowa sieci dróg powiatowych ma duże znaczenie dla poprawy dostępności komunikacyjnej powiatu. Zadanie to jest bardzo ważne z punktu widzenia zaspokajania potrzeb transportowych mieszkańców powiatu oraz przedsiębiorców prowadzących działalność na jego terenie. To działanie wpisuje się z zadania własne powiatu wynikające z Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz Ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych</p> <p>Realizacja działań skutkować będzie poprawą dostępności komunikacyjnej powiatu oraz umożliwi skomunikowanie stref gospodarczych, co pośrednio wpłynie na wzrost potencjału gospodarczego tego obszaru. Ponadto niektóre z ciągów nie spełniają definicji dróg powiatowych, zatem powinny one zostać zdegradowane do kategorii drogi gminnej.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>W ramach działania przewiduje się rozbudowę sieci dróg powiatowych poprzez przebudowę (rozbudowę) dróg m.in. do węzłów na drogach ekspresowych i węzłów integracji z transportem publicznym oraz przebudowy obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych.</p> <p>Planuje się w dodatku prace związane z zmianą kategorii części dróg powiatowych na drogi innej kategorii. Z drugiej strony, z uwagi na nowe przebiegi głównych dróg (przede wszystkim ekspresowych) i konieczność dostosowania sieci dróg powiatowych do podstawowego szkieletu drogowego aglomeracji, niezbędne są zmiany polegające na podniesieniu kategorii części dróg gminnych do kategorii dróg powiatowych. Powyższe działania będą prowadzone na bieżąco wraz z postępem prac nad rozbudową układu drogowego w Powiecie.</p> <p>Jednym z najpilniejszych zadań realizowanych w ramach działania będzie przebudowa dróg powiatowych, których parametry nie spełniają warunków technicznych określonych w przepisach prawa dla dróg klasy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Z – drogi zbiorcze, – L – drogi lokalne. <p>Odcinki dróg powiatowych przeznaczonych do przebudowy będą wskazywane w oparciu o kryterium:</p> <ul style="list-style-type: none"> – stanu technicznego (preferowane będą ciągi w stanie złym i bardzo złym), – natężenia ruchu na drodze i poziomu bezpieczeństwa na danym ciągu, – możliwości zagospodarowania terenów, których obsługa komunikacyjna odbywać się będzie m.in. poprzez drogi powiatowe; – stanu zaawansowania prac (preferencja dla kolejnych etapów projektów wcześniej realizowanych), – możliwości uzyskania dofinansowania zewnętrznego, w tym ze środków pomocowych gmin. <p>Zasadniczym zadaniem realizowanym w ramach działania będzie przebudowa ciągów łączących sieć dróg powiatowych z węzłami na drogach wojewódzkich oraz drogach wyższej kategorii. Z uwagi na znaczne obciążenie węzłów drogowych oraz konieczność dostosowania kształtu sieci dróg powiatowych do nowopowstałych dróg ekspresowych, jest to szczególnie ważne zadanie. Wskazuje się na konieczność realizacji następujących zadań:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa DP1437N oraz DP1526N na odcinku od DK58 w Olsztyнку do węzła S7 w msc. Waplewo (dokumentacja projektowa dla części odcinka w opracowaniu) 2. Budowa skrzyżowania ulic Olsztyńskiej, Wilczej i Emila von Behringa w miejscowości Olsztynek 3. Modernizacja DP1425N na całej długości, od S51 w Olsztyнку do DK16 w msc. Biesal

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.2. Rozbudowa dróg powiatowych**

4. Modernizacja DP1370N na odcinku od DK16 w msc. Gietrzwałd do połączenia ze zrealizowanym już odcinkiem w msc. Tomaszkowo
5. Modernizacja DP1483N na całym odcinku od DK16 w msc. Kromerowo do DW595 w m. Jeziorany (dokumentacja projektowa w opracowaniu)
6. Modernizacji DP1462N na odcinku od msc. Bartoły Wielkie do granicy powiatu za msc. Leszno
7. Modernizacja DP1432N oraz DP1434N na odcinku od msc. Gradki do m. Jeziorany
8. Modernizacja DP1454N od msc. Węgój do skrzyżowania z DK57 w msc. Łabuchy (dokumentacja projektowa w opracowaniu)
9. Modernizacja DP1491N na odcinku od skrzyżowania z DP1456N w msc. Rukławki do skrzyżowania ze starodrożem DK16 za msc. Nasy
10. Modernizacja DP1203N na odcinku od msc. Jonkowo do granicy powiatu (dokumentacja projektowa dla części odcinka w opracowaniu)
11. Modernizacja DP1401N na odcinku od msc. Skolity do msc. Gołogóra (dokumentacja projektowa w opracowaniu)
12. Modernizacja DP1447N na odcinku od msc. Swobodna do msc. Kłódka
13. Modernizacja DP1464N oraz DP1468N na odcinku od zrealizowanej inwestycji w msc. Klebark Wielki do msc. Purda
14. Budowa skrzyżowania DP 1374N z nowobudowaną drogą gminną stanowiącą przedłużenie ul. Zachodniej w msc. Jaroty gm. Stawiguda od ul. Bukowskiego w m. Olsztyn do DP1374N (ul. Nad Łyną msc. Bartąg) wraz z budową obiektu mostowego nad rz. Łyną
15. Modernizacja DP1501N na odcinku Brąswałd – Barkweda
16. Przebudowa DP1451N na odcinku od skrzyżowania z DP1430N w msc. Różnowo do skrzyżowania z drogą gminną 161005N w msc. Rozgity
17. Przebudowa drogi powiatowej nr 1411N i 1368N na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 527 w msc. Stętkiny do msc. Nowe Kawkowo.

Istotnym elementem poprawy stanu technicznego dróg powiatowych będą również działania polegające na utwardzeniu dróg gruntowych. W pierwszej kolejności realizowane będą odcinki podnoszące spójność sieci drogowej, stanowiące połączenia międzygminne i spełniające definicję dróg powiatowych zawartą w ustawie.

Do realizacji ww. zadań konieczne jest opracowanie w pierwszej kolejności dokumentacji projektowych.

Zakłada się, że przy opracowaniu dokumentacji na przebudowy skrzyżowań związanych z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego i pieszych uwzględniane zostaną potrzeby ruchowe oraz możliwości finansowe Powiatu.

Wskazuje się na konieczność realizacji skrzyżowań drogowych w formie: skrzyżowań skanalizowanych z ruchem okrężnym typu rondo, skrzyżowań z dodatkowymi pasami ruchu i wyspami dzielącymi kierunki ruchu.

Ponadto w ramach przebudów dróg powiatowych powstawać będą nowe chodniki i ścieżki rowerowe. Ciągi pieszo – rowerowe realizowane będą w pierwszej kolejności na drogach o największym natężeniu ruchu oraz na ciągach położonych na obszarach zurbanizowanych. Realizacja powyższych założeń będzie uzależniona od możliwości finansowych Powiatu.

Drogi po zakończeniu realizacji przedmiotowych prac spełniać będą minimalne warunki techniczne określone dla dróg klasy:

- G - Drogi główne,
- Z - Drogi zbiorcze ,
- L - Drogi lokalne ,

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną

Cel szczegółowy 1.2. Rozbudowa dróg powiatowych

	<p>W ramach działania przewiduje się także przebudowy obiektów mostowych i wiaduktów na ciągach powiatowych. Celem realizacji zadań jest poprawa nośności i parametrów technicznych obiektów. Mosty i wiadukty do przebudowy będą wskazywane na bieżąco, a realizacja zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych Powiatu i oceny stanu technicznego obiektów. Postuluje się konieczność przebudowy obiektów mostowych w ciągu dróg o największym natężeniu ruchu oraz oddziałujących na możliwość rozwoju terenów, których obsługa komunikacyjna odbywa się poprzez m.in. drogę powiatową, w ciągu której znajduje się dany obiekt mostowy.</p> <p>W pierwszej kolejności realizowane będą prace związane z realizacją posiadanych dokumentacji projektowych w zakresie obiektów mostowych zlokalizowanych w ciągu dróg powiatowych 1415N, 1450N, 1462N i 1468N.</p>
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Efektom realizacji działania będzie rozbudowa sieci dróg powiatowych. Realizacja działania przyczyni się do poprawy dostępności gmin wchodzących w skład powiatu, wpłynie na poprawę spójności sieci drogowej, pozwoli także na uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych na obszarze jednostek gminnych. Budowa nowych dróg powiatowych umożliwi również sprawne przemieszczanie się wewnątrz Powiatu.
Realizatorzy działania	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie Wydział Komunikacji i Transportu Wydział Budownictwa i Infrastruktury
Partnerzy	Gminy powiatu olsztyńskiego
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną

Cel szczegółowy 1.3. Rozwój systemu powiatowej komunikacji zbiorczej

Uzasadnienie działania	<p>System powiatowej komunikacji zbiorczej jest ważnym elementem budowy dostępności komunikacyjnej powiatu. Analiza sieci drogowej powiatu oraz dostępności do komunikacji zbiorczej wskazuje na duże dysproporcje występujące na obszarze powiatu. Z uwagi na rozproszoną zabudowę przeważającą na terenie gmin powiatu olsztyńskiego, mieszkańcy mają utrudniony dostęp do miejscowości gminnych oraz M. Olsztyn.</p> <p>Ułatwienie mieszkańcom powiatu dojazdu do szkół, pracy, instytucji publicznych jest jednym z ważniejszych wyzwań stojących przed powiatem oraz gminami wchodzącymi w skład powiatu. Kluczowe jest ograniczenie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego wewnątrz powiatu.</p>
Zakres planowanej interwencji	Interwencja obejmuje realizację działań związanych z organizacją transportu zbiorowego na terenie powiatu, w tym m.in. przeprowadzenie analizy wykonalności pod kątem utworzenia powiatowo-gminnego związku, który odpowiadałby za zadania w tym zakresie. W założeniu podobne działania miałyby prowadzić do integracji taryf gminnych, co umożliwiłoby wprowadzenie jednolitej oferty przewozowej na wszystkich liniach organizowanych

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	
Cel szczegółowy 1.3. Rozwój systemu powiatowej komunikacji zbiorczej	
	<p>przez związek. Ponadto, powstałby jednolity standard oznaczenia autobusów działających w ramach Związku Powiatowo Gminnego poprzez określenie standardów pojazdów do poszczególnych zadań, kolorystyki, wyposażenia. Planowane działania obejmują również określenie standardów informacji pasażerskiej - w tym systemu informacji pasażerskiej zawierającego opis tablic kierunkowych, numerację linii, schematy komunikacyjne, standard oznaczenia przystanków komunikacyjnych i zakres informacji uzależniony od rodzaju ustawionego przystanku (słupek, słupek z wiatą dla pasażerów, wiatą rowerową itp.). Cel ten obejmuje również zakup autobusów nisko lub zeroemisyjnych przeznaczonych do realizacji zadań związku.</p> <p>PSD w Olsztynie realizując zadania obejmujące modernizację dróg powiatowych będzie lokalizować nowe przystanki autobusowe zgodnie z planem rozwoju komunikacji zbiorowej oraz wskazanymi potrzebami.</p>
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Efektom realizacji działania będzie rozbudowany system komunikacji regionalnej z ujednoczoną taryfą. Realizacja działania wpłynie pozytywnie na poprawę dostępności komunikacyjnej mieszkańców powiatu, umożliwi dojazd uczniom i pracownikom do miejsc docelowych oraz przyczyni się do zmniejszenia wykorzystania transportu indywidualnego na rzecz transportu zbiorowego. Tym samym, mniejszy ruch samochodów przełoży się na wydłużenie żywotności nowych nawierzchni drogowych.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie - w przyszłości Powiatowo Gminny Związek Komunikacyjny – Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Olsztynie
Partnerzy	Gminy powiatu olsztyńskiego
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	
Cel szczegółowy 1.4. Budowa potencjału Powiatowej Służby Drogowej powiatu olsztyńskiego	
Uzasadnienie działania	<p>Na terenie powiatu jest ok. 850 km dróg powiatowych. W latach 2013-2023 PSD zrealizowała inwestycje infrastrukturalne na kwotę ponad 179,6 mln zł.</p> <p>W latach 2016 – 2022 PSD zakupiło:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 pojazdy ciężarowe o DMC powyżej 12 t. - 1 pojazd ciężarowy o DMC do 7 t - 3 remonterzy drogowe - 3 ciągniki rolnicze - 2 ładowarki

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	
Cel szczegółowy 1.4. Budowa potencjału Powiatowej Służby Drogowej powiatu olsztyńskiego	
	<ul style="list-style-type: none"> - 1 koparko ładowarka - 3 ramiona hydrauliczne wraz z osprzętem - 7 samochodów osobowych - 2 naczepy - 2 pługi <p>Wyzwaniem stojącym przed służą drogową jest bieżące utrzymanie dróg powiatowych, a także realizacja remontów i modernizacji dróg, w celu podniesienia ich standardu i jakości. Obecnie bieżące utrzymanie dróg pochłania znaczne środki finansowe (48,3 mln zł w latach 2016 - 2022).</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>W ramach działania zaplanowano modernizację lub termomodernizację siedzib obwodów drogowych. PSD chcąc realizować zadania w obszarze bieżącego utrzymania dróg oraz remontów musi zostać doposażona w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 ciągniki - 2 koparko ładowarki - 3 samochody dostawczo osobowe (tzw. brygadówki) - 3 samochody ciężarowe (3 – osiowe) <p>Bieżące utrzymanie dróg oraz prace remontowe wymagają zatrudnienia wykwalifikowanych pracowników budowlanych / drogowych. Minimalnie zakładamy, iż w ramach PSD musi funkcjonować 6 brygad remontowych w skład których wejdzie 30 pracowników.</p>
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	<p>W wyniku realizacji działania zostanie wzmocniony potencjał organizacyjny i techniczny PSD, który pozwoli na bieżące utrzymanie dróg oraz ich remont.</p>
Realizatorzy działania	Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie
Partnerzy	Gminy powiatu olsztyńskiego
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	
Cel szczegółowy 1.5. Rozwój nowoczesnych usług i nowoczesnej infrastruktury technicznej powiatu	
Uzasadnienie działania	Dostępność i jakość usług publicznych zależna jest m.in. od stanu infrastruktury wykorzystywanej do ich świadczenia. Z tego względu konieczne jest stałe rozbudowywanie i modernizowanie bazy infrastrukturalnej obiektów użyteczności publicznej, z uwzględnieniem zmieniających się uwarunkowań społeczno-demograficznych. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywa zjawisko starzenia się społeczeństwa, co wymaga odpowiedniego dostosowywania infrastruktury i oferty usług do specyficznych potrzeb i oczekiwań seniorów.
Zakres planowanej interwencji	Cel zakłada realizację następujących działań: <ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja infrastruktury technicznej w jednostkach organizacyjnych powiatu olsztyńskiego – Podniesienie poziomu i jakości wyposażenia (doposażenia w sprzęt umożliwiający np. atrakcyjne i efektywne nauczanie) oraz zminimalizowania kosztów eksploatacyjnych – Rozwój e-usług – Uzupełnienie i dostosowanie infrastruktury technicznej (energetycznej, telekomunikacyjnej) i społecznej na potrzeby rozwoju gospodarczego i mieszkańców – Uzupełnienie braków w wyposażeniu infrastrukturalnym, w tym infrastruktury dostępu do szerokopasmowego Internetu – Rozwój infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami, w tym niwelowanie barier architektonicznych i wdrażanie zasad dostępności
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Działanie to zapewnia stworzenie warunków do rozwoju nowoczesnych usług i nowoczesnej infrastruktury technicznej powiatu, co z kolei przełoży się na poprawę jakości i komfortu życia mieszkańców. Dzięki realizacji zaplanowanych działań możliwe będzie podniesienie standardu obiektów użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznych. Jednocześnie nastąpi zwiększenie ich dostępności, w tym dla osób ze szczególnymi potrzebami, oraz tworzenie warunków do integracji i wzmacniania więzi społecznych.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Starostwo Powiatowe w Olsztynie – jednostki organizacyjne powiatu – Powiatowe osoby prawne (szpitale powiatowe)
Partnerzy	Ośrodki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, socjalne, zdrowotne zarządzane przez Powiat.
Beneficjenci	mieszkańcy powiatu, turyści, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z realizacji działania.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	
Cel szczegółowy 1.6. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej	
Uzasadnienie działania	Możliwość uprawiania sportu, rekreacji i aktywnego spędzania czasu wolnego ma ogromny wpływ na utrzymanie dobrostanu człowieka. Aktywność fizyczna wpływa bowiem zarówno na zdrowie fizyczne, jak i psychiczne, co odgrywa ważną rolę w codziennym funkcjonowaniu, samopoczuciu oraz utrzymaniu zdrowia. Aby w pełni korzystać z jej pozytywnego wpływu na życie, mieszkańcy muszą mieć dostęp do miejsc i infrastruktury sprzyjającej aktywnemu spędzaniu czasu wolnego. Modernizacja i rozbudowa obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz rozwijanie oferty związanej z kulturą fizyczną jest zatem kluczowym elementem działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia i zwiększenie poziomu zadowolenia ze swojego miejsca zamieszkania.
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Budowa Powiatowego Centrum Sportu i Zdrowia przy Zespole Szkół w Olsztynku – Stworzenie profesjonalnej Powiatowej Organizacji Sportu w Biskupcu w oparciu o dostępną infrastrukturę sportową (gminny stadion sportowy oraz hala sportowa przy ZS w Biskupcu) i działalność NGO w celu organizacji dużych imprez sportowych międzyszkolnych i w różnego rodzaju dyscyplinach – Wsparcie sportu kwalifikowanego i powszechnego na terenie Powiatu Olsztyńskiego poprzez dotacje dla klubów sportowych i stypendia dla uzdolnionej młodzieży – Podnoszenie standardu, remonty i modernizację przyszkolnych obiektów sportowych – Budowa i utrzymywanie w należyłym stanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dedykowanej kulturze fizycznej – Organizacja imprez sportowych, rekreacyjnych na terenie powiatu – Upowszechnianie aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia wśród mieszkańców
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Oczekiwanym efektem realizacji zaplanowanych działań jest poprawa jakości życia mieszkańców powiatu olsztyńskiego oraz zwiększenie jego atrakcyjności turystycznej poprzez rozwój oferty aktywnego spędzania czasu wolnego. Ponadto, korzystnym rezultatem będzie zwiększenie dostępności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz promocja sportu, wpływająca na poprawę stanu zdrowia mieszkańców.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Starostwo Powiatowe w Olsztynie – Zespół Szkół w Biskupcu, – Zespół Szkół w Olsztynku – Zespół Szkół w Dobrym Mieście – Szkoła Rolnicza w Smolajnach

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.6. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej**

	– Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Żardenikach
Partnerzy	Gminy, Placówki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze zarządzane przez Powiat.
Beneficjenci	Osoby, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z realizacji działania.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.7. Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu**

Uzasadnienie działania	Wysoka jakość usług publicznych oraz wykorzystanie nowoczesnych technologii w administracji, pozwoli mieszkańcom na załatwianie spraw urzędowych przez Internet, a tym podniesie jakość życia mieszkańców. W celu sprawnego funkcjonowania samorządu powiatowego, kluczowa jest ciągła współpraca i zapewnienie sprawnego przepływu informacji, pomiędzy jednostkami organizacyjnymi powiatu. Wyzwaniem jest także podniesienie efektywności i kształtowanie przyjaznej administracji, które możliwe będzie dzięki wdrażanie usprawnień zarządczych w poszczególnych gminach powiatu, promowanie oraz wdrażanie zasad, mechanizmów i procedur wzmacniających przejrzystość administracji, jak również podnoszących poziom kultury etycznej kadr administracji samorządowej. Wzmacnianie zdolności jednostek samorządu terytorialnego osiągnięte zostanie poprzez szkolenia ogólne i specjalistyczne, mające na celu rozwijanie kompetencji i umiejętności pracowników Starostwa Powiatowego.
Zakres planowanej interwencji	Cel zakłada realizację następujących działań: <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój e-administracji i systemów informatycznych – Rozwój zarządzania strategicznego integrującego różne poziomy administracji – Intensyfikacja współpracy zagranicznej powiatu polegającej na wymianie informacji i dzieleniu się dobrymi praktykami – Podejmowanie aktywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi i administracją rządową – Tworzenie warunków rozwoju i wspieranie rozwoju kompetencji i umiejętności pracowników Starostwa Powiatowego i jednostek organizacyjnych powiatu olsztyńskiego – Standaryzacja organizacji obsługi interesantów Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Utworzenie Punktu Obsługi Interesanta, poprzez zintegrowanie Sali do wielozagadnieniowej obsługi z zakresu poszczególnych wydziałów Starostwa oraz wykorzystującego sztuczną inteligencję w kontakcie telefonicznym

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.7. Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu**

Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	W wyniku realizacji działania zostanie wzmocniony potencjał organizacyjny i techniczny Starostwa Powiatowego i jego jednostek organizacyjnych, co pozwoli na poprawę standardu obsługi interesantów oraz usprawni proces zarządzania w powiecie i zwiększenie jego efektywności.
Realizatorzy działania	Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Olsztynie
Partnerzy	Gminy powiatu olsztyńskiego,
Beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> – Starostwo Powiatowe w Olsztynie, – Urzędy miast i gmin powiatu olsztyńskiego, – Mieszkańcy powiatu i osoby spoza powiatu, – Przedsiębiorcy i inwestorzy z powiatu i spoza powiatu.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.8. Rozwój dostępności usług specjalistycznych w zakresie zdrowia i profilaktyki**

Uzasadnienie działania	<p>Powiat Olsztyński musi mierzyć się ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społeczno-demograficznymi, przede wszystkim postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Związane jest to m.in. z ujemnym przyrostem naturalnym, który w 2021 r. w powiecie kształtował się na poziomie -4,1, przy -5,9 dla województwa i -4,9 dla Polski. Ujemna wartość wskaźnika świadczy o liczbie zgonów przewyższającej liczbę urodzeń, co jest negatywnym zjawiskiem warunkującym sytuację demograficzną w całym kraju.</p> <p>Na przestrzeni lat 2017-2021 w powiecie olsztyńskim zmniejszyła się liczba udzielanych porad ambulatoryjnych, z istotnym spadkiem w 2020 roku, który spowodowany był ograniczeniami pandemicznymi w dostępie do służby zdrowia. Mimo generalnego spadku liczby udzielanych porad, w przypadku usług specjalistycznych świadczonych np. w ramach poradni Urologiczno- Andrologicznej oraz Neurologicznej odnotowano zdecydowany wzrost liczby takich porad (wzrost na poziomie 35,0% w przypadku poradni Urologiczno- Andrologicznej i 10,0% w przypadku poradni Neurologicznej). Ponadto, po okresowym spadku liczby porad udzielanych w poradni Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień, w 2021 roku udzielono ich w tej poradni więcej niż w poprzednich latach jej funkcjonowania.</p> <p>Dostępność do usług medycznych określana jest także poprzez analizę tzw. kolejek pacjentów oczekujących na wizytę w poradni lub określony zabieg w szpitalu. Z analizy danych dla powiatu olsztyńskiego wynika, iż mimo że kolejki te systematycznie się zmniejszają, liczba</p>
------------------------	---

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.8. Rozwój dostępności usług specjalistycznych w zakresie zdrowia i profilaktyki**

	<p>oczekujących na zabiegi wciąż jest wysoka. Biorąc pod uwagę zjawiska związane ze starzeniem się populacji, oczekiwania w zakresie dostępu do specjalistycznych usług medycznych będą rosły. Konieczne jest zatem podejmowanie działań ukierunkowanych na zwiększenie dostępności i jakości usług medycznych i profilaktyki, w celu reagowania na zachodzące zmiany demograficzne oraz poprawy stanu zdrowia mieszkańców. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają zadania związane z poprawą standardu infrastruktury technicznej oraz rozwojem oferty usług podmiotów medycznych.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Integracja Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Dobrym Mieście z Powiatowym Szpitalem Pomocy Maltańskiej w Barczewie poprzez rozwój opieki długoterminowej oraz bazy rehabilitacyjnej w Barczewie – Przejęcie przez powiat szpitala w Barczewie – Budowa zintegrowanego i komplementarnego systemu usług medycznych na terenie powiatu – Kompleksowa modernizacja budynków szpitali powiatowych w Dobrym Mieście i Biskupcu – Realizacja założeń „zielonej energii dla szpitali” – w tym, m.in. wdrożenie działań dotyczących poprawy efektywności energetycznej i magazynowania energii w szpitalach, zmniejszenie emisyjności dwutlenku węgla – Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną, doposażenie oraz wymiana sprzętu w Szpitalu Powiatowym w Dobrym Mieście i Biskupcu – Digitalizacja szpitali – Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców – Budowa nowoczesnego zaplecza diagnostycznego w Szpitalu Powiatowym w Biskupcu oraz ZZOZ w Dobrym Mieście – Rozbudowa infrastruktury rehabilitacyjnej w formie ambulatoryjnej i całodobowej – Rozwój oraz modernizacja elementów systemu państwowego ratownictwa medycznego na terenie powiatu – Rozwój usług ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej – Elastyczne dostosowywanie się do potrzeb zdrowotnych populacji, wynikających z trendów demograficznych oraz dokumentów kierunkowych dotyczących rozwoju sektora ochrony zdrowia w regionie – Wzrost liczby udzielanych świadczeń medycznych mieszkańcom Powiatu Olsztyńskiego oraz skrócenie czasu oczekiwania na wizytę w poradniach specjalistycznych – Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców poprzez wzrost dostępności do usług specjalistycznych w szpitalach powiatu – Podniesienie dostępności, rozszerzenie oferty i poprawa warunków lokalowych Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – Budowanie bezpieczeństwa i zadowolenia pacjentów poprzez wzrost jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych – Uzupełnienie deficytów infrastruktury ochrony zdrowia, w tym dla geriatry, opieki długoterminowej, paliatywnej, rehabilitacyjnej oraz infrastruktury społecznej, socjalnej i opiekuńczej, miejsca świadczenia usług opieki wytchnieniowej

Cel główny 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną**Cel szczegółowy 1.8. Rozwój dostępności usług specjalistycznych w zakresie zdrowia i profilaktyki**

	– Świadczenie większej liczby wysokiej jakości usług opiekuńczych i medycznych (w zakresie opieki długoterminowej, paliatywnej i rehabilitacji) osobom starszym w miejscu ich zamieszkania
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Dzięki rozbudowie i poprawie standardu infrastruktury podmiotów medycznych możliwe będzie podniesienie jakości świadczonych przez nie usług. W wyniku realizacji zaplanowanej interwencji wzrośnie zatem poziom dostępności wysokiej jakości usług medycznych, co przełoży się na poprawę stanu zdrowia mieszkańców powiatu olsztyńskiego.
Realizatorzy działania	– stanowisko pracy ds. ochrony zdrowia w Starostwie Powiatowym w Olsztynie – Szpital Powiatowy im. Jana Mikulicza – Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Dobrym Mieście
Partnerzy	– Organizacje pozarządowe, – Instytucje i inne podmioty zajmujące się promocją i ochroną zdrowia,
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, osoby korzystające z usług medycznych
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Priorytet i kierunki interwencji II -
Mieszkaniec, społeczeństwo
obywatelskie

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Cel szczegółowy 2.1 Poprawa zdrowia mieszkańców i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu

Uzasadnienie działania	<p>Powiat Olsztyński musi mierzyć się ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społeczno-demograficznymi, przede wszystkim postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa. Analiza struktury wieku w populacji mieszkańców powiatu olsztyńskiego wskazuje na istotne obciążenie osobami w wieku 65 lat i więcej, które według danych GUS za 2021 rok stanowią 15,4% mieszkańców powiatu. Dodatkowo, wśród najstarszych mieszkańców powiatu olsztyńskiego 9,2% stanowią osoby w wieku 70 lat i więcej.</p> <p>Zwiększający się odsetek seniorów w populacji powiatu implikuje konieczność dostosowywania oferty usług publicznych do ich potrzeb. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają usługi medyczne i opiekuńcze, na które rokrocznie wzrasta zapotrzebowanie. Co więcej, prognozuje się, że w perspektywie najbliższych lat proces starzenia się społeczeństwa będzie się nasilał. Z tego powodu istotne są działania w obszarze rozwoju usług społecznych skierowanych do osób starszych, a także rozwój instytucji opieki wytchnieniowej. Ponadto, konieczne jest zapewnienie równego dostępu do oferty usług medycznych wszystkim mieszkańcom powiatu, co będzie pozytywnie wpływać na jakość życia.</p> <p>Działanie jest zgodne z ustawą z 1998 r. o samorządzie powiatowym, która określa zadania z zakresu promocji i ochrony zdrowia jako zadania o charakterze ponadgminnym. Co więcej, działanie wpisuje się w zakres zadań określonych w ustawie z 2015 r. o zdrowiu publicznym (min. edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych, promocję zdrowia, działania w obszarze aktywności fizycznej).</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Realizacja programów profilaktycznych na terenie Powiatu Olsztyńskiego skierowanych do wszystkich grup wiekowych: dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów – Rozwój usług społecznych i usług zdrowotnych (w tym rozwój usług telemedycznych, teleopiekuńczych oraz środowiskowych, czy usług realizowanych przez powiatową poradnię psychologiczno-pedagogiczną) – Rozwój usług medycznych skierowanych do osób starszych i przewlekle chorych, w tym zakładów opiekuńczo leczniczych, pielęgnacyjno – opiekuńczych oraz opieki hospicyjnej – Przeciwdziałanie niepełnosprawności poprzez rozwój kompleksowej opieki zdrowotnej: ‘diagnostyka – leczenie – rehabilitacja’ w ramach jednego podmiotu leczniczego – Rozwój świadczeń z zakresu koordynowanej opieki medycznej – Wprowadzanie nowoczesnych metod diagnostyki i leczenia, zgodnych z aktualną wiedzą medyczną – Nawiązywanie i utrwalanie współpracy pomiędzy Szpitalem Powiatowym w Biskupcu, ZZOZ w Dobrym Mieście a podmiotami leczniczymi o wyższym stopniu referencyjności oraz jednostkami realizującymi zadania dydaktyczne i zdrowotne w celu poprawy dostępności i jakości realizowanych świadczeń zdrowotnych (w tym transferu wiedzy) – Zwiększanie dostępności i trwałego zwiększania liczby personelu medycznego (zatrudnianie i szkolenie personelu medycznego)

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Cel szczegółowy 2.1 Poprawa zdrowia mieszkańców i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu

	<ul style="list-style-type: none"> – Tworzenie kolejnych miejsc akredytowanych do odbywania szkoleń specjalizacyjnych dla lekarzy rezydentów oraz pozyskiwanie chętnych lekarzy do realizacji tych szkoleń w szpitalach z terenu Powiatu Olsztyńskiego – Rozwijanie usług rehabilitacyjnych w oparciu o powiatowe placówki medyczne oraz powiatowe domy pomocy społecznej
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Dzięki realizacji zaplanowanych działań możliwe będzie zwiększenie dostępności usług medycznych dla wszystkich mieszkańców powiatu, a tym samym poprawa stanu ich zdrowia, m.in. poprzez ograniczenie występowania i nasilania się problemów zdrowotnych.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – stanowisko pracy ds. ochrony zdrowia w Starostwie Powiatowym w Olsztynie – Szpital Powiatowy im. Jana Mikulicza – Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Dobrym Mieście – Powiatowa poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Olsztynie – Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej w Starostwie Powiatowym w Olsztynie
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacje pozarządowe, – Instytucje i inne podmioty zajmujące się promocją i ochroną zdrowia,
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Cel szczegółowy 2.2 Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej

Uzasadnienie działania	<p>Prowadzenie działań mających na celu ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego oraz likwidacja barier izolacji społecznej jest niezwykle istotna z wielu powodów. Przede wszystkim, wykluczenie społeczne prowadzi do marginalizacji mieszkańców, co ogranicza ich dostęp do zasobów, usług oraz możliwości, jakie oferuje powiat olsztyński. To z kolei przyczynia się do pogłębiania nierówności społecznych i ekonomicznych, utrudniając tym samym rozwój społeczno-gospodarczy. Działania na rzecz ograniczenia wykluczenia mają zatem za zadanie zapewnienie równych szans wszystkim członkom społeczności, co jest fundamentalne dla budowania silnego społeczeństwa obywatelskiego.</p> <p>Izolacja społeczna, będąca jednym z aspektów wykluczenia, ma negatywny wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne. Przełamywanie barier izolacji społecznej i integracja tych osób z resztą społeczności może znacząco poprawić ich jakość życia oraz zdrowie. Ograniczanie występowania obszarów wykluczenia społecznego prowadzi do budowania spójności społecznej, co jest niezbędne dla zapewnienia stabilności i harmonijnego rozwoju społecznego powiatu. Włączenie różnych grup społecznych stanowi zatem wyzwanie.</p>
------------------------	---

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej**Cel szczegółowy 2.2 Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej**

Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie inicjatyw i działań na rzecz wyrównywania szans, integracji społecznej oraz wzmocnienia solidarności społecznej – Aktywne kształtowanie polityki senioralnej na terenie powiatu olsztyńskiego – Tworzenie i wspieranie programów i projektów dotyczących aktywizacji beneficjentów pomocy społecznej – Wspieranie i promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej – Realizacja programów na rzecz rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym zapewnienie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków – Realizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych – Realizacja programów na rzecz wsparcia dzieci i młodzieży o szczególnych potrzebach – Działania edukacyjno-profilaktyczne ukierunkowane na wzmocnienie kondycji rodziny oraz wzmocnienie systemu wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Efektom będzie zwiększenie poziomu integracji, przeciwdziałanie wystąpieniu marginalizacji i wykluczenia społecznego wśród mieszkańców powiatu olsztyńskiego.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie – PCPR Powiatu Olsztyńskiego – Domy pomocy społecznej
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Poradnie psychologiczno-pedagogiczne z terenu powiatu – Gminy powiatu olsztyńskiego – Organizacje pozarządowe
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, osoby i ich rodziny korzystające z usług objętych wskazanymi w zakresie interwencji
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej**Cel szczegółowy 2.3 Wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu olsztyńskiego.**

Uzasadnienie działania	Wymiar aktywności obywatelskiej jest kształtowany m.in. przez frekwencję w wyborach samorządowych. W przypadku powiatu olsztyńskiego, w 2014 roku była ona zbliżona do wartości średnich dla województwa i kraju w odniesieniu do każdego z poziomów wyborów. W 2018 roku frekwencja była wyższa niż średnia dla województwa, jednak wciąż niższa, niż średnia dla całego kraju. Najchętniej mieszkańcy
------------------------	---

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Cel szczegółowy 2.3 Wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu olsztyńskiego.

	powiatu biorą udział w wyborach wójtów i burmistrzów, jednak poziom aktywności w tym obszarze wciąż jest na stosunkowo niskim poziomie. Istotny potencjał do wzmacniania stopnia aktywności społecznej i zaangażowania mieszkańców powiatu w jego procesy rozwojowe stanowi działalność licznych organizacji pozarządowych na jego terenie. W dwunastu gminach powiatu olsztyńskiego funkcjonuje łącznie 391 stowarzyszeń, co w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców daje wskaźnik na poziomie 47, przekraczający wartości dla województwa i kraju.
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wzmacnianie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej Powiatu Olsztyńskiego poprzez włączanie mieszkańców powiatu w budowę produktu turystycznego powiatu Szlak Świętej Warmii – Wypracowanie kalendarza imprez kulturalnych realizowanych przez gminy i powiat w celu ograniczenia konkurencji imprez w obszarze powiatu – Wspieranie rozwoju infrastruktury sprzyjającej aktywizacji społecznej i pracy z rodziną – Wspierania działań na rzecz współczesnej tożsamości warmińskiej – Integracja środowisk seniorów i młodzieżowych – Wsparcie środowiska osób z niepełnosprawnościami – Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców – Promocja i upowszechnianie wolontariatu – Wsparcie edukacji obywatelskiej mieszkańców – Wspieranie centrów, klubów wolontariatu, wolontariuszy, itp. działających na rzecz osób starszych oraz włączenie wolontariatu osób starszych do stałej oferty organizacji pozarządowych
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	W wyniku realizacji zaplanowanych działań wzrośnie poziom integracji społecznej oraz aktywności obywatelskiej mieszkańców powiatu.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Stanowisko pracy ds. promocji powiatu w Starostwie Powiatowym w Olsztynie – PCPR Powiatu Olsztyńskiego
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Gminy powiatu olsztyńskiego – Organizacje pozarządowe – Instytucje kultury z terenu powiatu olsztyńskiego
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej	
Cel szczegółowy 2.4 Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwo obywateli	
Uzasadnienie działania	<p>Poziom bezpieczeństwa publicznego wpływa na jakość życia mieszkańców powiatu. Bezpieczeństwo mieszkańców zapewnia Policja oraz Straż Pożarna. Nadrzędną jednostką organizacyjną policji w powiecie olsztyńskim jest Komenda Miejska Policji w Olsztynie. Podlegają pod nią komisariaty i posterunki policji rozmieszczone w gminach powiatu. Ogólna liczba przestępstw w powiecie olsztyńskim po stopniowym wzroście w latach 2017-2020, zmniejszyła się wyraźnie w roku 2021. W 2021 r. odnotowano 1 711 przestępstw na terenie powiatu. W powiecie odnotowano również zmniejszenie zdarzeń drogowych. W powiecie olsztyńskim funkcjonuje 58 jednostek OSP, a na przestrzeni ostatnich czterech lat liczba zdarzeń, w których dochodziło do interwencji straży pożarnej wzrosła z 2 200 w roku 2018 do 2 727 w roku 2021. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego jest priorytetem również z uwagi na uwarunkowania i specyfikę regionu, i związane z tym zagrożenia naturalne m.in. powódź. Z punktu widzenia zintensyfikowanych zagrożeń oraz konieczności systematycznego podnoszenia jakości życia, ważne jest wsparcie i doposażenie służb, w celu podnoszenia ich zdolności organizacyjnych i wzmocnienia efektywności w zapobieganiu występowaniu zagrożeń.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom – Wspieranie działań na rzecz profesjonalizacji służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na terenie powiatu olsztyńskiego (straż pożarna, policja, ratownictwo medyczne, straże gminne, straże związane z ochroną środowiska i zasobów naturalnych) – Działania na rzecz poprawy funkcjonowania programów ochrony przeciwpożarowej – Wspieranie działalności gmin w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na wodzie – Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych związanych z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa – Monitorowanie i informowanie o zagrożeniach – Koordynacja, w szczególności współpracy służb zapewniających bezpieczeństwo – Współpraca w zakresie działań prewencyjnych oraz działań w przypadku wystąpienia zagrożeń (np. stanu zagrożenia epidemiologicznego). – Ochrona praw konsumentów – Organizowanie kampanii medialnych, akcji społecznych i działań edukacyjnych podnoszących świadomość społeczeństwa i osób starszych na temat procesów starzenia się oraz uwrażliwiających na kwestie bezpieczeństwa seniorów, w tym bezpieczeństwa w Internecie
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	<p>Efektom będzie wzmocnienie poziomu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, a tym samym wzrost jakości ich życia. W wyniku realizacji projektu wzmocniony zostanie również potencjał organizacyjny służb działających na terenie powiatu i zapewniających bezpieczeństwo.</p>
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Powiatowy Rzecznik Konsumentów
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Gminy powiatu olsztyńskiego

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Cel szczegółowy 2.4 Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwo obywateli

	<ul style="list-style-type: none"> – Policja – Straż pożarna – Ratownictwo medyczne
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Cel szczegółowy 2.5 Unowocześnienie kształcenia i rozwój społeczeństwa obywatelskiego powiatu

Uzasadnienie działania	<p>W obliczu dynamicznie zmieniających się uwarunkowań, postępu technologicznego oraz ciągłych zmianach w wymaganiach rynku pracy, znaczącym działaniem jest wsparcie systemu edukacyjnego, aby był w stanie nie tylko nadążyć za tymi zmianami, ale również aktywnie je kształtować.</p> <p>Unowocześnienie kształcenia obejmuje zarówno modernizację infrastruktury edukacyjnej, jak i dostosowanie programów nauczania do aktualnych oraz przyszłych potrzeb rynku pracy. Wprowadzenie nowoczesnych technologii i metod nauczania stanowi istotne wyzwanie w celu podniesienia efektywności nauczania. Ponadto, skupienie na kształceniu praktycznym, współpracy ze środowiskiem biznesowym oraz instytucjami badawczymi pozwala uczniom lepiej przygotować się do wejścia na rynek pracy. Równoległe, rozwój społeczeństwa obywatelskiego ma kluczowe znaczenie dla budowania silnej wspólnoty. Programy skupiające się na edukacji obywatelskiej, rozwijaniu umiejętności krytycznego myślenia i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym są fundamentem dla kształtowania świadomych i odpowiedzialnych obywateli. Działania te wspierają także integrację społeczną i kulturalną, co jest szczególnie ważne w regionie tak zróżnicowanym jak powiat olsztyński.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój kierunków kształcenia w szkołach Powiatu Olsztyńskiego dostosowanych do potrzeb rynku pracy – Wspieranie inicjatyw lokalnych w wymiarze instytucjonalnym i nieformalnym – Rozwój zaplecza warsztatowego szkół Powiatu Olsztyńskiego – Rozwój i promocja wolontariatu w różnych dziedzinach życia społecznego – Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania rekreacji, wypoczynku, kultury, sportu i nauki – Zlecanie zadań własnych organizacjom pozarządowym poprzez mechanizm outsourcingu usług publicznych – Wspieranie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne i placówki oświatowe

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej**Cel szczegółowy 2.5 Unowocześnienie kształcenia i rozwój społeczeństwa obywatelskiego powiatu**

	– Skuteczna komunikacja między władzą lokalną a mieszkańcami za pośrednictwem nowoczesnych narzędzi, w tym elektronicznych
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Efektom realizacji celu szczegółowego będzie zwiększenie efektywności nauczania w powiecie olsztyńskim, zwiększenie integracji społecznej, budowa silnego kapitału ludzkiego i społecznego.
Realizatorzy działania	Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie Powiatowy Urząd Pracy
Partnerzy	– Gminy powiatu olsztyńskiego – Organizacje pozarządowe – Instytucje kultury z terenu powiatu olsztyńskiego
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej**Cel szczegółowy 2.6 Rozwój i upowszechnianie kultury**

Uzasadnienie działania	Bogata oferta kulturalna w powiecie sprzyja aktywności kulturalnej mieszkańców oraz wpływa na podniesienie jakości życia. Z punktu widzenia przekształceń i zmian w strukturze demograficznej powiatu i odnotowanego starzenia się społeczności, ważne jest umożliwienie uczestnictwa w życiu kulturalnym wszystkim grupom mieszkańców, ze szczególnym wskazaniem na osoby ze szczególnymi potrzebami. Rozwinięta i różnorodna oferta kulturalna jest elementem budującym atrakcyjność obszaru. Z punktu widzenia dalszego rozwoju powiatu, warto wykorzystać potencjał instytucji kultury działających na tym terenie, wśród których można wymienić: gminne i miejskie ośrodki i domy kultury, centra kulturalno-biblioteczne czy Centrum Kultury, Turystyki i Sportu. Poziom dostępu mieszkańców powiatu do instytucji kultury, mierzony jako liczba tego typu instytucji przypadających na 10 tys. ludności, wahał się na przestrzeni lat 2017 – 2021 od 0,9 do 1,1. W 2021 roku wskaźnik ten dla całego powiatu wyniósł 0,9, a w przypadku sześciu gmin był niższy niż średnia dla powiatu. Przedstawione dane
------------------------	--

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Cel szczegółowy 2.6 Rozwój i upowszechnianie kultury

	<p>pokazują, że mieszkańcy mają dostęp do instytucji w miejscu zamieszkania. Jednakże, aby wykorzystać potencjał tego rodzaju instytucji warto wspierać i rozwijać sieć powiązań i współpracy instytucji wewnątrz powiatu, w celu poniesienia atrakcyjności oferty i promocji.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój działalności Synagogi w Barczewie jako całorocznego ośrodka wspierania kultury warmińskiej i wielokulturowości Warmii realizującego działania kulturalne, inspirujące lokalną społeczność do aktywności, budząc lub potęgując w niej np. lokalny patriotyzm i poczucie tożsamości kulturowej, kultywując tradycje lokalne – Wypracowanie efektywnych mechanizmów promocji zewnętrznej – Popularyzacja kultury wśród mieszkańców Powiatu i Metropolii Olsztyna – Rozwój współpracy w dziedzinie kultury z otoczeniem metropolitalnym Olsztyna i regionalnym – Współpraca z operatorami transportu publicznego w celu polepszenia dostępności komunikacyjnej najważniejszych atrakcji kultury i turystycznych – Rozwój potencjału turystycznego Powiatu poprzez tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych z dziedzictwem kultury warmińskiej i w oparciu o opracowany w przyszłości dokument „Program rozwoju turystyki w powiecie olsztyńskim” – Wspieranie przez powiat działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne, placówki oświatowe oraz instytucje kultury, ze szczególną rolą przedsięwzięć kulturalnych budynku dawnej synagogi w Barczewie – Powiązanie działalności obiektów kultury z turystyką pieszo-pielgrzymkową oraz rowerową – Promocja powiatu olsztyńskiego, w tym w zakresie wydarzeń w obszarze kultury poprzez lokalne media tradycyjne oraz social media – Dostosowanie oraz promocja oferty bibliotek, itp. do potrzeb i zainteresowań osób starszych, w tym specjalnych potrzeb z zakresu zdrowia i sprawności osób starszych
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	<p>Rezultatem będzie wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym i ograniczenie zjawiska wykluczenia w dostępie do tego rodzaju oferty. Efektem działania będzie również wzrost potencjału i efektywności funkcjonowania placówek instytucji kultury oraz zwiększenie poziomu współpracy między instytucjami funkcjonującymi w powiecie oraz promocja oferty kulturalnej.</p>
Realizatorzy działania	<p>Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie Stanowisko pracy ds. promocji Powiatu</p>
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Gminy powiatu olsztyńskiego – Organizacje pozarządowe

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej**Cel szczegółowy 2.6 Rozwój i upowszechnianie kultury**

	– Instytucje kultury z terenu powiatu olsztyńskiego
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej**Cel szczegółowy 2.7 Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej**

Uzasadnienie działania	Możliwość uprawiania sportu, rekreacji i aktywnego spędzania czasu wolnego ma ogromny wpływ na utrzymanie dobrostanu człowieka. Aktywność fizyczna wpływa bowiem zarówno na zdrowie fizyczne, jak i psychiczne, co odgrywa znaczącą rolę w codziennym funkcjonowaniu, samopoczuciu oraz utrzymaniu zdrowia. Aby w pełni korzystać z jej pozytywnego wpływu na życie, mieszkańcy muszą mieć dostęp do miejsc i infrastruktury sprzyjającej aktywnemu spędzaniu czasu wolnego. Wymaga to również odpowiedniej organizacji życia sportowego w gminach i w całym powiecie – niezbędne jest prowadzenie działań aktywizujących mieszkańców oraz zachęcających ich do uczestnictwa w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych.
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Organizacja imprez sportowych, rekreacyjnych i wydarzeń społeczno-kulturalnych na terenie powiatu w oparciu o NGO – Upowszechnianie aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia wśród mieszkańców – Organizowanie rozgrywek sportowo-rekreacyjnych aktywizujących osoby starsze – Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań z zakresu turystyki, sportu i rekreacji osób starszych – Promocja powiatu olsztyńskiego, w tym w zakresie wydarzeń w obszarze sportu poprzez social media – Rozwijanie sportowo – rekreacyjnej aktywności, zwłaszcza dzieci i młodzieży z Powiatu Olsztyńskiego, poprzez organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji społecznych, w tym klubów sportowych, prowadzących działalność w zakresie kultury fizycznej – Aktualizacja i ujednoczenie produktów turystycznych Powiatu Olsztyńskiego - „Jednoczyć przez informację” – Podnoszenie rangi imprez sportowych i rekreacyjnych, w tym szczególnie zawodów poziomu ponadlokalnego – Aktywizowanie turystyki pieszej i rowerowej wśród mieszkańców

Cel główny 2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Cel szczegółowy 2.7 Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej

Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Oczekiwanym efektem realizacji zaplanowanych działań jest podniesienie poziomu uczestnictwa mieszkańców powiatu olsztyńskiego w życiu sportowym oraz zwiększenie jego atrakcyjności turystycznej poprzez rozwój oferty wydarzeń sportowo-rekreacyjnych.
Realizatorzy działania	Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Gminy powiatu olsztyńskiego – Organizacje pozarządowe
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Priorytet i kierunki interwencji III - Innowacyjna Gospodarka

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.1 Rozwój edukacji zawodowej powiązanej z rynkiem pracy

Uzasadnienie działania	<p>Cel obejmuje realizację działań ukierunkowanych na poprawę stanu infrastruktury oświatowej oraz rozwój oferty placówek oświatowych, dzięki czemu możliwa będzie poprawa jakości i dostępności kształcenia zawodowego na terenie Powiatu Olsztyńskiego. Kluczowym elementem interwencji będzie dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy tak, aby uczniowie i absolwenci szkół zawodowych wchodząc na rynek pracy posiadali odpowiednie kwalifikacje i nie mieli problemu ze znalezieniem zatrudnienia.</p> <p>Planowana interwencja wynika m.in. z faktu, iż uczestnicy warsztatów strategicznych dostrzegają inwestycje w edukację, w tym edukację zawodową powiatu powiązaną z rynkiem pracy jako istotny kierunek rozwoju powiatu.</p> <p>W założeniu, rozwój i wprowadzanie nowych kierunków kształcenia w szkołach Powiatu Olsztyńskiego będzie odbywać się na podstawie analizy rynku pracy oraz zapotrzebowania na dane kwalifikacje. Pod uwagę będą brane branże warunkujące dalszy rozwój powiatu. Szczególną rolę odegra rozwój zespołów szkół pod kątem rolnictwa i weterynarii (Zespół Szkół Rolniczych w Smolajnach), kierunków medyczno-ratowniczych (Zespół Szkół w Biskupcu), logistyczno-ekonomicznym i turystycznym (Zespół Szkół w Olsztyнку), a także zawodów związanych z przemysłem meblowo-drzewnym oraz klas mundurowych (Zespół Szkół w Dobrym Mieście).</p> <p>Rozwój edukacji zawodowej w powiecie olsztyńskim będzie odbywał się w nawiązaniu do aktualnych uwarunkowań rynku pracy tak, aby dążyć do równowagi w zakresie zawodów nadwyżkowych i deficytowych. Zgodnie z prognozą dla 2023 roku, w powiecie olsztyńskim wśród deficytowych znajdują się bowiem zawody związane z realizacją usług opiekuńczych i wychowawczych, zawody medyczne, zawody rzemieślnicze, pracownicy wykonujący prace proste, zawody związane z obsługą pojazdów, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, specjaliści oraz pracownicy budowlani.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Współpraca szkół i placówek oświatowych Powiatu Olsztyńskiego z sektorem przedsiębiorstw w celu dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, w tym m.in. w zakresie tworzenia klas patronackich, realizacji programu praktycznej nauki zawodu – Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, kształcenia i szkolenia zawodowego – Rozbudowa infrastruktury dydaktycznej oraz oferty kształcenia ustawicznego przy Zespole Szkół w Olsztyнку w poprzez rozwój bazy warsztatowej i zaplecza internatowego dla uczniów szkoły

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.1 Rozwój edukacji zawodowej powiązanej z rynkiem pracy

	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój infrastruktury Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach w oparciu o „Strategię zrównoważonego rozwoju wsi rolnictwa i rybactwa 2030”, która podkreśla konieczność podnoszenia poziomu wiedzy i nabywania nowych umiejętności. W efekcie przełoży się to na podniesienie kapitału ludzkiego oraz zwiększenie poziomu zatrudnienia i przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszarów wiejskich – Rozbudowa infrastruktury warsztatowej Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach dla kształcenia m.in. w kierunkach: technolog, agrotechnik, mechanik, agroturystyka, małe przetwórstwo – Rozbudowa infrastruktury dydaktycznej oraz oferty kształcenia Zespołu Szkół w Biskupcu o profilu ratowniczo-medycznym we współpracy ze Szpitalem Powiatowy im. Jana Mikulicza w Biskupcu – Wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego, w tym systemu identyfikacji liderów społecznych i wspieranie ich rozwoju, podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych osób pracujących w sektorze rolno-spożywczym oraz podnoszenie umiejętności związanych z wykorzystywaniem technologii ICT i prowadzeniem działalności gospodarczej (realizacja powyższego kierunku interwencji powinna przyczynić się do wyrównywania szans edukacyjnych młodzieży z obszarów wiejskich (w tym m.in. przez system stypendialny), m.in. przez uelastyczenie struktury szkolnictwa zawodowego, zapewnienie dostępu do dalszego kształcenia i praktyk zawodowych – Wspieranie podnoszenia kompetencji zawodowych nauczycieli – Upowszechnianie (zarówno w systemie edukacji formalnej, jak i pozaformalnej) wiedzy na temat ekonomii społecznej – Rozwijanie wymiany międzynarodowej młodzieży ze szkół i placówek oświatowych powiatu olsztyńskiego – Wdrażanie i upowszechnienie możliwości uznawania oraz potwierdzania wiedzy i umiejętności nabytych nieformalnie różnymi drogami (np. w wolontariacie), powiązanie kształcenia i szkolenia dorosłych z europejskimi standardami nabywania kwalifikacji, szersze wykorzystanie istniejących instrumentów wsparcia (np. kwalifikacyjne kursy zawodowe, Krajowy Fundusz Szkoleniowy), rozwój kompetencji i umiejętności miękkich przez działania praktyczne w ramach edukacji pozaformalnej – Rozwój form doradztwa zawodowego – Wspieranie młodzieży szczególnie uzdolnionej ze szkół Powiatu Olsztyńskiego – Rozwój pozalekcyjnych form edukacji w Powiecie Olsztyńskim – Rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia m.in. różnych form edukacji zdalnej
<p>Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji</p>	<p>Efektom realizacji działań będzie poprawa stanu infrastruktury oświatowej oraz rozwój oferty placówek oświatowych na terenie Powiatu Olsztyńskiego. Polepszeniu ulegną przede wszystkim warunki kształcenia praktycznego w szkołach zawodowych Powiatu, co umożliwi podniesienie konkurencyjności tych placówek względem innych szkół w regionie. Wsparcie podnoszenia poziomu wiedzy i nabywania nowych umiejętności mieszkańców powiatu przełoży się z kolei na podniesienie kapitału ludzkiego oraz zwiększenie poziomu zatrudnienia i przedsiębiorczości, również wśród mieszkańców obszarów wiejskich.</p>

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego**Cel szczegółowy 3.1 Rozwój edukacji zawodowej powiązanej z rynkiem pracy**

Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie – placówki oświatowe
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Placówki oświatowe powiatu – Gminy powiatu olsztyńskiego, w których zlokalizowane są szkoły powiatowe, – Organizacje pozarządowe – Związki pracodawców
Beneficjenci	Szkoły i placówki, mieszkańcy powiatu, przedsiębiorcy
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego**Cel szczegółowy 3.2 Rozwój rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu**

Uzasadnienie działania	<p>Dynamicznie zmieniające się uwarunkowania gospodarcze, ekonomiczne i społeczne rokrocznie wywierają ogromny wpływ na rynek pracy i jego uczestników. Dotyczy to m.in. powstawania nowych i rozwijania wyspecjalizowanych branż, co implikuje konieczność nabywania i wzmacniania kompetencji wymaganych w poszczególnych zawodach. Zarówno obecni, jak i potencjalni pracownicy muszą zatem stale doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, aby sprostać oczekiwaniom pracodawców, a tym samym utrzymać swoją konkurencyjność. Co więcej, dostępność odpowiednio wykwalifikowanej kadry stanowi o dalszym rozwoju przedsiębiorstw oraz ma wpływ na poziom konkurencyjności lokalnej gospodarki.</p> <p>Działania na rzecz zwiększenia konkurencyjności rynku pracy są istotne w kontekście zapobiegania zjawisku drenażu mózgow i emigracji osób młodych i wykwalifikowanych. Stworzenie atrakcyjnych możliwości zatrudnienia, dostosowanych do oczekiwań mieszkańców, zwiększy szansę na pozostanie młodych osób lub ich powrót do powiatu olsztyńskiego. To z kolei prowadzi do zwiększenia innowacyjności i kreatywności w lokalnej gospodarce. Konkurencyjny rynek pracy sprzyja także poprawie jakości życia mieszkańców, ponieważ inwestycje w konkurencyjność rynku pracy pomagają zmniejszać nierówności społeczne i odpowiadają za bardziej zrównoważony rozwój. Poprzez zapewnienie równych szans na zdobycie umiejętności i zatrudnienia, wspiera się włączenie społeczne i ekonomiczne wszystkich grup</p>
------------------------	---

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego	
Cel szczegółowy 3.2 Rozwój rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu	
	<p>społecznych, w tym osób z mniejszych miejscowości czy społeczności marginalizowanych. Sprzyjanie konkurencyjności rynku pracy w powiecie olsztyńskim to nie tylko kwestia gospodarcza, ale również społeczna i kulturowa.</p> <p>Ponadto, w ramach celu zaplanowano działania ukierunkowane na rozwój gospodarczy powiatu, przede wszystkim sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), co ma na celu stymulowanie lokalnej gospodarki i wspieranie innowacyjności. Małe i średnie przedsiębiorstwa są siłą napędową gospodarki, tworząc znaczną część miejsc pracy i przyczyniając się do lokalnego rozwoju. Realizacja działań umożliwi MŚP dostęp do nowych rynków, klientów i partnerów biznesowych. Dzięki temu przedsiębiorstwa będą miały szansę na rozszerzenie swojej działalności, co może stymulować przychodów i tworzenia nowych miejsc pracy.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwijanie sektora ekonomii społecznej jako miejsca aktywizacji i pracy dla osób o trudnej sytuacji na otwartym rynku (np. wsparcie tworzenia PES i usługi dla PES, instrumenty zwrotne, partnerstwo publiczno-społeczne) – Tworzenie spójnej, komplementarnej oferty gospodarczej, opartej o endogeniczne potencjały gmin powiatu – Organizacja platform wymiany gospodarczej w celu rozwoju MŚP w oparciu o współpracę międzysektorową, na bazie lokalnych produktów, wspieranych przez technologię i ICT, inteligentną specjalizację projektów rolno-spożywczych, turystyki, działalności kulturalnej, itp. – Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, będących alternatywnym źródłem dochodu dla mieszkańców obszarów wiejskich – Upowszechnianie myślenia w kategoriach wspólnoty lokalnej i wspólnego dobra – Szersze zastosowanie formuły budowania partnerstw trójsektorowych (podmiotów sektora publicznego, społecznego i gospodarczego), np. w ramach działań RLKS – Budowanie tożsamości lokalnej i ponadsektorowego partnerstwa na rzecz rozwoju gospodarczego konkretnej społeczności – Współpraca z podmiotami (m.in. z instytucjami otoczenia biznesu, izbami gospodarczymi, start-upami) w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości i innowacji – Wspieranie aktywności zawodowej osób po 50. roku życia, m.in. przez wdrażanie aktywnych instrumentów rynku pracy – Wspieranie rozwijania umiejętności osób dorosłych oraz wspieranie ich dostępu do edukacji (w tym osób o niskich kwalifikacjach), m.in. przez: wzmocnienie doradztwa edukacyjno-zawodowego, rozwój elastycznej, adresowanej do osób dorosłych oferty placówek funkcjonujących w społeczności lokalnej (w tym zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miastach), promocję innych form uczenia się dorosłych (uczenie się przez działanie, uczenie się w miejscu pracy oraz rozwijanie kompetencji przez realizację działań społecznych), promocję korzyści z uczenia się przez całe życie oraz korzyści z włączenia się w przestrzeń cyfrową, pozwalającą na oszczędność czasu, pieniędzy, wysiłku oraz efektywniejsze działanie w poszczególnych obszarach życia gospodarczego

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.2 Rozwój rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu

- Wdrożenie zasad polityki uczenia się przez całe życie zorientowanej na ułatwianie zmiany zawodu, doskonalenie zawodowe, wejście lub powrót na rynek pracy (szerokie podejście do uczenia się, otwarcie uczenia się na wszystkich, partnerstwo na rzecz uczenia się przez całe życie, otwarte podejście do kwalifikacji, ułatwianie dostępu do nowych ścieżek kariery, efektywne inwestowanie, w uczenie się)
- Współpraca z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie i pracodawcami w celu dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy
- Kompleksowe działania obejmujące planowanie, przygotowanie i przeprowadzenie przekształceń przestrzennych i infrastrukturalnych, potrzebnych lokalnie do zachowania i poprawy funkcji gospodarczej (w tym rolnictwa), mieszkaniowej, przyrodniczej i kulturowej obszarów wiejskich na rzecz ładu przestrzennego
- Promocja instrumentów współpracy i partnerstwa – włączenie mieszkańców obszarów wiejskich w działania rozwojowe w ramach RLKS i innych podobnych instrumentów wspieranych w ramach wszystkich funduszy UE oraz środkami krajowymi
- Aktywizacja współpracy oraz powiązań z miastami, na obszarach będących w zasięgu ich oddziaływania funkcjonalnego, w celu lepszego dostępu mieszkańców do rynku pracy, dóbr i usług publicznych (np. zarówno przez powiązanie obszarów wiejskich z siecią dróg ekspresowych i autostrad przez drogi lokalne i regionalne, jak i przez wsparcie tworzenia i rozwoju kompleksowych systemów komunikacji zbiorowej, a także rozwój dróg lokalnych na obszarach wiejskich o niskiej dostępności transportowej)
- Działania na rzecz wzmocnienia i rozwoju kapitału społecznego
- Promowanie terenów inwestycyjnych na terenie powiatu i aktywny marketing gospodarczy
- Sprawna obsługa inwestora w powiecie olsztyńskim
- Wspomaganie rozwoju i powiązań funkcjonalnych małych miast i centrów gminnych, jako lokalnych ośrodków wzrostu
- Rozwój systemu pozyskiwania inwestorów i wspierania przedsiębiorczości

Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji

Planowanym rezultatem jest poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz wzmocnienie lokalnej gospodarki. Będzie to możliwe dzięki realizacji zadań ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji uczestników rynku pracy w celu dostosowania posiadanych przez nich umiejętności i kwalifikacji do zmieniających się uwarunkowań i tendencji wpływających na preferencje i zapotrzebowanie pracodawców. Przyczyni się do tego przede wszystkim inicjowanie i wspieranie współpracy między placówkami oświatowymi a przedsiębiorstwami, dzięki której uczniowie będą odpowiednio przygotowani do wejścia na rynek pracy. Ponadto, wdrożone zostaną programy stażowe i kursy doskonalące wiedzę i umiejętności osób bezrobotnych, dzięki czemu będą w stanie sprostać oczekiwaniom pracodawców, a tym samym wzrosnie ich konkurencyjność na rynku pracy. Z rezultatów planowanych działań skorzystają zatem nie tylko obecni i przyszli pracownicy, ale również przedsiębiorcy, którzy zyskają dostęp do odpowiednio wykwalifikowanej kadry i w związku z tym będą mieli możliwość dalszego rozwoju biznesu.

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.2 Rozwój rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu

	Realizacja zaplanowanych działań pozwoli na kształtowanie wizerunku powiatu olsztyńskiego jako miejsca oferującego dogodne warunki do prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej oraz atrakcyjne warunki pracy. Wzmacnianie zasobów kapitału ludzkiego i społecznego przyczyni się ponadto do poprawy sytuacji gospodarczej i społecznej powiatu.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Gminy powiatu olsztyńskiego, – Organizacje pozarządowe – Związki pracodawców – Stowarzyszenie Szlak Świętej Warmii – Placówki edukacyjne działające na terenie powiatu olsztyńskiego – Urząd Skarbowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Państwowa Inspekcja Pracy
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, przedsiębiorcy
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.3 Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa

Uzasadnienie działania	Liczba gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarach wiejskich w powiecie olsztyńskim w 2020 r. wynosiła 4,1 tys. i była najwyższa wśród powiatów w województwie warmińsko-mazurskim, stanowiąc 9,6% gospodarstw działających w województwie. Północna część powiatu pełni funkcję rolniczą, natomiast południowa głównie turystyczną. Użytki rolne stanowią 39,0% powiatu (110 662,88 ha), dominują na terenie miasta Jeziorany i obszaru wiejskiego gminy Jeziorany, na obszarze gminy Kolno i gminy Świątki. Gospodarstwa rolne w powiecie olsztyńskim to najczęściej gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej (34,5%) oraz gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha (33,5%).
------------------------	---

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.3 Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa

	<p>Z punktu widzenia kryzysu klimatycznego ważne jest ograniczenie i zapobieganie wystąpieniu negatywnych zjawisk jakimi są powodzie, podtopienia i susze, które mogą nasilać problemy związane z gospodarowaniem wodami w rolnictwie. Wśród zagrożeń dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa można wskazać również presję urbanizacyjną i turystyczną czy intensyfikację rolnictwa. Istotnym zadaniem jest zatem tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa, ponieważ jest on warunkiem kluczowym z punktu widzenia dalszego rozwoju tego sektora gospodarki.</p> <p>W ramach niniejszego celu szczegółowego zaplanowano realizację działań ukierunkowanych przede wszystkim na zwiększenie produkcji ekologicznej oraz rozwój wachlarza możliwości jej sprzedaży. Interwencja ta będzie wdrażana zgodnie z ideą rozwoju sieci Cittaslow, a więc m.in. z uwzględnieniem integracji i mobilizacji zasobów posiadanych zasobów oraz zachowania wysokiej jakości przestrzeni powiatu olsztyńskiego. Ponadto, w zakres celu wchodzi działania związane z rozwojem gospodarstw rolnych w kierunku agroturystyki, co będzie sprzyjało również wzmocnieniu funkcji turystycznych powiatu.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozbudowa systemu edukacji w obszarze nowoczesnego rolnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa ekologicznego przy Zespole Szkół Rolniczych w Smolajnach – Wsparcie i promocja wytwarzania produktów rolniczych ze szczególnym naciskiem na produkty rolnictwa ekologicznego i ich pochodne – Wspieranie powstawania miejsc sprzedaży lokalnych produktów ekologicznych, m.in. bazarów, rynków, sklepów patronackich – Wspieranie inicjatyw związanych z rozwijaniem agroturystyki jako branży wschodzącej na terenie powiatu olsztyńskiego, poprzez działania doradcze, marketingowe, promocyjne, planistyczne – Wsparcie usług sprzyjających rozwojowi pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych (turystycznych, edukacyjnych, zdrowotnych, opiekuńczych) – Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich, realizowana w oparciu o pobudzanie społecznej aktywności, aktywne włączenie lokalnych społeczności w działania na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego oraz upowszechnianie wymiany informacji i doświadczeń w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (np. za pomocą dedykowanych sieci ICT czy też sieciowania instytucji i organizacji o charakterze społecznym); – Wspieranie sieciowej kooperacji pomiędzy Instytucjami Otoczenia Biznesu, przedsiębiorcami (w tym producentami rolno-spożywczymi) – Uczestnictwo i współpraca przy organizacji targów promujących lokalne produkty i wyroby – Aktywizacja pozarolniczych i pozarybackich rynków pracy, zlokalizowanych głównie w małych miastach będących lokalnymi centrami rozwoju na obszarach wiejskich – Wsparcie doradztwa rolniczego w działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości społecznej na obszarach wiejskich

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.3 Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa

Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Efektom wprowadzonych działań będzie zwiększenie poziomu konkurencyjności rolnictwa w powiecie, promocja produktów lokalnych, jak również wsparcie mieszkańców działających w tym sektorze.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Wydział Gospodarowania Środowiskiem Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Gminy powiatu olsztyńskiego – Organizacje pozarządowe – Związki pracodawców – Organizacje rolnicze – Stowarzyszenie Szlak Świętej Warmii – Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski – Stowarzyszenie „Polskie Miasta Sieci Cittaslow”
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, rolnicy, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.4 Promocja gospodarcza powiatu

Uzasadnienie działania	<p>Częścią składową wpływającą na rozpoznawalność obszaru i wzmocnienie atrakcyjności jest efektywna promocja. Od 2020 r. Starostwo Powiatowe realizuje projekt Szlaku Świętej Warmii, który jest głównym produktem promocyjno-turystycznym regionu. Projekt kierowany jest do mieszkańców, turystów, pielgrzymów, lokalnych przedsiębiorców, rzemieślników itd. Ideą przewodnią projektu jest promowanie powiatu i okolic, jako miejsca umożliwiającego aktywny i całoroczny wypoczynek związany z odkrywaniem miejsc związanych z historią Warmii.</p> <p>Na stronie internetowej powiatu www.powiat-olsztynski.pl w 2022 r. odnotowano 360 616 odsłon, mniej niż w roku poprzednim (519 237). Blisko 84% odwiedzających stronę stanowią nowe osoby, tylko 16,6% wizytatorów to internauci powracający. Może to świadczyć o potrzebie poprawy funkcjonalności strony internetowej, w tym lepszego dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Obecnie powiat do promocji wykorzystuje następujące kanały i serwisy społecznościowe: X (wcześniej Twitter), YouTube, Instagram oraz Facebook. Promocja gospodarcza obejmuje ogół skoordynowanych i kompleksowych działań, które podejmowane są w celu wykreowania wizerunku powiatu jako atrakcyjnego do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Warto wykorzystać potencjał w postaci posiadanych terenów inwestycyjnych i przynależności do Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji gospodarczej powiatu – Udział w targach i misjach gospodarczych przedstawicieli powiatu oraz lokalnych przedsiębiorców – Promocja wspólnej marki turystycznej powiatu - Szlaku Świętej Warmii – Tworzenie i dystrybucja materiałów promocyjnych – Aktywny marketing w mediach społecznościowych – Współpraca z istniejącymi instytucjami, zajmującymi się promocją i rozwojem turystyki na terenie województwa i kraju – Rozbudowa i promocja strony www promującej lokalne produkty oferowane przez przedsiębiorców z Powiatu Olsztyńskiego
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	<p>Podnoszenie konkurencyjności powiatu olsztyńskiego pod względem gospodarczym oraz kształtowanie jego pozytywnego wizerunku, ułatwi podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej.</p>
Realizatorzy działania	<p>Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie</p> <p>Zespół Promocji Starostwa Powiatowego</p> <p>Zespoły szkół</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy</p>

Cel główny 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

Cel szczegółowy 3.4 Promocja gospodarcza powiatu

Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Gminy powiatu olsztyńskiego, – Organizacje pozarządowe – Związki pracodawców – Stowarzyszenie Szlak Świętej Warmii
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

**Priorytet i kierunki interwencji IV -
Ochrona zasobów naturalnych**

Cel główny 4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim

Cel szczegółowy 4.1 Jednolita ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego

Uzasadnienie działania	<p>Powiat Olsztyński charakteryzuje się ponadprzeciętną atrakcyjnością środowiska przyrodniczego. Ze względu na swą strukturę przestrzenną, obszar ten należy do regionów o bardzo zróżnicowanej i bogatej bioróżnorodności. Ok. 53,5% powierzchni powiatu objęte jest ochroną prawną, a blisko 40% stanowią tereny leśne, które wzbogaca obecność licznych jezior i drobnych zbiorników wodnych. Rzeźba i pokrycie terenu, zwłaszcza w obrębie większych kompleksów leśnych i przy dużych jeziorach ma wpływ na klimat lokalny, wyróżniający na tle całego kraju region, w którym położony jest powiat olsztyński. Cenne walory przyrodnicze wymagają odpowiedniej ochrony w celu ich zachowania, a także wykorzystania związanego z nimi potencjału rozwojowego. Wśród obszarów chronionych na terenie powiatu można wskazać: 11 rezerwatów przyrody (m.in. Las Warmiński im. prof. Benona Polakowskiego, Ostoja bobrów na rzece Paśtęce), 11 obszarów chronionego krajobrazu (m.in. Dolina Paśtęki, Pojezierze Olsztyńskie), Obszarów Natura 2000 (w tym 3 obszarów specjalnej ochrony ptaków i 7 specjalnych obszarów ochrony siedlisk), 19 użytków ekologicznych, 6 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (m.in. Kobańskie Wzgórze, Rzeka Babant i jezioro Białe) oraz 131 pomników przyrody.</p>
------------------------	---

Cel główny 4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim

Cel szczegółowy 4.1 Jednolita ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego

Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ochrona bioróżnorodności środowiska naturalnego poprzez właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego oraz rozwoju stref gospodarczych w gminach Powiatu Olsztyńskiego – Tworzenie i promowanie warunków dla rozwoju gospodarki zrównoważonej powiatu – Wspieranie i realizowanie projektów w zakresie edukacji ekologicznej oraz kampanii zwiększających świadomość ekologiczną społeczeństwa – Zachowanie bioróżnorodności i racjonalne udostępnianie obszarów cennych przyrodniczo. – Aktywny udział w tworzeniu projektów planów ogólnych gmin i opiniowanie projektów Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego gmin powiatu – Działania zmierzające do ochrony zasobów wody – Podejmowanie inicjatyw na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska oraz dostosowania/adaptacji obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska – Realizacja zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Realizacja zaplanowanych działań przyczyni się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego powiatu olsztyńskiego oraz wzmocnienia jego odporności na postępujące zmiany klimatu. Tym samym, poprawie ulegnie jakość życia mieszkańców. Ponadto, możliwe będzie wykorzystanie potencjału cennych walorów przyrodniczych do rozwoju funkcji turystycznych powiatu.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wydział Budownictwa i Infrastruktury Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Wydział Gospodarowania Środowiskiem Starostwa Powiatowego w Olsztynie
Partnerzy	Gminy powiatu olsztyńskiego, RDOŚ, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści, Zarządy Lasów Państwowych
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim	
Cel szczegółowy 4.2 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	
Uzasadnienie działania	W przypadku powiatu olsztyńskiego kluczowym problem w kontekście jakości powietrza, jest pozostawanie w obrębie oddziaływania miasta Olsztyn, które zidentyfikowane zostało w raporcie „Stan środowiska w województwie warmińsko-mazurskim. Raport 2020”, jako obszar wymagający podjęcia działań naprawczych z powodu przekroczeń poziomu docelowego beznz(a)pirenu w pyłe PM10. Na terenie powiatu olsztyńskiego nie funkcjonuje stacja pomiaru jakości powietrza. Ocena stanu została dokonana na podstawie analiz, które prowadzone są dla całego województwa warmińsko-mazurskiego. Według danych BDL GUS, emisja pyłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w powiecie zmniejsza się, przy jednoczesnym wzroście emisji gazowych zanieczyszczeń.
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wspieranie i promocja proekologicznych rozwiązań, w tym zwiększających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – Realizacja przez Powiat ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych – Projektowanie i wdrażanie rozwiązań prośrodowiskowych – Dążenie do dywersyfikacji źródeł energii – Wspieranie i realizowanie projektów w zakresie edukacji ekologicznej – Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej – Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ochrony jakości powietrza – Wspieranie przedsięwzięć mających na celu ograniczenie niskiej emisji – Zrównoważone udzielanie pozwoleń na wprowadzanie pyłów lub gazów do powietrza – Termomodernizacje obiektów użyteczności publicznej oraz budynków pozostających własnością samorządu powiatu
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Efektom będzie poprawa stanu i jakości powietrza, poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej znajdujących się na terenie powiatu olsztyńskiego, a tym samym poprawa jakości życia mieszkańców. Prowadzone działania przyczynią się również do wzrostu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców, a tym samym pozwolą na eliminację nieefektywnych źródeł ciepła stosowanych w gospodarstwach domowych, poprzez ich wymianę.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Wydział Gospodarowania Środowiskiem Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Jednostki organizacyjne powiatu – Powiatowe osoby prawne
Partnerzy	Gminy powiatu olsztyńskiego, Miasto Olsztyn

Cel główny 4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim**Cel szczegółowy 4.2 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego**

Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim**Cel szczegółowy 4.3 Zachowanie spójności i ładu przestrzennego powiatu**

Uzasadnienie działania	<p>Powiat olsztyński cechuje się niskim udziałem powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – 13,4% w 2021 r. Niski udział pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego może powodować problemy w sferze przestrzennej, takie jak niekontrolowana suburbanizacja i chaos urbanistyczny – szczególnie może to dotknąć gminy w powiecie olsztyńskim, które sąsiadują z Olsztynem. Istniejące uwarunkowania i zmiany w zagospodarowaniu warunkują szczególną dbałość o utrzymanie, przywracanie oraz kształtowanie ładu przestrzennego. Wśród problemów związanych z kształtowaniem ładu przestrzennego, można wymienić niekontrolowane skutki suburbanizacji Olsztyna, niezadowalający stan przestrzeni zurbanizowanej, presję na tereny niezagospodarowane czy rozpraszanie zabudowy. Ważne jest m.in. zachowanie historycznych układów urbanistycznych stanowiących element krajobrazu kulturowego powiatu. Wśród najlepiej zachowanych krajobrazowo terenów można wskazać obszar w gminie Barczewo, Dywity, Gietrzwałd i Jonkowo. Ważne jest racjonalne ingerowanie w historyczne układy urbanistyczne, zachowanie tradycyjnych form architektonicznych oraz dominant architektonicznych i krajobrazowych, osi i kompozycji widokowych i niewprowadzenie obiektów, które zaburzają zachowane układy urbanistyczno-architektoniczne.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Działania wspierające i koordynacyjne w zakresie planowania przestrzennego na terenie gmin poprzez aktywny udział w tworzeniu planów ogólnych gmin Powiatu – Poprawa spójności wewnętrznej powiatu, dzięki promowaniu integracji funkcjonalnej oraz tworzeniu warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem zasobów wewnętrznych – Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych – Racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz zapobieganie konfliktom dla osiągnięcia ładu przestrzennego i dostosowania przestrzeni lub wykorzystania jej istniejących uwarunkowań (np. przyrodniczych) do potrzeb zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego

Cel główny 4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim

Cel szczegółowy 4.3 Zachowanie spójności i ładu przestrzennego powiatu

	<ul style="list-style-type: none"> - Budowanie świadomości społecznej dotyczącej stanu ładu przestrzennego i jego znaczenia dla jakości życia mieszkańców powiatu - Uporządkowanie i usprawnienie procesu opiniowania Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego – ustalenie wiodących i pomocniczych komórek
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	<p>Efektom będzie racjonalne gospodarowanie i kształtowanie przestrzeni, zapewnienie spójności przestrzennej obszaru powiatu i zachowanie ładu przestrzennego, z uwzględnieniem obszarów chronionych oraz obszarów o wysokich walorach kulturowych oraz eliminacją konfliktów przestrzennych. Rezultatem interwencji powiat będzie zintegrowany funkcjonalnie i przestrzennie w wyniku współpracy gmin oraz prowadzenie polityki, które ukierunkowana jest na racjonalne zagospodarowanie przestrzeni z uwzględnieniem ładu przestrzennego. Wymiernym efektem będzie również wzrost jakości życia mieszkańców powiatu.</p>
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> - Wydział Gospodarowania Środowiskiem Starostwa Powiatowego w Olsztynie - Wydział Gospodarki Nieruchomościami - Powiatowa Służba Drogowa
Partnerzy	Gminy powiatu olsztyńskiego, RDOŚ, WKZ. Miasto Olsztyn
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

**Priorytet i kierunki interwencji V –
Rozwój turystyki Powiatu
Olsztyńskiego z wykorzystaniem
dziedzictwa kulturowego Warmii**

Cel główny 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Cel szczegółowy 5.1 Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego

Uzasadnienie działania	<p>Powiat olsztyński charakteryzuje się bogactwem zasobów historyczno-kulturowych, w tym obiektów zabytkowych, które ze względu na wiek wymagają podejmowania prac konserwatorskich i rewaloryzacyjnych. Ochrona i odpowiednie zagospodarowanie zabytków w celu udostępnienia ich na cele kulturalne, edukacyjne i turystyczne stanowi jeden z kluczowych kierunków działań związanych zarówno z poprawą sytuacji społeczno-gospodarczej, jak i przestrzennej powiatu.</p> <p>Działanie wynika z zapisów Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, które wskazują, że ochrona zabytków i opieka nad zabytkami jest jednym z zadań publicznych powiatu.</p>
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rewitalizacja, renowacja i odnowa obiektów zabytkowych (cennych historycznie i kulturowo) znajdujących się na terenie powiatu – Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez promocję dobrych praktyk – Zagospodarowywanie obiektów zabytkowych i ich dostosowywanie do pełnienia funkcji kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych – Współpraca na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami – Ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym ochrona i rewaloryzacja zabytków – Rewitalizacja budynku Synagogi w Barczewie na potrzeby całorocznego ośrodka wspierania kultury warmińskiej – Ustanowienie Społecznego opiekuna zabytków i podejmowanie wspólnych działań związanych z zachowaniem wartości zabytków i ich utrzymaniem
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	<p>Ochrona i rewaloryzacja obiektów zabytkowych powiatu olsztyńskiego przyczyni się do upowszechniania cennych zasobów dziedzictwa kulturowego i umożliwi ich wykorzystanie na cele kulturalne, edukacyjne i turystyczne.</p>
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> – Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie – Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie

Cel główny 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Cel szczegółowy 5.1 Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego

Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Gminy powiatu olsztyńskiego, – Stowarzyszenie Szlak Świętej Warmii – Lokalne Grupy Działania z terenu powiatu olsztyńskiego – Instytucje kultury, – Organizacje pozarządowe, – WKZ
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Cel szczegółowy 5.2 Rozwój projektu gospodarczego Szlak Świętej Warmii

Uzasadnienie działania	Realizacja projektu gospodarczego pozwoli na zwiększenie rozpoznawalności powiatu olsztyńskiego i przyciągnięcie turystów zainteresowanych odwiedzeniem miejsc pielgrzymkowych, sanktuariów, szlaków pątniczych oraz historycznych obiektów sakralnych, które związane są z biskupstwem warmińskim oraz wydarzeniami o charakterze religijnym oraz historycznym, co jest szczególnie istotne z uwagi na osłabienie sektora turystyki w wyniku pandemii COVID-19 w 2020 r. Szlak ten obejmuje wszystkie 12 gmin powiatu olsztyńskiego. Dziedzictwo historyczne obszaru Warmii stanowi atrakcję turystyczną, a jednocześnie ma wartość ekonomiczną.
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wytyczenie szlaków pieszych, rowerowych, kajakowych i konnych w ramach projektu gospodarczego Szlak Świętej Warmii – Budowa platformy wymiany informacji pomiędzy turystą, a przedsiębiorcą – Integracja środowiska społecznego, gospodarczego, samorządowego wokół idei Szlaku – Zwiększenie i wzmocnienie sieci połączeń lokalnych biznesów, rzemiosła, gastronomii oraz samorządów – Aktywny udział w wydarzeniach promujących projekt gospodarczy Szlak Świętej Warmii – Integracja produktów lokalnych w ramach jednolitej marki Szlak Świętej Warmii – Udział w targach i misjach gospodarczych przedstawicieli powiatu oraz lokalnych przedsiębiorców

Cel główny 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii	
	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja cyklicznych forów gospodarczych pod wspólną marką: „Warmińskie Forum Gospodarcze Szlaku Świętej Warmii” w celu integracji publicznego, gospodarczego i społecznego obszaru działania – Budowa współpracy międzyterytorialnej w oparciu o promocję lokalnych produktów, wspieranych przez technologię i ICT, inteligentną specjalizację projektów rolno-spożywczych, turystyki, działalności kulturalnej itp. – Podejmowanie działań ukierunkowanych na objęcie Warmii wsparciem w ramach strategicznej interwencji polityki rozwoju województwa
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Efektom realizacji projektu będzie wzrost liczby turystów odwiedzających powiat olsztyński, zwiększenie zainteresowania turystyką pieszą, a tym samym rozwój społeczno-gospodarczy powiatu. W wyniku zaplanowanej interwencji zwiększy się rozpoznawalność powiatu oraz jego konkurencyjność w oparciu o posiadane endogeniczne potencjały. Rezultatem będzie również zwiększenie poczucia tożsamości regionalnej wśród mieszkańców.
Realizatorzy działania	Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Samorząd województwa – Gminy powiatu olsztyńskiego, – Stowarzyszenie Szlak Świętej Warmii – Lokalne Grupy Działania z terenu powiatu olsztyńskiego – Instytucje kultury, – Przedsiębiorcy działający w branży turystycznej, – Organizacje pozarządowe, – Kuria Warmińska
Beneficjenci	Przedsiębiorcy, mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii	
Cel szczegółowy 5.3 Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych	
Uzasadnienie działania	Z uwagi na walory dziedzictwa kulturowego Warmii oraz środowisko przyrodnicze, Powiat posiada duży potencjał dla rozwoju turystyki. W celu maksymalnego wykorzystania tego potencjału, konieczne jest tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych, obejmujących

Cel główny 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii	
Cel szczegółowy 5.3 Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych	
	zarówno infrastrukturę, jak i ofertę usług turystycznych, spójnych dla wszystkich gmin powiatu. Powiat, z uwagi na swoje zadania, powinien pełnić rolę podmiotu integrującego i koordynującego działania w dziedzinie rozwoju turystyki, szczególnie w zakresie informacji, promocji. Istotnym elementem działań będzie również dążenie do przyciągnięcia profesjonalnego touroperatora w celu stworzenia i promocji produktu turystycznego w postaci pakietu usług świadczonych na terenie powiatu i w regionie.
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Inicjowanie działań pod kątem nowych produktów turystycznych oraz produktów lokalnych, typowych dla terenu powiatu komplementarnych do Szlaku Świętej Warmii – Znakowanie nowych szlaków i rewitalizacja starych szlaków turystycznych (piesze, rowerowe, konne, kajakowe) oraz znakowanie obiektów zabytkowych i innych atrakcji turystycznych – Inicjowanie i wspieranie emisji wydawnictw w postaci przewodników, map turystycznych – Kształtowanie przestrzeni miejskiej i wiejskiej, umożliwiającej rozwój turystyki, w tym agroturystyki – Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej, w tym gospodarstw agroturystycznych – Poprawa warunków ruchu pieszego i rowerowego – Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne – Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego powiatu – Promocja dziedzictwa kulturowego powiatu poprzez działania edukacyjne w szkołach oraz marketingowe
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Realizacja działań ukierunkowanych na rozwinięcie i uspoźnienie oferty turystycznej przez Partnerów oraz ich koordynacja przez Powiat przyczyni się do wzmocnienia potencjału turystycznego powiatu. Dzięki powiązaniu elementów oferty w gotowe produkty turystyczne poprzez włączenie lokalnych atrakcji i imprez turystycznych do pakietów powiatowych będzie z jednej strony gwarancją ich wysokiej jakości, z drugiej zaś przyczyni się do poszerzenia zasięgu ich oddziaływania. Zintegrowana informacja o ofercie turystycznej Powiatu będzie solidną merytoryczną podstawą do dalszych działań promocyjnych w tym zakresie.
Realizatorzy działania	Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none"> – Samorząd województwa – Gminy powiatu olsztyńskiego, – Stowarzyszenie Szlak Świętej Warmii – Lokalne Grupy Działania z terenu powiatu olsztyńskiego – Instytucje kultury, – Przedsiębiorcy działający w branży turystycznej,

Cel główny 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii**Cel szczegółowy 5.3 Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych**

	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacje pozarządowe, – Polska Izba Turystyki
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, turyści
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel główny 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii**Cel szczegółowy 5.4 Promocja turystyki w powiecie**

Uzasadnienie działania	Powiat olsztyński charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością turystyczną wynikającą przede wszystkim z bogatego dziedzictwa historyczno-kulturowego i wysokich walorów przyrodniczych. Dla turystów dostępne są zarówno szlaki piesze, kajakowe, rowerowe jak również konne oraz samochodowe, co stanowi o atrakcyjności oferty. Głównym produktem turystycznym jest Szlak Świętej Warmii, którego podstawowym założeniem jest podkreślenie specyfiki Warmii na tle pozostałych regionów województwa. W celu intensyfikacji ruchu turystycznego w powiecie konieczne jest podejmowanie działań ukierunkowanych na promocję jego walorów i oferty turystycznej.
Zakres planowanej interwencji	<p>Cel zakłada realizację następujących działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktualizacja katalogu produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej – Konsolidowanie organizacji zajmujących się promocją turystyczną – Uczestnictwo w branżowych wydarzeniach promocyjnych, targowych i konferencyjnych – Tworzenie i dystrybucja materiałów promocyjnych z uwzględnieniem turystów zagranicznych wśród odbiorców – Aktywny marketing w mediach społecznościowych – Współpraca z istniejącymi instytucjami zajmującymi się promocją i rozwojem turystyki na terenie województwa i kraju
Oczekiwane rezultaty i efekty interwencji	Zasadniczym efektem działania jest kreowanie pozytywnego wizerunku i budowa rozpoznawalnej marki powiatu olsztyńskiego wśród m.in. mieszkańców, inwestorów, turystów, itp., a tym samym wzmocnienie jego funkcji turystycznych i zwiększanie atrakcyjności inwestycyjnej oraz kształtowanie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców.

Realizatorzy działania	Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Olsztynie, Zespół do Spraw Promocji Powiatu
Partnerzy	<ul style="list-style-type: none">– Gminy powiatu olsztyńskiego,– Współorganizatorzy imprez i wydarzeń na terenie powiatu (instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy),– Media ogólnopolskie, regionalne i lokalne.
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, przedsiębiorcy, inwestorzy, turyści, samorzady lokalne, podmioty i instytucje publiczne i prywatne.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

3.6 Schemat strategiczny

PRIORYTET I KIERUNKI INTERWENCJI	INFRASTRUKTURA PUBLICZNA I USŁUGI PUBLICZNE	MIESZKANIEC, SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE	INNOWACYJNA GOSPODARKA	OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH	TURYSTYKA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
Cele główne	1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej	3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego	4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim	5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
	↓	↓	↓	↓	↓
Cele szczegółowe	1.1 Remonty i utrzymanie dróg powiatowych	2.1 Poprawa zdrowia mieszkańców i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu	3.1 Rozwój edukacji zawodowej powiązanej z rynkiem pracy	4.1 Jednolita ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego	5.1 Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego
	1.2 Rozbudowa dróg powiatowych	2.2 Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej	3.2 Rozwój rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu	4.2 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	5.2 Rozwój projektu gospodarczego Szlak Świętej Warmii
	1.3 Rozwój systemu powiatowej komunikacji zbiorczej	2.3 Wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu olsztyńskiego	3.3 Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa	4.3 Zachowanie spójności i ładu przestrzennego powiatu	5.3 Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych

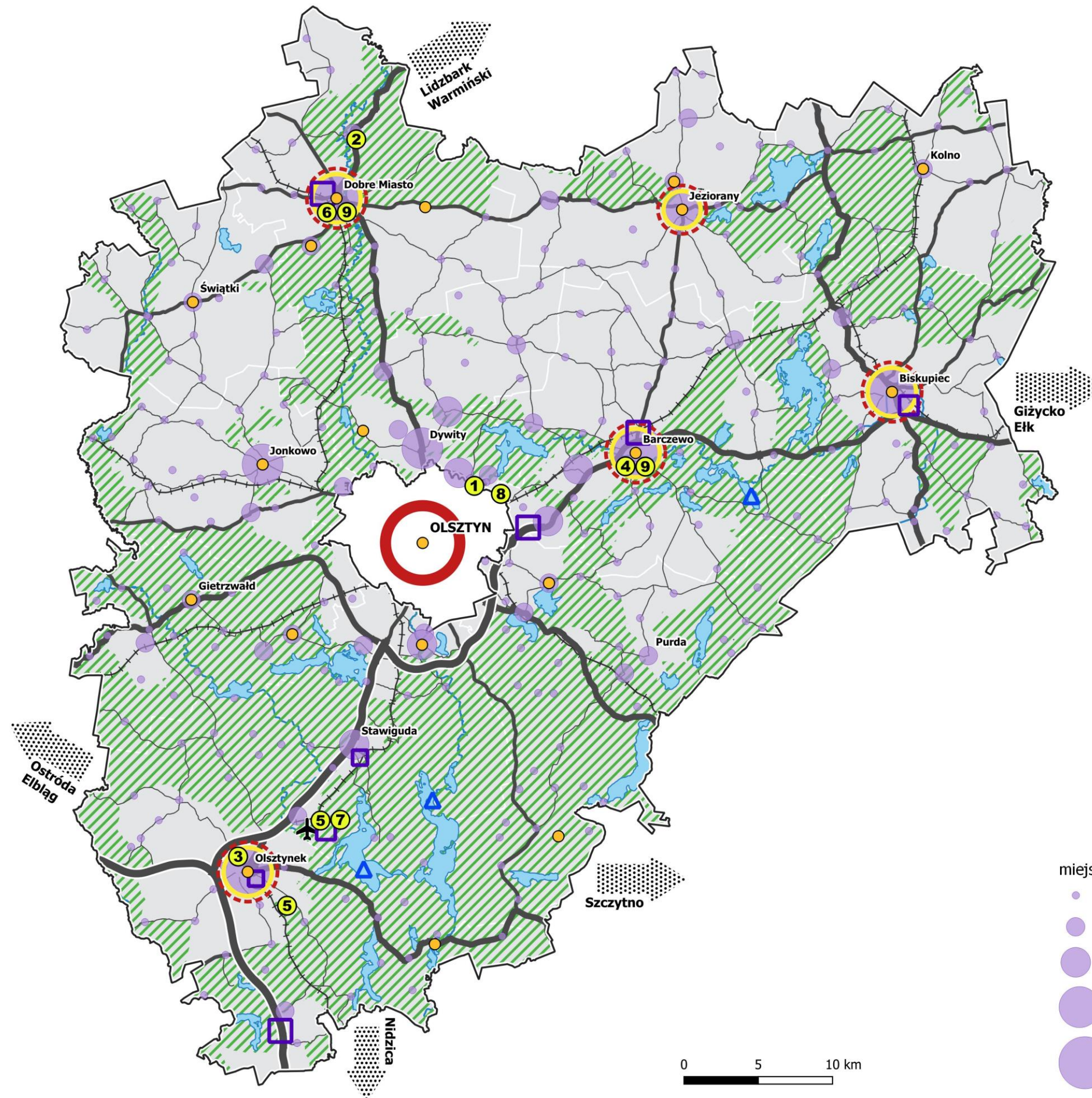
	1.4 Budowa potencjału Powiatowej Służby Drogowej powiatu olsz	2.4 Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwo obywateli	3.4 Promocja gospodarcza powiatu	5.4 Promocja turystyki w powiecie
	1.5 Rozwój nowoczesnych usług i nowoczesnej infrastruktury technicznej powiatu	2.5 Unowocześnienie kształcenia i rozwój społeczeństwa obywatelskiego powiatu		
	1.6 Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej	2.6 Rozwój i upowszechnianie kultury		
	1.7 Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu	2.7 Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej		
	1.8 Rozwój dostępności usług specjalistycznych zakresie zdrowia i profilaktyki			

3.7 Wykaz projektów realizujących cele programu rozwoju

Poniżej zaprezentowano wykaz projektów, które realizują cele programu rozwoju oraz zostały wskazane na etapie prac diagnostyczno-analitycznych oraz trakcie warsztatów, jako działania priorytetowe z punktu widzenia dalszego rozwoju powiatu olsztyńskiego.

1. Budowa Powiatowo-Gminnego Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Wadągu
2. Budowa nowej siedziby Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach
3. Budowa Powiatowego Centrum Sportu i Zdrowia przy Zespole Szkół w Olsztynku
4. Rewitalizacja Synagogi w Barczewie
5. Rewitalizacja terenów popegeerowskich i rozwój rynku pracy w powiecie olsztyńskim poprzez instytucjonalne wsparcie biznesowych inwestycji o charakterze strategicznym dla regionu, w tym m.in. Park Rozrywki w Łutynówku, Strefa Ekonomiczna w Gryźlinach, centra logistyczne, producenci żywności, producenci z branży drzewnej i meblowej oraz przedsiębiorstwa z branży turystycznej
6. Wsparcie dla obwodnicy Dobrego Miasta
7. Wsparcie rozwoju strefy gospodarczej na lądowisku w Gryźlinach
8. Wsparcie dla obwodnicy Olsztyna
9. Integracja Zakładu Opieki Zdrowotnej w Dobrym Mieście z obiektami likwidowanego Szpitala Maltańskiego
10. Uzupełnienie szlaku pieszo-pielgrzymkowego w ramach projektu gospodarczego Szlak Świętej Warmii oraz dalszy rozwój organizacyjny Stowarzyszenia

Realizacja wskazanych wyżej projektów, które dotyczą zarówno sfery społeczno-gospodarczej, jak i przestrzenno-środowiskowej pozwoli na kompleksowy i zrównoważony rozwój powiatu olsztyńskiego, wzmocnienie jego roli w strukturze województwa warmińsko-mazurskiego oraz zwiększeniu poziomu konkurencyjności gospodarki oraz atrakcyjności, jako miejsca do zamieszkania. Projekty są ze sobą powiązane, ponieważ ich realizacja wpłynie na zwiększenie zintegrowania wewnątrz powiatu oraz przyczyni się do wykorzystania posiadanych zasobów i potencjałów.

Kluczowe projekty:

- ① Budowa Powiatowo-Gminnego Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Wadągu
- ② Budowa nowej siedziby Zespołu Szkół Rolniczych w Smolajnach
- ③ Budowa Powiatowego Centrum Sportu i Zdrowia przy Zespole Szkół w Olsztyńku
- ④ Rewitalizacja Synagogi w Barczewie
- ⑤ Rewitalizacja terenów popegeerowskich i rozwój rynku pracy w powiecie olsztyńskim
- ⑥ Wsparcie dla obwodnicy Dobrego Miasta
- ⑦ Wsparcie rozwoju strefy gospodarczej na łądowisku w Gryźlinach
- ⑧ Wsparcie dla obwodnicy Olsztyna
- ⑨ Integracja Zakładu Opieki Zdrowotnej w Dobrym Mieście z obiektami likwidowanego Szpitala Maltańskiego
- Uzupełnienie szlaku pieszo-pielgrzymkowego w ramach projektu gospodarczego Szlak Świętej Warmii oraz dalszy rozwój organizacyjny Stowarzyszenia

- ▲ główne bazy jeziornej/stawowej gospodarki rybackiej
- Specjalna Strefa Ekonomiczna
- ✈ łądowisko Gryźliny
- droga ekspresowa
- droga krajowa
- droga wojewódzka
- droga powiatowa
- +— linia kolejowa
- rzeka
- wody powierzchniowe
- ▨ obszary cenne przyrodniczo
- gmina
- granica powiatu

mięscowości:

- poniżej 0,5 tys. ludności
- 0,5-1 tys. ludności
- 1-2 tys. ludności
- 2-5 tys. ludności
- powyżej 5 tys. ludności

● sieć CITTASLOW

hierarchia osadnicza województwa warmińsko-mazurskiego:

- ośrodek wojewódzki
- ośrodek lokalny

3.8 Spójność planistyczna dokumentu

Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego została poddana analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi o wymiarze krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Przedmiotowe opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w dokumentach przedstawionych w dalszej części niniejszego rozdziału wraz z powiązaniem celów rozwojowych Strategii z konkretnymi zapisami widniejącymi w analizowanych dokumentach.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład jest pakietem inicjatyw politycznych, których realizacja ma prowadzić do transformacji ekologicznej. Celem głównym jest osiągnięcie przez UE neutralności klimatycznej do 2050 r. Pierwszym ważnym krokiem na drodze do osiągnięcia tego ambitnego celu będzie zmniejszenie emisji o 55 proc. do 2030 r. Dokument podkreśla potrzebę międzysektorowego podejścia, w ramach którego różne obszary polityki przyczynią się do osiągnięcia kluczowego celu. Rekomenduje współpracę różnych obszarów, związanych z transportem, produkcją energii, przemysłem, rolnictwem, środowiskiem itp. Główne założenia zawarte w niniejszej Strategii są zgodne z celami Europejskiego Zielonego Ładu.

Tabela 1 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Działanie I	Zapewnienie zrównoważonego transportu dla wszystkich	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Działanie II	Przewodzenie trzeciej rewolucji przemysłowej	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Działanie III	Ekologizacja naszego systemu energetycznego	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Działanie IV	Renowacja budynków z myślą o bardziej ekologicznym stylu życia	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Działanie V	Działanie w zgodzie z przyrodą w celu ochrony naszej planety i zdrowia	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Działanie VI	Pobudzanie globalnych działań w dziedzinie klimatu	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim

Źródło: opracowanie własne.

Zrównoważona Europa 2030

Dokument przedstawia działania, które mają przyczynić się do zrównoważonego rozwoju Europy. Kładzie nacisk na m.in. rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym, zwiększenia efektywności energetycznej, rozwój mobilności, dostosowanie do zmian klimatycznych. Plan zawiera czynniki horyzontalne, które mają mieć decydujące znaczenie do przejścia na zrównoważony rozwój – są to obszary takie jak m.in.: nauka, edukacja, digitalizacja, technologia, innowacje. Ponadto wskazuje na trzy scenariusze, które pozwolą na osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju. Kluczowe założenia zawarte w Strategii są zgodne z zapisami *Strategii Zrównoważona Europa 2030*. Cele strategiczne 1, 2 i 3 są zgodne z priorytetem *Strategii Europa 2020* jakim jest wzrost zrównoważony: wspieranie efektywnej, korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej gospodarki.

Tabela 2 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Priorytet I	Wzrost inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji - wzrost tworzący wysoką wartość dodaną, wymaga znacznych nakładów na B+R oraz stosowania mechanizmów, które sprzyjają szybkiej transmisji wiedzy teoretycznej do praktyki gospodarczej.	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Priorytet II	Wzrost zrównoważony: wspieranie efektywnej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej gospodarki	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Priorytet III	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka powiatu olsztyńskiego

Źródło: opracowanie własne.

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030

Kluczowe założenia zawarte w Strategii są zgodne z zapisami *Strategii na rzecz bioróżnorodności 2030*. Celem strategii jest utrzymanie i odbudowa bioróżnorodności w Europie do 2030 r., co ma zostać osiągnięte dzięki walce z kluczowymi przyczynami utraty bioróżnorodności, takimi jak: nadmierna eksploatacja zasobów środowiska, zanieczyszczenie gleb, wód i powietrza, występowanie gatunków inwazyjnych, zmiana użytkowania gruntów i wód, postępujące zmiany klimatyczne. Plan zakłada m.in. ograniczenie stosowania pestycydów w rolnictwie, rekultywację obszarów zdegradowanych, zazielenianie obszarów zurbanizowanych, zwiększenie znaczenia rolnictwa ekologicznego.

Tabela 3 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030

Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Działanie I	Utworzenie w całej UE większej sieci obszarów chronionych na lądzie i na morzu	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Działanie II	Rozpoczęcie planu odbudowy zasobów przyrodniczych	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Działanie III	Wprowadzenie środków umożliwiających niezbędną zmianę transformacyjną	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Działanie IV	Wprowadzenie środków mających na celu sprostanie globalnemu wyzwaniu, jakim jest zachowanie bioróżnorodności	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim

Źródło: opracowanie własne.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSSR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest wykorzystanie istniejących potencjałów danych obszarów i ich specjalizacji tak, aby osiągnąć zrównoważony rozwój na terenie całego kraju. Ponadto strategia przyczynić się ma do zwiększenia spójności Polski w trzech wymiarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Kluczowe założenia zawarte w Strategii są zgodne z celami opisanymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 4 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel szczegółowy I	Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie powiat olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel szczegółowy II	Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel szczegółowy III	Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Źródło: opracowanie własne.

Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

18 lutego 2020 r. Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwalił strategię rozwoju regionu pn. *Warmińsko Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*. Celem głównym Strategii województwa jest: **spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy**, przy czym poprawa spójności będzie osiągnięta w trzech kontekstach:

- inteligentnych specjalizacji – które wywodzą się z uwarunkowań i potencjału regionu, takie jak: żywność wysokiej jakości, zdrowe życie, ekonomia wody oraz drewno i meblarstwo,
- regionalnym – tworzenie równych szans rozwojowych w całym województwie. Olsztyn, jako miasto wojewódzkie, ma predyspozycje do skutecznego konkurowania z innymi stolicami regionów o inwestycje. W związku z bliskością miasta wojewódzkiego, powiat olsztyński ma większą szansę na rozwój niż powiaty zlokalizowane dalej od Olsztyna,
- bałtyckim – rozwój województwa będzie zależny od poprawy spójności przestrzennej z innymi regionami położonymi nad Bałtykiem oraz od współpracy z państwami baseny Morza Bałtyckiego.

Wszystkie cele Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do roku 2030 wpisują się w cele *Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*.

Tabela 5 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny I	Kompetencje przyszłości	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Cel strategiczny II	Cel strategiczny: Inteligentna produktywność	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny III	Cel strategiczny: Kreatywna aktywność	Cel główny 2	2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Cel strategiczny IV	Cel strategiczny: Mocne fundamenty	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025

Region posiada szczególne walory turystyczne, które sprawiają, że Warmia i Mazury to jedno z najchętniej odwiedzanych regionów w Polsce. Misja strategii brzmi: Rozwijamy silną pozycję turystyczną regionu Warmii i Mazur na mapie Polski i Europy Środkowej, rozwijając konkurencyjną ofertę produktów oraz wpływając na wysoką jakość i kreatywność kadr sektora. Cel główny został sformułowany następująco: Turystyka staje się wiodącą, synergiczną dziedziną gospodarki województwa warmińsko-mazurskiego, wywierając pozytywny wpływ na rozwój wielu innych sektorów gospodarki regionu. Kluczowe założenia zawarte w Strategii są zgodne z celem głównym oraz kierunkami strategicznymi opisanymi w Strategii Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.

Tabela 6 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025

Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Kierunek strategiczny	Synergia kultury i turystyki	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie powiat olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa

Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
			kulturowego Warmii
Kierunek strategiczny	Kreatywność w turystyce	Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Kierunek strategiczny	Turystyka inteligentna	Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Kierunek strategiczny	Eko Trendy w turystyce	Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Źródło: opracowanie własne

Polityka senioralna województwa na lata 2021-2027

Stanowi kontynuację i rozwinięcie polityki senioralnej realizowanej w latach 2014-2020. Zadbanie o jakość życia seniorów jest szczególnie ważna w kontekście postępującego starzenia się regionu. Program zakłada współpracę różnych podmiotów z obszaru m.in.: pomocy społecznej, kultury, ochrony zdrowia, edukacji. Kluczowe założenia zawarte w Strategii są zgodne z celami opisanymi w Polityka senioralna województwa na lata 2021-2027.

Tabela 7 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Polityka senioralna województwa na lata 2021-2027

Polityka senioralna województwa na lata 2021-2027		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Priorytet I	Zdrowie (profilaktyka, rehabilitacja), infrastruktura i usługi społeczne	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie powiat olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Priorytet II	Aktywność społeczna, kulturalna i edukacyjna	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Priorytet III	Aktywność zawodowa	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Priorytet IV	Turystyka, sport i rekreacja	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie powiat olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Źródło: opracowanie własne.

Strategia MOF Olsztyna 2030+ Nowe Wyzwania (projekt)

Zgodnie z logiką Strategii MOF Olsztyna, wskazana wizja rozwoju zdefiniowana jako: Miejski Obszar Funkcjonalny Olsztyna jako zintegrowany i konkurencyjny krajowy ośrodek wzrostu gospodarczego opartego o wielopoziomową współpracę, budujący tożsamość lokalną, będzie realizowana poprzez trzy cele strategiczne. Cele te w horyzontalny sposób przechodzą przez wymiar społeczny, gospodarczy i przestrzenny. Kluczowe założenia zawarte w Strategii są zgodne z celami opisanymi w projekcie Strategii MOF Olsztyna 2030+ Nowe Wyzwania.

Tabela 8 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Strategia MOF Olsztyna 2030+ Nowe Wyzwania

Strategia MOF Olsztyna 2030+ Nowe Wyzwania		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny I	Zrównoważone korzystanie z zasobów środowiskowych	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Cel strategiczny II	Silne sieci powiązań życia społeczno-gospodarczego	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie powiat olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny III	Nowoczesne usługi rozwojowe	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie powiat olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej

Źródło: opracowanie własne.

Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+

Jest dokumentem, który ma wpłynąć na poprawę jakości funkcjonowania transportu na terenie miasta Olsztyn i w jego obszarze funkcjonalnym, poprzez inwestycje w transport zbiorowy. Według wizji dokumentu, system transportowy MOF Olsztyna ma być atrakcyjny, zintegrowany i wielofunkcyjny, ponadto ograniczona emisja zanieczyszczeń. W ramach dokumentu wyznaczono osiem celów strategicznych, które są zgodne ze Strategią Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku.

Tabela 9 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku

Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Planowanie przestrzenne w sposób zmniejszający zapotrzebowanie na transport	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Cel strategiczny 2	Zintegrowane zasady parkowania w MOF Olsztyna, w tym logistyka miejska	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel strategiczny 3	Zrównoważona turystyka w MOF Olsztyna	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 4	Obniżenie emisyjności transportu samochodowego w MOF Olsztyna	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel strategiczny 5	Rozwój przyjaznej infrastruktury rowerowej i pieszej - integracja, bezpieczeństwo ruchu, zmniejszenie ruchu samochodowego w centrach	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 6	Rozwój spójnego systemu transportu publicznego	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel strategiczny 7	Partnerstwo w organizowaniu i zarządzaniu publicznym transportem zbiorowym w MOF Olsztyna	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel strategiczny 8	Promocja i edukacja publicznego transportu zbiorowego i mobilności aktywnej	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Miasta - Olsztyn 2030+

Strategia Rozwoju Miasta - Olsztyn 2030+ to podstawowy i najważniejszy dokument wskazujący plany rozwojowe i pomysł na stolicę Warmii i Mazur przyszłości. Dokument wyznacza kierunki działań w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu oraz określa wizję Olsztyna na kolejne lata, zgodnie z którą: „Strategia Rozwoju Miasta Olsztyn 2030+ jest instrumentem realizacji polityki lokalnej, służącym mobilizacji zasobów wewnętrznych i zewnętrznych na rzecz rozwoju miasta, włączającym

mieszkańców w proces współzarządzania oraz pozwalającym osiągnąć zakładane przez wspólnotę samorządową cele rozwoju”.

W ramach dokumentu wyznaczono trzy cele strategiczne, które są zgodne ze Strategią Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku.

Strategia Rozwoju Miasta - Olsztyn 2030+		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Olsztyn wrażliwy	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 2	Olsztyn otwarty	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 3	Olsztyn proaktywny	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Dokumenty strategiczne gmin powiatu olsztyńskiego

Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku jest spójna również z dokumentami strategicznymi niższego szczebla, tj. opracowanymi i przyjętymi przez gminy powiatu olsztyńskiego.

Gmina powiatu olsztyńskiego	Tytuł dokumentu strategicznego
Barczewo	Strategia Rozwoju Gminy Barczewo na lata 2015-2025. Aktualizacja do 2030 r.
Biskupiec	Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Biskupiec do roku 2030
Dobre Miasto	Strategia Rozwoju Gminy Dobre Miasto do roku 2030
Dywity	Strategia rozwoju Gminy Dywity na lata 2021-2030

Gietrzwałd	Strategia rozwoju Gminy Gietrzwałd na lata 2015-2025
Jeziorany	Strategia Rozwoju Gminy Jeziorany na lata 2022 - 2030
Jonkowo	Strategia Rozwoju Gminy Jonkowo do roku 2030
Kolno	Strategia Rozwoju Gminy Kolno na lata 2016-2026
Olsztynek	Strategia Rozwoju Gminy Olsztynek 2022-2030
Purda	Strategia Rozwoju Gminy Purda na lata 2015-2025
Stawiguda	Strategia Rozwoju Gminy Stawiguda na lata 2015 - 2025
Świątki	Strategia Rozwoju Gminy Świątki na lata 2016 - 2026

W poniższej tabeli zawarto komplementarność poszczególnych strategii gminnych z niniejszą strategią powiatową.

Strategia Rozwoju Gminy Barczewo na lata 2015-2025. Aktualizacja do 2030 r.		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel strategiczny 2	Wysoka dostępność komunikacyjna i integracja wewnętrzna gminy		
Cel strategiczny 3	Korzystne warunki rozwoju przedsiębiorczości	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Cel strategiczny 4	Aktywne działania na rzecz rozwoju turystyki	Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 5	Aktywne działania na rzecz aktywizacji i integracji społeczeństwa wielopokoleniowego	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 6	Ochrona środowiska naturalnego	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Biskupiec do roku 2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Rozwój oferty i usług społecznych wraz z zapewnieniem wysokiej jakości życia	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 2	Wzmocnienie poziomu konkurencyjności i dynamiczny rozwój gospodarczy Gminy Biskupiec	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii

Cel strategiczny 3	Nowoczesna przestrzeń publiczna i adaptacja Gminy do zmian klimatu	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Strategia Rozwoju Gminy Dobre Miasto do roku 2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Bezpieczna komunikacja	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel strategiczny 2	Całoroczna oferta turystyczna	Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 3	Rozwijająca się gospodarka	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Cel strategiczny 4	Poprawiająca się jakość życia mieszkańców	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 5	Ochrona środowiska	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Strategia rozwoju Gminy Dywity na lata 2021-2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel operacyjny 1	Rozwinięta infrastruktura techniczna	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel operacyjny 2	Rozwinięte usługi i infrastruktura społeczna	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel operacyjny 3	Efektywna aktywizacja	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel operacyjny 4	Satysfakcjonujące kwalifikacje	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Cel operacyjny 5	Dobry klimat gospodarczy		
Cel operacyjny 6	Zadbane środowisko	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Cel operacyjny 7	Silna świadomość lokalna	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju

			społecznego i integracji lokalnej
Strategia rozwoju Gminy Gietrzwałd na lata 2015-2025		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, turystyczna i społeczna	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel strategiczny 2	Rozwój przedsiębiorczości	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Cel strategiczny 3	Wykształcone, aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna gminy	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 4	Rozwój turystyki	Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Strategia Rozwoju Gminy Jeziorany na lata 2022 - 2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Cel strategiczny 2	Tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 3	Budowa zintegrowanego systemu usług publicznych	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Strategia Rozwoju Gminy Jonkowo do roku 2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Zintegrowana wspólnota lokalna	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 2	Silna gospodarczo Gmina Jonkowo	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego

		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 3	Nowoczesna przestrzeń publiczna i adaptacja Gminy do zmian klimatu	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Strategia Rozwoju Gminy Kolno na lata 2016-2026		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Cel strategiczny 2	Wzrost atrakcyjności turystycznej	Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 3	Wysoka jakość usług publicznych	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 4	Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Strategia Rozwoju Gminy Olsztynek 2022-2030		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Uporządkowana i estetyczna przestrzeń	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Cel strategiczny 2	Poprawiająca się jakość życia mieszkańców	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 3	Dynamiczny rozwój gospodarczy	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 4	Ochrona środowiska naturalnego	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną

		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Strategia Rozwoju Gminy Purda na lata 2015-2025		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Rozwój infrastruktury technicznej zwiększającej atrakcyjność zamieszkania oraz atrakcyjność inwestycyjną gminy	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
Cel strategiczny 2	Rozwój przedsiębiorczości	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
Cel strategiczny 3	Wykształcone, aktywne, zaangażowane społeczeństwo i integracja wewnętrzna gminy	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 4	Gmina Purda obszarem atrakcyjnym turystycznie wykorzystująca walory przyrodnicze oraz kulturowe	Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 5	Ograniczenie niskiej emisji	Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Strategia Rozwoju Gminy Stawiguda na lata 2015 - 2025		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Rozwój infrastruktury w Gminie	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Cel strategiczny 2	Rozwój gospodarczy Gminy	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 3	Rozwój społeczno-edukacyjny Gminy	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Strategia Rozwoju Gminy Świątki na lata 2016 - 2026		Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	
Cel strategiczny 1	Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki działaniom poprawiającym infrastrukturę techniczną oraz stan środowiska naturalnego	Cel główny 1	Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim
Cel strategiczny 2	Tworzenie i promowanie warunków dla rozwoju gospodarki z zachowaniem zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego	Cel główny 3	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego
		Cel główny 4	Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim

		Cel główny 5	Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii
Cel strategiczny 3	Wzmocnienie systemu świadczenia usług publicznych oraz form spędzania czasu wolnego	Cel główny 2	Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej
Cel strategiczny 4	Inteligentny rozwój społeczny wykorzystujący aktywność społeczną i ekonomiczną, dziedzictwo kulturowe oraz współpracę środowisk lokalnych		

IV System wdrażania

4.1 Podmioty odpowiedzialne za wdrażanie

Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego określa cele główne rozwoju powiatu oraz zakres interwencji w perspektywie długookresowej. Aby móc skutecznie i konsekwentnie realizować zapisy przyjęte w przedmiotowym dokumencie, należy zagwarantować odpowiednie narzędzia oraz warunki organizacyjne i instytucjonalne, które posłużą do implementacji i weryfikacji tych postanowień.

Organem, który będzie pełnić nadzór oraz weryfikować realizację założeń strategicznych jest Rada Powiatu Olsztyńskiego, natomiast za proces wdrażania programu odpowiedzialny będzie Zarząd Powiatu Olsztyńskiego ze Starostą Olsztyńskim na czele. Za faktyczną realizację poszczególnych celów szczegółowych oraz wskazanego w ich ramach zakresu interwencji, jak również pozyskiwanie środków na ich sfinansowanie, odpowiedzialne będą: Starostwo Powiatowe w Olsztynie, jednostki organizacyjne powiatu, powiatowe osoby prawne (szpitale).

4.2 Potencjalne źródła finansowania

Przedsięwzięcia i zadania wskazane w niniejszym dokumencie obejmują zadania o charakterze głównym, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych samorządu terytorialnego, ale również stopnia efektywności pozyskiwania środków na realizację poszczególnych projektów.

Dla realizacji zapisów wskazanych w niniejszym dokumencie, największe znaczenie ograć będą środki przekazywane w ramach polityki spójności Unii Europejskiej w okresie programowania 2021-2027, zarówno w ramach Funduszy Europejskich dla Warmii i Mazur 2021-2027 oraz Krajowych Programów Operacyjnych.

Potencjalnymi źródłami finansowania realizacji celów zawartych w niniejszej strategii są m.in.:

- środki Unii Europejskiej - środki funduszy strukturalnych, środków przeznaczonych na realizację wspólnych polityk oraz programów wspólnotowych, wśród których wymienić należy m.in.:
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) – odnoszą się do finansowania projektów związanych z poprawą sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy, zwiększeniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnieniem opieki nad dziećmi, podnoszeniem jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracją społeczną, rozwojem usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS) – finansowanie projektów przyczyniających się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu.
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – fundusze te mogą zostać wykorzystane na realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które będą zwiększać konkurencyjność lokalnej gospodarki.
 - Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) – skorzystać z nich może 6 województw, w tym warmińsko-mazurskie. Celem funduszu jest rozwój konkurencyjności regionu oraz podniesienie jakości życia mieszkańców Polski Wschodniej poprzez rozwój biznesu (szczególnie MŚP), inwestycje w nowoczesny transport i sieci energetyczne, ochronę przyrody oraz rozwój turystyczny.
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – dedykowane dla projektów związanych z rozwojem cyfryzacji, w tym z rozwojem e-usług oraz wzmocnieniem cyberbezpieczeństwa w przedsiębiorstwach i JST.
 - Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE) – fundusze przeznaczone na szkolenia dla beneficjentów korzystających ze środków Funduszy Europejskich, działania informacyjno-promocyjne oraz rozwój systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych.
 - Interreg Południowy Bałtyk 2021-2027 – finansowanie projektów z zakresu cyfryzacji, przechodzenia na zieloną energię, gospodarki obiegu zamkniętego i zasobooszczędnego, turystyki i kultury czy internacjonalizację gospodarki. Subregion olsztyński, a tym samym powiat olsztyński, został dołączony do obszaru wsparcia programu na podstawie decyzji Komisji Europejskiej z 15 grudnia 2023 r.

- Interreg Litwa – Polska 2021-2027 – finansowanie działań na rzecz rozwoju obszaru transgranicznego w zakresie m.in. bioróżnorodności, służby zdrowia, kultury i zrównoważonej turystyki czy wzmocnienia wzajemnego zaufania.
- publiczne środki krajowe - czyli środki budżetu państwa oraz państwowych funduszy celowych, środki budżetów jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład Powiatu Olsztyńskiego oraz inne środki jednostek oraz form organizacyjno-prawnych sektora finansów publicznych, w tym m.in. środki Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- inna publiczna pomoc zagraniczna,
- wkład własny beneficjentów pomocy,
- darowizny,
- środki własne fundacji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych.

W poniższej tabeli zawarto potencjalne, proponowane źródła finansowania poszczególnych celów niniejszej strategii. Należy mieć na uwadze, że przedstawienie ram finansowych jest trudne do określenia ze względu na brak informacji o kwotach jakie będzie można pozyskać ze źródeł zewnętrznych.

Tabela 10 Potencjalne źródła finansowania strategii

Cel ogólny 1	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	1.1 Remonty i utrzymanie dróg powiatowych 1.2 Rozbudowa dróg powiatowych	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg przeznaczony jest na budowę, przebudowę lub remonty dróg powiatowych i gminnych.
		Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	W ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych możliwa jest m.in.: budowa lub modernizacja infrastruktury drogowej, oświetleniowej, technicznej drogowej.
		Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.4. Mobilność regionalna Cel 2.4.1 Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej. Wsparcie otrzymają m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje infrastrukturalne o charakterze tzw. dostępowym w połączenia drogowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą (drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne), • inwestycje w drogi w miastach wraz z infrastrukturą towarzyszącą w celu wprowadzenia ruchu z centrów miast.
	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027	Priorytet FEPW.04 Spójna sieć transportowa Cel szczegółowy: EFRR/FS.CP3.II - Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • poprawę dostępności drogowej. 	
	1.3 Rozwój systemu powiatowej komunikacji zbiorczej	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.3. Mobilność miejska Cel 2.3.1. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w infrastrukturę oraz nisko i zeroemisyjny tabor kołowy i szynowy na potrzeby transportu zbiorowego,

Cel ogólny 1	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
1.4 Budowa potencjału Powiatowej Służby Drogowej powiatu olsztyńskiego			<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w infrastrukturę do ładowania i tankowania: zeroemisyjnych pojazdów komunikacji publicznej oraz pojazdów dla użytkowników indywidualnych, • działania poprawiające przepływ i bezpieczeństwo pasażerów transportu publicznego, • działania na rzecz integracji transportu zbiorowego, • rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego.
		Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	<p>Priorytet IV: Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Cel szczegółowy 3.2 Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty umożliwiające wdrażanie systemów sterowania dotyczące realizacji systemów dynamicznej informacji pasażerskiej oraz systemów służących jej integracji z innymi rodzajami transportu i osiągnięciu multimodalności, inwestycje w zintegrowany system biletowy, • upowszechnianie mobilności multimodalnej, • działania zwiększające dostęp do informacji pasażerskiej, w tym budowę systemów informatycznych do obsługi pasażerów.
		Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych	W ramach funduszu możliwe jest pozyskanie dofinansowania na realizację zadań własnych organizatorów przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
		Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	<p>Priorytet IV: Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Cel szczegółowy 3.2 Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej. Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doposażenie służb drogowych w urządzenia zwiększające bezpieczeństwo ruchu.
		Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	<p>2.3. Mobilność miejska Cel 2.3.1. Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej. Wsparcie obejmie m.in.:</p>

Cel ogólny 1	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
			<ul style="list-style-type: none"> działania poprawiające przepływ i bezpieczeństwo pasażerów transportu publicznego
	1.5 Rozwój nowoczesnych usług i nowoczesnej infrastruktury technicznej powiatu	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	<p>2.2. Środowisko Cel 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedsięwzięcia polegające na głębokiej modernizacji energetycznej budynków, obejmującej całą gamę prowadzących do zmniejszenia energochłonności działań. <p>2.5. Edukacja i kompetencje EFRR Cel 2.5.1. Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwój infrastruktury edukacyjnej, wyposażenie w sprzęt umożliwiający efektywne nauczanie, dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami. <p>2.8. Włączenie i integracja EFRR Cel 2.8.1. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne. Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> przystosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami.
	1.6 Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej	Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej (i inne Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki)	W ramach programu możliwe jest pozyskanie dofinansowania na sportowe obiekty przyszkolne, modernizację infrastruktury sportowej służącej klubom sportowym oraz budowę ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Cel ogólny 1	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
		Fundacja Lotto	Możliwość pozyskania dofinansowania na budowę obiektów sportowych.
	1.7 Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.13. Pomoc techniczna EFRR 2.14. Pomoc techniczna EFS+ Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • działania prowadzące do usprawnienia systemu zarządzania, • podnoszenie kompetencji i umiejętności pracowników,
	1.8 Wzmocnienie systemu świadczenia usług pomocy społecznej i pomocy rodzinie	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	2.8. Włączenie i integracja EFRR Cel 2.8.1. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • rozwój usług społecznych poprzez inwestycje, w tym miejsca świadczenia usług opiekuńczych i bytowych oraz w infrastrukturę służącą pieczy zastępczej, zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji. W ramach programów możliwe jest pozyskanie dofinansowania na m.in.: Środowiskowe Domy Samopomocy, kluby i domy seniora, świadczenia opiekuńcze.
	1.9 Rozwój dostępności usług specjalistycznych zakresie zdrowia i profilaktyki	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Narodowy Fundusz Zdrowia	2.10. Zdrowie Cel 2.10.1. Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w infrastrukturę, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej, • dostosowywanie infrastruktury medycznej do osób ze specjalnymi potrzebami. W ramach funduszu możliwe jest pozyskanie dofinansowania w sprzęt medyczny i rehabilitacyjny. Możliwość pozyskania dofinansowania na m.in. rehabilitację pracowników. Możliwość dofinansowania programów polityki zdrowotnej.

Cel ogólny 1	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
		Programy Ministerstwa Zdrowia	W ramach programów możliwe jest wsparcie działań w zakresie profilaktyki i usług medycznych.
Cel ogólny 2	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
2. Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej	2.1 Poprawa zdrowia mieszkańców i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.10. Zdrowie Cel 2.10.1. Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> wzmocnienie roli podstawowej opieki zdrowotnej w dostarczaniu dostępnych i dobrej jakości usług zdrowotnych, rozwój telemedycyny i teleopieki.
		Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	W ramach funduszu możliwe jest pozyskanie dofinansowania w sprzęt medyczny i rehabilitacyjny.
		Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Możliwość pozyskania dofinansowania na m.in. rehabilitację pracowników.
		Narodowy Fundusz Zdrowia	Możliwość dofinansowania programów polityki zdrowotnej.
		Programy Ministerstwa Zdrowia	W ramach programów możliwe jest wsparcie działań w zakresie profilaktyki i usług medycznych.
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet: IV. Spójność społeczna i zdrowie Cel szczegółowy: ESO4.11. Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.	
	2.2 Ograniczanie obszarów wykluczenia	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.8. Włączenie i integracja EFRR Cel 2.8.1. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w

Cel ogólny 2	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
	społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej 2.3 Wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu olsztyńskiego		niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • rozwój integracji społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej, • działania na rzecz wsparcia rodzin w kryzysie. 2.9. Włączenie i integracja EFS+ 2.9.1. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, • rozwój sektora ekonomii społecznej.
		Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet: III. Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami Cel szczegółowy: ESO4.8. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (EFS+). Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • działania wspierające dostępność, • wdrażanie dostępności w podmiotach publicznych.
		Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Program przeznaczony na wsparcie finansowe organizacji pozarządowych. W ramach programu możliwe będzie pozyskanie dotacji na projekty społeczne związane z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego, wzmocnieniem potencjału organizacji pozarządowych.
		Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	W ramach funduszu możliwe jest pozyskanie wsparcia na działania związane z aktywizacją społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnościami.
	2.4 Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.12. Rozwój obszarów miejskich Cel 2.12.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego.

Cel ogólny 2	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
		Programy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	W ramach programów możliwe jest pozyskanie dofinansowania m.in. na działalność ochotniczych jednostek straży pożarnej.
	2.5 Unowocześnienie kształcenia i rozwój społeczeństwa obywatelskiego powiatu	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.5. Edukacja i kompetencje EFS+ Cel 2.6.2. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie miejsc edukacji w zawodach deficytowych.
		Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet: IV. Spójność społeczna i zdrowie Cel szczegółowy: ESO4.7. Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • działania na rzecz dialogu społecznego, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, • działania na rzecz NGO, zwiększenie potencjału i znaczenia NGO.
2.6 Rozwój i upowszechnianie kultury 2.7 Rozwój i upowszechnianie kultury fizycznej	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.11. Turystyka i kultura Cel 2.11.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie innowacyjnej oferty turystycznej lub kulturalnej, • rozwój infrastruktury regionalnych szlaków turystyki aktywnej, • ułatwienie dostępu do zabytków, instytucji kultury oraz infrastruktury turystycznej. 	

Cel ogólny 2	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
		Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki	W ramach programów możliwe jest pozyskanie dofinansowania na projekty związane z rozwojem oferty sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej.

Cel ogólny 3	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego	3.1 Rozwój edukacji zawodowej powiązanej z rynkiem pracy	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	<p>2.5. Edukacja i kompetencje EFS+</p> <p>Cel 2.6.2. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie miejsc edukacji w zawodach deficytowych. <p>Cel 2.6.3. Wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie kompetencji i kwalifikacji osób dorosłych

Cel ogólny 3	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
		Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	<p>Priorytet: I. Umiejętności Cel szczegółowy: ESO4.5. Poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego. Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształcenie kadry oświatowej, • rozwój nowatorskich metod kształcenia, • dostosowywanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, • promocję kształcenia zawodowego, • rozwój cyfryzacji w edukacji. <p>Priorytet: III. Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami Cel szczegółowy: ESO4.6. Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój oferty edukacyjnej dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami.
	3.2 Sprzyjanie konkurencyjności rynku pracy	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	<p>2.7. Rynek pracy Cel 2.7.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy, • zwiększenie dostępu do zatrudnienia kobiet, w szczególności powracających na rynek pracy po urodzeniu dziecka.

Cel ogólny 3	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
			<p>Cel 2.7.3. Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.</p> <p>Wsparcie obejmie min.:</p> <ul style="list-style-type: none"> dostosowanie środowiska pracy do potrzeb różnych grup pracowników, wsparcie pracodawców we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, m.in. pracy zdalnej.
		Fundusz Pracy	Przeznaczony na działania związane z promocją zatrudnienia, łagodzeniem skutków bezrobocia oraz aktywizacją zawodową.
		Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	<p>Priorytet: I. Umiejętności</p> <p>Cel szczegółowy: ESO4.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> działania wspierające rozwój kompetencji zawodowych, doskonalenie umiejętności językowych i komunikacyjnych. <p>Cel szczegółowy: ESO4.2. Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwój kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji rynku pracy, działania skierowane do grup szczególnie wrażliwych na rynku pracy (młodych, długotrwale bezrobotnych itp.). <p>Cel szczegółowy: ESO4.4. Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p>

Cel ogólny 3	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
			<ul style="list-style-type: none"> dostosowanie przedsiębiorstw do zmian gospodarczych i demograficznych w zakresie rynku pracy.
	3.3 Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.1 Gospodarka Cel 2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> działania skupione na rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego (jednym z nich jest żywność wysokiej jakości).
		Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027	W ramach programu możliwe będzie pozyskanie dofinansowania na modernizację i rozwój gospodarstw rolnych (np. zakup maszyn, rozbudowę budynków inwentarskich). Ponadto wspierane będą projekty z zakresu przedsiębiorczości (tworzenie nowych miejsc pracy, wsparcie dla nowo powstałych gospodarstw rolnych itp.), ochrony środowiska (ochrona gleb, wód) i rozwoju społecznego (wsparcie lokalnych inicjatyw na obszarach wiejskich).
		Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027	Plan zakłada wsparcie w zakresie produkcji rolnej, rozwoju rolnictwa ekologicznego, przetwórstwa żywnościowego, poprawy jakości pracy w sektorze rolnictwa.
	3.4 Promocja gospodarcza powiatu	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.1 Gospodarka Cel 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> promocję gospodarczą, w tym działania nakierowane na przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych
	3.5 Organizacja platform wymiany gospodarczej w celu rozwoju MSP w powiecie olsztyńskim	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki na lata 2021-2027	Priorytet I: Wsparcie dla przedsiębiorców Cel szczegółowy: RSO1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (EFRR). Wsparcie obejmie m.in.: działania wspierające rozwój przedsiębiorstw z zakresu wdrażania innowacji, cyfryzacji, rozwoju kompetencji pracowników itp.
		Fundusze stowarzyszeń	Źródłem dofinansowania działań promocyjnych mogą być środki własne poszczególnych stowarzyszeń pozarządowych.
	3.6 Rozwój rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.1 Gospodarka Cel 2.1.1. Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii.

Cel ogólny 3	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
			<p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w infrastrukturę naukowo-badawczą, • wzmocnienie współpracy nauki z biznesem. <p>Cel 2.1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania zwiększające innowacyjność, konkurencyjność i internacjonalizację firm. <p>2.7. Rynek pracy</p> <p>Cel 2.7.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy, • zwiększenie dostępu do zatrudnienia kobiet, w szczególności powracających na rynek pracy po urodzeniu dziecka. <p>Cel 2.7.3. Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie środowiska pracy do potrzeb różnych grup pracowników, • wsparcie pracodawców we wprowadzaniu elastycznych form zatrudnienia, m.in. pracy zdalnej
		Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki na lata 2021-2027	<p>Priorytet I: Wsparcie dla przedsiębiorców</p> <p>Cel szczegółowy: RSO1.1. Rozwijanie i wzmocnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (EFRR).</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania wspierające rozwój przedsiębiorstw z zakresu wdrażania innowacji, cyfryzacji, rozwoju kompetencji pracowników itp. <p>Priorytet: 2. Środowisko sprzyjające innowacjom</p> <p>Cel szczegółowy: RSO1.1. Rozwijanie i wzmocnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (EFRR).</p>

Cel ogólny 3	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
			<p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania zwiększające współpracę między sektorem nauki a biznesem, • projekty pilotażowe skierowane do przedsiębiorców, • wsparcie klastrów gospodarczych, • rozwój działalności innowacyjnych. <p>Cel szczegółowy: RSO1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (EFRR).</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cyfryzację przedsiębiorstw, • wprowadzanie technologii opartych na sztucznej inteligencji (AI). <p>Cel szczegółowy: RSO1.3. Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne (EFRR).</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania nakierowane na rozwój MŚP, w szczególności związane z innowacjami. <p>Priorytet: 3. Zazielenienie przedsiębiorstw</p> <p>Cel szczegółowy: RSO2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (EFRR).</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje zwiększające efektywność energetyczną przedsiębiorstw.
		<p>Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy na lata 2021-2027</p>	<p>Priorytet: I. Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego Internetu szerokopasmowego</p> <p>Cel szczegółowy: RSO1.5. Udoskonalanie łączności cyfrowej (EFRR).</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania zwiększające dostępność do szybkiego Internetu na obszarach wiejskich, z rozproszoną zabudową mieszkalno-usługową. <p>Priorytet II: Zaawansowane usługi cyfrowe</p> <p>Cel szczegółowy: RSO1.2. Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych (EFRR).</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie projektów związanych z cyfryzacją przedsiębiorstw, • rozwijanie umiejętności cyfrowych.

Cel ogólny 4	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim	4.1 Jednolita ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	<p>2.2. Środowisko</p> <p>Cel 2.2.3. Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekty związane z ochroną i utrzymaniem zasobów wodnych, w tym bezpieczeństwem powodziowym i przeciwdziałaniem skutkom suszy, • działania edukacyjne w obszarze ochrony środowiska. <p>Cel 2.2.4. Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w rozwój i modernizację sieci wodno-kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków, zagospodarowania osadów ściekowych, • inwestycje związane z ujmowaniem, uzdatnianiem, dostawą i magazynowaniem wody. <p>Cel 2.2.5. Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukację ekologiczną, • inwestycje związane z ograniczaniem powstawania odpadów i ich ponownym przetwarzaniem. <p>Cel 2.2.6. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.</p> <p>Wsparcie obejmie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochronę obszarów cennych przyrodniczo, w tym wód, • ograniczanie antropopresji, • ochronę i przywracanie walorów przyrodniczych na obszarach zurbanizowanych.
		Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	W ramach programu możliwe jest pozyskanie dofinansowania na działania związane z adaptacją do zmian klimatu, gospodarką wodno-ściekową, racjonalnym gospodarowaniem odpadami, wykorzystaniem paliw alternatywnych na cele energetyczne, zmniejszeniem negatywnego oddziaływania przedsiębiorstw na środowisko itp.
		Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i	

Cel ogólny 4	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
		Gospodarki Wodnej w Olsztynie	
	4.2 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.2. Środowisko 2.2.1. Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcia polegające na głębokiej modernizacji energetycznej budynków, • inwestycje w systemy ciepłownicze i chłodnicze.
		Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie	Program obejmuje wsparcie działań związanych z polepszeniem jakości powietrza, takich jak m.in. wymiana starych źródeł ogrzewania.
	4.3 Zachowanie spójności i ładu przestrzennego powiatu	-	-

Cel ogólny 5	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii	5.1 Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.11. Turystyka i kultura Cel 2.11.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie procesowi degradacji obiektów dziedzictwa kulturowego, • adaptację obiektów zabytkowych na cele turystyczne i edukacyjne, • ochrona i udostępnianie zabytków ruchomych oraz muzealiów.
		Wojewódzki Konserwator Zabytków	Możliwość wsparcia działań remontowych obiektów zabytkowych.
	5.2 Rozwój projektu gospodarczego Szlak Świętej Warmii	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	2.11. Turystyka i kultura Cel 2.11.1. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie oferty turystycznej, • rozwój turystycznych szlaków tematycznych w oparciu o dziedzictwo regionu, • wsparcie publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej. 2.12. Rozwój obszarów miejskich Cel 2.12.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w istniejące budynki dla celów społecznych i kulturalnych.
	5.3 Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych 5.4 Promocja turystyki w powiecie	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027	Priorytet FEPW.05 Zrównoważona turystyka Cel szczegółowy: EFRR.CP4.VI - Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych. Wsparcie obejmie m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • działania nakierowane na tworzenie ponadregionalnych produktów turystycznych, • modernizację lub budowę obiektów, przestrzeni stanowiących element zintegrowanego produktu turystycznego, • rozwój infrastruktury ułatwiającej dostęp do obiektów i przestrzeni turystycznych (udogodnienia dla osób ze specjalnymi potrzebami, znakowanie szlaków, działania informacyjne itp.).

Cel ogólny 5	Cele szczegółowe	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety i działania możliwe do sfinansowania
		Wojewódzki Konserwator Zabytków	Możliwość uzyskania dofinansowania działań remontowych obiektów zabytkowych.
		Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	W ramach programów Ministerstwa Kultury i Nauki możliwe jest pozyskanie dofinansowania na m.in.: wspieranie działań muzealnych, ochronę zabytków, promocję dziedzictwa kulturowego i jego ochronę.

Źródło: opracowanie własne.

4.3 Monitorowanie wskaźników

Monitoring strategii jest procesem ciągłym, który umożliwia zebranie informacji na temat uzyskiwanych efektów oraz stanu zaawansowania wdrażanych przedsięwzięć i planów. Monitoring pozwala na wykrycie zagrożeń i wprowadzenie korekt oraz modyfikacji w dokumencie, a przez to lepsze ukierunkowanie na osiągnięcie założonych celów. Prowadzony jest on w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii. W odniesieniu do monitoringu i dokonywanej obserwacji zmian, za zasadne uznaje się również przeprowadzenie ewaluacji zapisów dokumentu, co może stanowić bazę do jej aktualizacji. System monitorowania na płaszczyźnie strategicznej będzie realizowany w cyklach dwuletnich, od momentu uchwalenia Strategii przez Radę Powiatu.

Poniżej wskazano wskaźniki wybrane do oceny stopnia realizacji niniejszej strategii w podziale na cele główne. Do analizy wybrano wskaźniki możliwe do oszacowania na podstawie ogólnodostępnych danych lub danych gromadzonych przez wydziały i jednostki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Olsztynie. Dla każdego ze wskaźników określono oczekiwaną tendencję, a więc sposób, w jaki będzie się zmieniała wartość wskaźnika (wzrost/spadek) w wyniku realizacji założeń Strategii.

Dla niektórych wskaźników możliwe było określenie wartości bazowej – są to bowiem dane odnotowywane rokrocznie w statystyce publicznej (BDL GUS). Dzięki temu ich monitoring będzie ciągły i pozwoli na porównanie jego wyników w dłuższej perspektywie (również w latach poprzedzających wdrożenie Strategii). Dla pozostałych wskaźników nie przyjęto wartości bazowych ze względu na fakt, iż do momentu opracowania Strategii (2023 r.), w jej ramach nie zostały podjęte działania umożliwiające ich określenie – realizacja zadań, których dotyczą dane wskaźniki, rozpocznie się bowiem dopiero po przyjęciu Strategii i od tego momentu prowadzony będzie monitoring.

Wymienione wskaźniki pozwalają na dokonywanie systematycznych pomiarów oraz odnotowanie zmian i oddziaływania poszczególnych celów strategicznych i kierunków działania. W związku z przyjętą metodologią w przedmiotowej strategii, nie określa się wskaźników produktu, które są wskaźnikami punktowymi, mającymi charakter statyczny, a nie dynamiczny jak w przypadku wskaźników rezultatu. Rekomenduje się w ramach prowadzonych procedur monitoringu i ewaluacji, zbieranie informacji na temat zrealizowanych inwestycji, działań i projektów, które będą agregowane w sposób umożliwiający produktowe ukazanie zrealizowanej interwencji. Strategia Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do roku 2030 jako dokument długookresowy powinna monitorować zmiany w przede wszystkim w ujęciu strategicznym (dynamicznym), a nie punktowym w sposób operacyjny.

Tabela 11 Wskaźniki

Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2021 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Cel 1. Dostępny komunikacyjnie Powiat Olsztyński wyposażony w nowoczesną infrastrukturę publiczną	Długość przebudowanych i/lub zmodernizowanych dróg powiatowych	0	wzrost	Powiatowa Służba Drogową w Olsztynie
	Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	0	wzrost	Wydział Budownictwa i Infrastruktury
	Liczba udzielonych porad lekarskich na 1 mieszkańca	4,8	spadek	BDL GUS
	Liczba wypadków drogowych	124	spadek	BDL GUS
Cel 2 Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej	Liczba zrealizowanych programów w zakresie polityki prorodzinnej i polityki senioralnej	0	wzrost	PCPR Powiatu Olsztyńskiego
	Liczba przestępstw ogółem	1 886	spadek	BDL GUS
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu	94	wzrost	BDL GUS
Cel 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Olsztyńskiego	Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	1 709,5	wzrost	BDL GUS
	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	13,5	wzrost	BDL GUS
	Odsetek osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	3,9	spadek	BDL GUS
Cel 4. Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Olsztyńskim	Udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	13,4	wzrost	BDL GUS
	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych w zakresie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców	0	wzrost	Wydział Gospodarowania Środowiskiem Starostwa Powiatowego w Olsztynie
Cel 5. Rozwój turystyki Powiatu Olsztyńskiego z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego Warmii	Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów na terenie powiatu	770	wzrost	BDL GUS
	Liczba udzielonych noclegów ogółem	302 495	wzrost	BDL GUS
	Liczba obiektów zabytkowych poddanych rewitalizacji, renowacji i/lub odnowie	0	wzrost	Wydział Inwestycji i Rozwoju Lokalnego Starostwa Powiatowego w Olsztynie, Wydział Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Olsztynie
	Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych w powiecie	59 693	wzrost	BDL GUS

4.4 Ewaluacja

Ewaluacja ma na celu ocenę efektywności, skuteczności, oddziaływania, trwałości oraz zgodności projektu w kontekście założonych celów, a także porównywanie uzyskiwanych rezultatów ze wstępnymi oczekiwaniami i zamierzeniami. Zastosowanie odpowiednich kryteriów, przedstawionych w poniższej tabeli, pozwala na usprawnienie procesu interwencji.

Trafność	pozwała na ocenie, w jakim stopniu przyjęte cele odpowiadają zidentyfikowanym (i pojawiającym się) problemom oraz realnym potrzebom, odwołanie do zadań powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania.
Efektywność	ocena poziomu „ekonomiczności”, a zatem zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze.
Skuteczność	określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).
Użyteczność (przydatność)	określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne
Trwałość	określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Dzięki przeprowadzanej ewaluacji możliwa jest ocena działań w określonym czasie, ale również udoskonalanie i wprowadzenie zmian w przedmiotowym dokumencie oraz dostosowanie do zmieniających się uwarunkowań i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc wzmocnienie procesu programowania strategicznego rozwoju powiatu olsztyńskiego.

Ocena poszczególnych kryteriów będzie prowadzona na podstawie corocznej dyskusji o zrealizowanych w ramach Strategii działaniach oraz ich efektach, która będzie się odbywała w ramach debaty nad Raportem o stanie powiatu. Ponadto, w 2027 r. przewiduje się dokonanie okresowej ewaluacji stopnia realizacji założeń strategii oraz jeśli będzie to uzasadnione i konieczne, dokonanie aktualizacji, w szczególności w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych czy finansowych, istotnych z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju powiatu olsztyńskiego.

Ewaluacja powinna być związana z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej (2021-2027). Zmiany w zapisach Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do roku 2030 mogą nastąpić również wyniku powstania nowych dokumentów strategicznych na poziomie kraju i Unii Europejskiej lub pojawienia się nowych, znaczących dla rozwoju powiatu instrumentów prawnych i finansowych.

4.5 Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, po uzgodnieniu z właściwymi organami ochrony środowiska i organami inspekcji sanitarnej, organ opracowujący projekt dokumentu może odstąpić od przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś), jeżeli uzna, że realizacja postanowień tego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000.

Organ opracowujący przedmiotowy dokument zakwalifikował go do dokumentów określonych w art. 46 ww. ustawy tj. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym, skierowano pismo do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczące odstąpienia od konieczności przeprowadzenia Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku”.

Pismem znak WOOŚ.411.118.2022.AW Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie uzgodniła odstąpienie od procedury sooś. Ponadto, w piśmie znak ZNS.9022.2.56.2023.AZ Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny (WMPWIS) stwierdził, że działania zaplanowane do realizacji w ramach przedmiotowej Strategii nie zaliczają się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w rozporządzeniu z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.). W związku z tym, stwierdzono, iż WMPWIS nie posiada kompetencji do zajęcia stanowiska w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku”.

Spis tabel

Tabela 1 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Europejski Zielony Ład.....	97
Tabela 2 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Strategia Europa 2020.....	98
Tabela 3 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Strategia na rzecz bioróżnorodności 2030.....	99
Tabela 4 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.....	99
Tabela 5 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Warmińsko-Mazurskie 2030 Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego.....	101
Tabela 6 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025.....	101
Tabela 7 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Polityka senioralna województwa na lata 2021-2027.....	102
Tabela 8 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku - Strategia MOF Olsztyna 2030+ Nowe Wyzwania	103
Tabela 9 Powiązanie Strategii Rozwoju Powiatu Olsztyńskiego do 2030 roku	104
Tabela 10 Potencjalne źródła finansowania strategii.....	114
Tabela 11 Wskaźniki	132

V. Załączniki

5.1 Diagnoza strategiczna